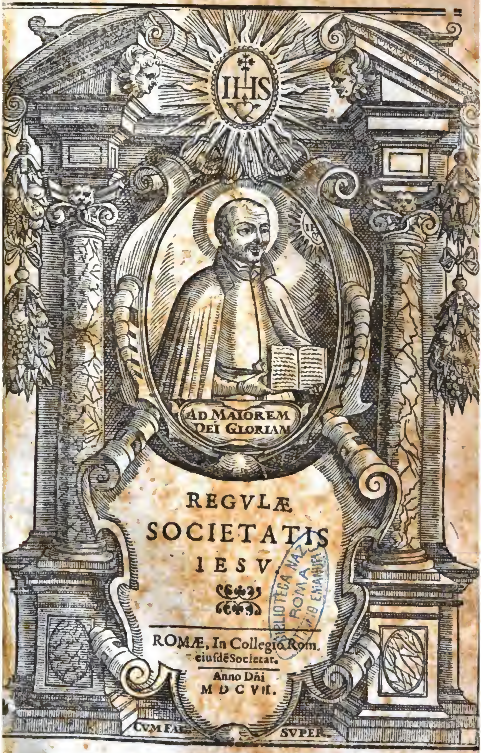
· a · 6

REGVLÆ SOCIETATIS IESV.

ROMÆ, In Collegio Rom. eiusdẽ Societat.

Anno Dñi M D C VII.

CVM FA SVPER.

INDEX REGVLARVM.

Compendiariæ notæ, quæ hic diuerso charactere expressis regulis subijciuntur, in Indice rerum easdem regulas significant.

REGVLÆ.

Pagina pag. vel p. regula reg. vel r. numero n.

IN-

INDEX
IN OMNES
REGVLAS.

Coa-

Qua

Inspi-

circa

Dom

Reli-

Lingua.

Lites.

Litteræ.

Loqui.

Magister.

Magister Nouitiorum.

Missæ, & orationes.

Missiones.

Na-

I N D E X.

Ex-

Domus

Probatio prima.

Regu-

Quo-

stare

Quæ

Proximus.

Recreatio.

Rector.

Re-

Ne-

Seculum.

Sensus.

Silentium.

Societas IESV.

Spiritualia.

Virtus.

Visitans cubicula noctu.

Visitationes

Vota.

Vnio.

F I N I S.

SVMMARIVM EARVM

CONSTITVTIONVM,

Quæ ad ſpiritualem noſtrorum inſtitutionem pertinent, & ab omnibus obſeruandæ ſunt.

Qvamuis ſumma ſapientia, & bonitas Dei Creatoris noſtri, ac domini ſit, quæ conſeruatura eſt, gubernatura, atque promotura in ſuo ſancto ſeruitio hanc minimam Societatem Ieſu, vt eam dignata eſt inchoare: ex parte vero noſtra interna charitatis, & amoris illius lex, quam ſanctus Spiritus ſcribere, & in cordibus imprimere ſolet, potius quam vllæ externæ Conſtitutiones, ad id adiutura ſit: quia tamen ſuauis diſpoſitio diuinæ prouidentiæ ſuarum creaturarum

Conſtitutionũ neceſſitas. In procе. Conſ. §. 1.

cooperationem exigit, & quia Christi domini nostri Vicarius ita statuit, & Sanctorum exempla, & ratio ipsa nos ita docet in domino: necessarium esse arbitramur, Constitutiones conscribi, quæ iuuent ad melius in via incœpta diuini obsequij procedendum, iuxta instituti nostri rationem.

Finis Societatis. In Exa. c. 1. §. 2

2 Finis huius Societatis est, non solum saluti & perfectioni propriarum animarũ cum diuina gratia vacare; sed cum eadem impensè in salutem, & perfectionem proximorum incumbere.

P. 3. c. 2. lit. G. & P. 6. c. 3. §. 5. In Exa. c. 1. §. 6.

3 Nostræ vocationis est diuersa loca peragrare, & vitam agere in quauis mundi plaga, vbi maius Dei obsequium, & animarum auxilium speratur.

Ratio viuendi.

4 Ratio viuendi in exterioribus iustas ob causas, maius Dei obsequium semper intuendo, communis est; nec vllas ordinarias pœnitẽtias, vel corporis afflictiones ex obligatione subeundas habet, sed illas assumere quiuis poterit, quæ sibi videbuntur cum approbatione Superioris ad maiorem sui spiritus profectum conuenire; & quas propter eumdem finem Superiores eis poterunt imponere.

Poenitẽtiæ nullæ ordinariæ, sed quæ assumẽdæ.

Cõfessio generalis, sacramentorũ vsus, & examẽ cõsciẽtiæ

5 Ipso initio sui in Societatem ingressus, debet quisque generalem totius vitæ cõfessionem apud aliquem Sacerdotem a Superio-

periore aſsignatum facere, & poſt eam ſacratiſsimum Chriſti domini noſtri corpus ſumere; & ſic ſexto quoque menſe eodem modo generaliter ab vltima inchoando cõfitebitur.[a] Et omnes tam Profeſsi, quã formati Coadiutores ſemel ſingulis annis parati eſſe debebunt ad confeſsionem generalem, quæ ab vltima generali inchoetur, ei, quem Superior ſibi ſubſtituerit, faciendam.

In Ex.c.4.§.41
a P.6.c.1.§.2.

6 Vtantur quotidie omnes conſcientię ſuæ examinatione conſueta:[b] Si Sacerdotes non fuerint, cõfiteantur oportet, & ſanctiſſimum ſacramentum Euchariſtiæ ſumant octauo quoque die:[c] & vnus omnium ſit Confeſſarius a Superiore conſtitutus: quod ſi fieri non poterit, quiſque certe ſuum ſtabilem habeat Confeſſarium, cui ipſius conſcientia prorſus aperta ſit.

Examen.
P.3.c.1.§.11.
b In Exa.c.4.§.25.
Vnus omnium confeſſarius.
c P.3.c.1.§.11.

7 Qui autem alij, quam ſuo confeſſario deſignato confiteretur, debet poſtmodum (quantum recordari poterit) eidem ſuo Cõfeſſario totam ſuam conſcientiam aperire, vt nihil ignorando quod ad eam pertineat, melius in domino poſsit eumdem iuuare.

P.3.c.1.lit.Q. & p.6.c.3.§.2.
Proprio Confeſſario aperiẽda conſcientia ſi quis alteri cõfeſſus fuerit.

8 Vnuſquiſque eorum, qui Societatem ingrediuntur, conſilium illud Chriſti ſequẽdo, Qui dimiſerit patrem, &c. exiſtimet ſibi patrem, matrem, fratres, & ſorores, &

Exuendus inordinatus ſæculi affectus.
In exa.c.4.§.7.

quidquid in mundo habebat, relinquendũ; immo sibi dictum existimet verbum illud: Qui non odit patrem, & matrem, insuper & animam suam, non potest meus esse discipulus. Et ita curandum ei est, vt omnem carnis affectũ erga sanguine iunctos exuat, ac illum in spiritualem conuertat, eosque diligat eo solum amore, quem ordinata charitas exigit, vt qui mundo, ac proprio amori mortuus, Christo domino nostro soli viuit, eumque loco parentum, fratrum, & rerum omnium habet.

Amor Parẽtum in spiritualem cõuertendus.

Defectum manifestatio.
In Exa. c. 4. §. 8

9 Ad maiorem in spiritu profectum, & præcipue ad maiorem submissionem, & humilitatem propriam, contentus esse quisque debet, vt omnes errores, & defectus ipsius, & res quæcunque, quæ notatæ in eo, & obseruatæ fuerint, Superioribus per quemuis, qui extra confessionem eas acceperit, manifestentur.

In Exa. c. 4. §. 8.
Correctio mutua.

10 Boni etiam omnes consulant ab alijs corrigi, & ad aliorum correctionem iuuare, ac manifestare sese inuicem sint parati debito cum amore, & charitate ad maiorem spiritus profectum: præsertim vbi a Superiore, qui illorum curam gerit, fuerit ita præscriptum, aut interrogatum ad maiorem Dei gloriam.

In Ex. c. 4. §. 44

11 Diligenter animaduertant oportet (ma-

(magnifaciendo ſummique momenti id eſ-ſe ducendo in conſpectu Creatoris, ac domi ni noſtri) quantopere iuuet, ac conferat ad vitæ ſpiritualis profectum omnino, & non ex parte abhorrere ab omnibus, quæ mundus amat, & amplectitur; & admittere & concupiſcere totis viribus quicquid Chriſtus dominus noſter amauit, & amplexus eſt. Quemadmodum enim mundani homines, qui ea, quæ mundi ſunt, ſequuntur, diligunt, & quęrunt magna cum diligentia, honores ſcilicet, famam, magni nominis exiſtimationem in terra, ſicut mundus eos edocet: ſic qui procedunt in ſpiritu, & ſerio Chriſtum dominum noſtrum ſequuntur, amant, & ardenter exoptant, quę ijs omnino contraria ſunt, indui nimirum eadem veſte, ac inſignibus domini ſui pro ipſius amore, ac reuerentia: adeo vt ſi ſine offenſione vlla diuinæ maieſtatis, & abſque proximi peccato foret, vellent contumelias, falſa teſtimonia, & iniurias pati, ac ſtulti haberi, & exiſtimari (nulla tamen ad id per eos data occaſione) eo quod exoptant aſſimilari, ac imitari aliquo modo creatorem, ac dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, eiuſque veſtibus, & inſignibus indui. quandoquidem illa ipſe propter maiorem profectum noſtrum ſpiritualem induit, nobiſque exem

Rerum humanarum contemptus.

Contraria ijs, quæ mundi ſūt, amplectenda.

plum dedit, vt in omnibus, quoad eius fieri poterit, diuina gratia aspirante, eum imitari, & sequi, cum vera sit via, quæ ducit homines ad vitam, velimus.

In Ex.c.4.§.46
Abnegatio in rebus omnibus quærenda.

12 Vt melius ad hunc perfectionis gradum in spirituali vita tam preciosum perueniatur, maius, ac impensius studium cuiusque sit quærere in domino maiorem sui abnegationem, & continuam in rebus omnibus, quoad poterit, mortificationem.

In Ex.c.4.§.28
Officia humilia promptius suscipienda.

13 In exercendis officijs abiectis, & humilibus promptius ea suscipi conuenit, à quibus sensus magis abhorrebit: siquidem iniunctum fuerit, vt in eis se exerceat.

P.3.c.1.§.13.
Tentationes anteuertendæ adhibitis contrariis.

14 Anteuertere oportet tentationes, adhibitis earum contrariis; vt cum quis animaduertitur ad superbiam esse propensus, exerceri is debet in rebus abiectioribus, quæ ad humiliandũ ipsum vtiles futuræ videãtur: & sic de aliis prauis animæ propẽsionibus.

P.6.c.1.§.1.
In absoluta cõstitutionum obseruatione nil prætermittendum.

15 Omnes constanti animo incumbamus, vt nihil perfectionis, quod diuina gratia consequi possimus in absoluta omnium Constitutionum obseruatione, nostriq. instituti peculiari ratione adimplenda, prætermittamus.

P.10.§.2.
Perfectionis, solidarumq. virtutum studium.

16 Omnes, qui se Societati addixerunt, in virtutum solidarum, ac perfectarum, & spiritualium rerum studium incumbant: ac

n huiuſmodi maius momentum, quam in doctrina, vel aliis donis naturalibus, & humanis conſtitutum eſſe ducant: illa enim interiora ſunt, ex quibus efficaciam ad exteriora permanare ad finem nobis propoſitum oportet.

17 Omnes rectam habere intentionē ſtudeant non ſolum circa vitæ ſuæ ſtatum, verum etiam circa res omnes particulares; id ſemper in eis ſincere ſpectantes, vt ſeruiant, & placeant diuinæ bonitati propter ſeipſam, & propter charitatem, & eximia beneficia quibus præuenit nos, potius quā ob timorem pœnarum, vel ſpem præmiorū (quamuis hinc etiam iuuari debeant) & in omnibus quærant Deum, exuentes ſe, quātum fieri poteſt, amore omnium creaturarum, vt affectum vniuerſum in ipſarū Creatorem conferant, eum in omnibus creaturis amando, & omnes in eo, iuxta ſanctiſſimam, ac diuinam ipſius voluntatem.

P.3.c.1.§.26. Recta intentio in rebus omnibus.

18 In cōcionibus domeſticis de iis crebro tractēt, quę ad ſui abnegationē, & in virtutibus profectū, & omnimodā perfectionē attinent; ad ea ſe inuicem exhortando, & pręcipue ad vnionem, & charitatem fraternā.

P.3.c.1.§.21. Quid in concionibus domeſticis tractandum.

19 Magnopere conferet, deuote, quoad fieri poterit, ea munera obire, in quibus magis exercetur humilitas, & charitas. Et in

P.3.c.1.§.22. Munera in quibus magis exercetur humilitas & charitas obeunda.

vniuerſum loquendo, quanto aliquis ſe arctius Deo aſtrinxerit, & liberaliorem erga ſummam maieſtatem ſe præſtiterit, tanto eum in ſe liberaliorem etiam experietur, & ipſe in dies magis idoneus erit ad gratias, & dona ſpiritualia vberiora recipienda.

P.5.c.4.§.5. & in Exa.c.6.§.5. & 6.
Cura interioris hominis ſpiritualis.

20 Poſtquam aliquis in corpus Societatis cooptatus fuerit in aliquo gradu, ad alium progredi curare non debet: ſed in ſuo perfici, & obſequio Dei, & gloriæ ſeſe impendere.

P.3.c.1.§.20: & P.4.c.4.§.3. & 4.

21 Omnes ſuum tempus rebus ſpiritualibus impendant, & deuotioni quærendæ pro menſura gratię Dei ipſis communicatæ inſiſtant.

P.3.c.1.§.10.
Ab illuſionibus cauendum.

22 Ab illuſionibus Dæmonis in ſuis ſpiritualibus exercitationibus caueant, & ſe contra omnes tentationes tueantur: ſimul rationes ſciant, quæ adhiberi poſſint, vt eas ſuperent: & ad veras, ſolidaſque virtutes conſequendas inſiſtant, ſiue plures adſint viſitationes ſpirituales, ſiue pauciores: curent vero ſemper in via diuini ſeruitii progreſſum facere.

Paupertas, diligenda, & conſeruanda.
P.6.c.2.§.1.

23 Paupertas, vt murus religionis firmus, diligenda, & in ſua puritate conſeruanda eſt, quantum diuina gratia aſpirante fieri poterit.

P.3.c.1.§.25.

24 Diligant omnes paupertatem, vt ma-

matrem, & iuxta menſuram ſanctæ diſcretionis ſuis temporibus eius effectus aliquos experiantur: [a] nullaque re tanquam propria vtantur: [b] paratique ſint ad mendicandum oſtiatim, quando vel obedientia, vel neceſſitas id exiget.

Eius aliqui effectus experiendi.
a Ibidem §. 7.
b P.6.c.2.§.10.

25 Victus, veſtitus, & lecti ratio erit vt pauperibus accommodata: & vnuſquiſque ſibi perſuadeat, quod quæ viliſſima erunt ex iis, quæ domi ſunt, ei tribuentur, propter ipſius maiorem abnegationem, & ſpiritualem profectum. In Ex.c.4.§.26.

26 Intelligant omnes, quod mutuo dare, vel accipere, vel diſpenſare quidquam de ijs, quæ domi ſunt, minime poſſunt, niſi Superior conſcius conſenſum præſtiterit.

P.3.c.1.§.8.
Dari mutuo vel diſpenſari nil poteſt inſcio Superiore.

27 Omnes, qui ſub obedientia ſunt Societatis, meminerint ſe gratis dare debere, quæ gratis acceperunt, nec poſtulando, nec admittẽdo ſtipendiũ, vel eleemoſynas vllas, quibus Miſſæ, vel Confeſſiones, vel Prædicationes, vel quoduis aliud officium ex iis, quæ Societas iuxta noſtrum inſtitutum exercere poteſt, compẽſari videatur: vt ſic maiori cum libertate poſſit, & proximorum ædificatione in diuino ſeruitio procedere.

P.6.c. 2. §.7.& in Exa.c.1.§.3.
Nihil pro miniſterijs accipiendum.

28 Quę ad votum caſtitatis pertinent, inter-

Caſtitas, ſenſuumq. cuſtodia

terpretatione non indigent, cum constet,
P.6.c.1.§.1. quam sit perfecte obseruanda, nempe enitendo angelicam puritatem imitari & corporis, & mentis nostræ munditia.

P.3.c.1.§.4. Industria in omnibus seruanda.

29 Omnes diligentissime curent portas sensuum suorum (oculorum præcipue, aurium, & linguę) ab omni inordinatione custodire, ac se in pace, & vera humilitate interna conseruare, & eam in silentio, cum id obseruandum est, cum autẽ loquendũ in circumspectione, & ędificatione verborum, & modestia vultus, ac maturitate incessus, motuumque omnium, sine vllo impatientiæ, aut superbię signo exhibere: in omnibus procurando, atque optando potiores partes aliis deferre, omnes in animo suo tanquam sibi superiores ducendo, & exterius honorem, ac reuerentiam, quã exigit cuiusque status, cum simplicitate & moderatione religiosa exhibẽdo: atque ita fiat, vt se mutuo considerantes in deuotione crescant, Deumq; dominum nostrũ laudent, quem quisque in alio, vt in illius imagine, agnoscere studeat.

Deus in alijs agnoscendus.

P.3.c.1.§.5. In refectione corporis temperantia, & decentia.

30 In refectione corporis curandum est, vt temperantia, modestia, & decentia interius, & exterius in omnibus obseruetur. Præmittatur benedictio, & sequatur actio gratiarum; quas omnes agere debent cum

ea

ea, qua par eſt, deuotione, & reuerentia. Et dum corpus edendo reficitur, ſua etiam animæ refectio præbeatur.

31 Expedit in primis ad profectum, & valde neceſſarium eſt, vt omnes perfectæ obedientiæ ſe dedant; Superiorem (quicunque ille ſit) loco Chriſti domini noſtri agnoſcentes, & interna reuerentia, & amore eum proſequentes: nec ſolum in executione externa eorum, quę iniungit integre, prompte, fortiter, & cũ humilitate debita, ſine excuſationibus obediant, licet difficilia, & ſecundum ſenſualitatem repugnantia iubeat, verum etiam conentur interius reſignationem, & veram abnegationem propriæ voluntatis, & iudicij habere, voluntatem, ac iudicium ſuum cum eo, quod Superior vult & ſentit, in omnibus rebus (vbi peccatum non cerneretur) omnino conformantes, propoſita ſibi voluntate, ac iudicio Superioris pro regula ſuæ voluntatis, & iudicij, quo exactius conformentur primæ, ac ſummæ regulæ omnis bonę voluntatis, & iudicij, quæ eſt æterna bonitas, & ſapientia.

Obedientia. 3.c.1.§.23.

Superior loco Chriſti agnoſcendus.

Abnegatio voluntatis & iudicij.

32 Liberam ſui ipſorum, rerumque ſuarum diſpoſitionem omnes cum vera obedientia Superiori relinquant, nihil eis clauſum, ne conſcientiam quidem propriã tenen-

P.4.c.10.§.5. Omnia Superiori detegẽda.

tenendo, non repugnando, non contradicendo, nec vlla ratione iudicium propriũ ipsius iudicio contrarium demonstrando: vt per vnionem eiusdem sententię, & voluntatis, atque per debitam submissionem melius in diuino obsequio conseruentur, & progrediantur.

P.6.c.1.§.1. Obediẽtia perfectissime seruanda.

33 Omnes obedientiã plurimũ obseruare, & in ea excellere studeant, nec solum in rebus obligatoriis, sed etiã in aliis, licet nihil aliud, quam signum voluntatis Superioris sine vllo expresso præcepto videretur. Versari autem debet ob oculos Deus creator, ac dominus noster, propter quem homini obediẽtia prę̃statur: & vt in spiritu a moris, & non cum perturbatione timoris procedatur, curandum est.

P.6.c.1.§.1. Ad Superioris vocem littera inchoata relinquenda.

34 Ad Superioris vocem perinde, ac si a Christo domino egrederetur, quam prõptissimi simus, re quauis, atq. adeo littera a nobis inchoata, nec dum perfecta relicta.

P.6.c.1.§.1. Obediẽtia omni ex parte perfecta.

35 Ad eũ scopũ vires oẽs, ac intentionẽ in dño conuertamus, vt sancta obedientia tũ in executione, tum in voluntate, tum in intellectu, sit in nobis semper omni ex parte perfecta; cum magna celeritate, spirituali gaudio & perseuerantia, quidquid nobis iniunctum fuerit obeundo; omnia iusta esse nobis persuadendo; omnem sententiam, ac iudi-

iudicium noſtrum contrarium cæca quadam obedientia abnegando.

36 Quiſque ſibi perſuadeat, quod qui ſub obedientia viuunt, ſe ferri, ac regi a diuina prouidentia per Superiores ſuos, ſinere debent perinde, ac ſi cadauer eſſent, quod quoquo verſus ferri, & quacunque ratione tractari ſe ſinit: vel ſimiliter, atque ſenis baculus, qui, vbicunque, & quacunque in re velit eo vti, qui eum manu tenet, ei inſeruit. P.6.c.1.§.1. In obediendo, vt cadauer, & baculus regi ſe ſinant.

37 Adimplere quiſque debet quaſuis pœnitētias, quæ propter defectus, & negligentiam ſuam, vel quiduis aliud fuerint iniunctæ.[a] *Pœnitentias* vero huiuſmodi prompta voluntate admittere deberent cū vero emendationis, & ſpiritualis profectus deſiderio, etiamſi propter defectum non culpabilem iniungerentur. In Ex.c.4.§.33 a P.3.c.1.§.15. Pœnitentiæ et ob defectum nō culpabilem adimplendæ.

38 Cū aliquis ad miniſteria culinæ obeunda ingreditur, vel ad eum iuuandū, qui coquus eſt, eidē obedire cū magna humilitate, in rebus omnibus ad ipſius officiū pertinentibus debet.[b] Atque valde neceſſarium eſt, vt omnes non ſolum Superiori Societatis, vel Domus, ſed etiam ſubordinatis officialibus, qui ex illo auctoritatem acceperunt, obediant: & aſſueſcant non intueri, quis ille ſit, cui obediunt, ſed potius In Ex.c.4.§.29 b P.3.c.1.§.24. Etiam ſubordinatis obediendum.

quis

quis ille sit, propter quem, & cui in omnibus obediunt, qui est Christus dominus.

P.3.c.1.lit.B.& in Ex.c.4.§.6. Litteræ ostendendæ.

39 Si aliquis ex iis, qui domi sunt, cuiquam scriberet, non nisi obtenta facultate, & litteris ei ostensis, quem Superior destinauerit, id faciet. Si ad eumdem litteræ mitterentur, ei primo reddentur, qui a Superiore fuerit constitutus: qui eas lectas reddet, aut non reddet illi, ad quem sunt destinatæ, prout in domino expedire ad maius ipsius bonum, & Dei gloriam existimabit.

In Ex.c.4.§.36 Reddenda sui ratio, & quando.

40 Quicunque hanc Societatem in domino sequi volet, & in eadem ad maiorem Dei gloriam manere, sub sigillo confessionis, vel secreti, vel quacunque ratione ei placuerit & ad maiorem ipsius consolationem fuerit, debet conscientiam suam magna cum humilitate, & charitate manifestare, re nulla, qua dominũ vniuersorum offenderit, celata, & totius anteactæ vitæ rationem integram, vel certe rerum maioris momenti Superiori, qui tum fuerit Societatis, vel cui ex Præpositis, vel aliis ex inferioribus ille iniungeret, prout magis conuenire videretur, reddat: & sexto quoque mense rationem hanc sui, ab vltima, quam reddiderit, incipiendo quisque reddet. [a] Sic etiam videtur, quod Coadiuto-

a Ibid.§. 40. & P.6.c.1.§.2.

res

res formati, & Professi singulis annis, vel crebrius, si Superiori videbitur, suæ conscientę rationem dicto modo ei reddant.

41 Nullam debent celare tentationem, quam Præfecto rerum spiritualium, vel Confessario, vel Superiori non aperiant: immo vero totam animam suam illis integre manifestam esse, pergratum habeant: nec solum defectus aperiant, sed etiam pœnitentias, vel mortificationes, & deuotiones, ac virtutes omnes, voluntate pura optantes ab illis dirigi, sicubi a rectitudine deflecterent, nolentes suo proprio sensu duci, nisi conueniat cum iudicio illorum, quos Christi Domini nostri loco habent.

P.3.c 1.§.12.
Tentatio nulla celanda.

42 Idem sapiamus, idem, quoad eius fieri possit, dicamus omnes, iuxta Apostolum. Doctrinæ igitur differentes non admittantur, nec verbo in concionibus publicis, nec scriptis libris (qui quidem edi non poterunt in lucem sine approbatione, atque consensu Præpositi Generalis.) Immo & iudiciorũ de rebus agendis diuersitas, quę mater esse solet discordiæ, & inimica vnionis voluntatum, quantum fieri potest, euitari debet. Vnio vero, & conformitas mutua diligentissime curanda est, nec, quæ ei aduersantur, permittenda: quo iuncti inuicem fraternæ charitatis vinculo, melius

P.3.c.1.§.18.
Vnio, & conformitas mutua.

Libri sine approbatione, & consensu Gen. non imprimendi.

lius &efficacius poſſint ſe diuino obſequio, & auxilio proximorum impendere.

P.10.§.11.
Animorum propenſio.

43 In Societate, nec ſit, nec ſentiatur animorum propenſio ad partem alterutram factionis, quę eſſet fortaſſis inter Principes, vel Dominos chriſtianos: ſed ſit potius quidam vniuerſalis amor, qui partes omnes (licet ſibi inuicem contrarię ſint) in Domino noſtro amplectatur.

P.3.c.1.§.6.
Otium & ſecularia negotia vitanda.

44 Omnes quamdiu corpore bene valent, in ſpiritualibus, vel exterioribus habeant, in quo occupentur, ne otium malorum omnium origo, quoad eius fieri poſſit, domi noſtræ locum habeat.

P.6.c.3. §.7.

45 Vt plenius poſſit Societas rebus ſpiritualibus iuxta ſuum inſtitutum vacare, quoad eius fieri poterit, a negotiis ſecularibus abſtineat; (qualia ſunt teſtamentariorũ, vel executorum, vel procuratorum rerum ciuilium, aut id genus officia) nec ea vllis precibus adducti obeunda ſuſcipiant, vel in illis ſe occupari ſinant.

P.3.c.2.§.1.
Ratio habenda valetudinis.

46 Vt nimia ſolicitudo in iis, quæ ad corpus pertinent, reprehenſibilis eſt: ita moderata tuendæ ad diuinum obſequium valetudinis, ac virium corporis laude digna, & ab omnibus adhibẽda eſt: & ea de cauſa cum animaduerterint aliquid ſibi nocere, vel aliud neceſſarium eſſe circa

victum

victum, vestitum, habitationem, officium, aut exercitationem, & sic de aliis rebus, admoneant omnes ea de re Superiorem, vel quem ad id Superior constituerit, duo interim obseruantes: Primum, vt antequam ad eum quid referant, se ad orandum recipiant, & post orationem si senserint rem deferendam ad Superiorem, id faciant: Alterum, vt cum verbo, aut scripto breui (ne excidat memoria) Superiori rem exposuerint, ei totam curam rei expositæ relinquant, & quidquid ille statuerit, optimum ducant: nec contendere, aut vrgere per se, vel alium (siue concedatur quod petitur, siue non) pergant, quandoquidem sibi persuadere debent, id magis expedire ad diuinum obsequium, ac suum maius bonum, quod Superiori, re intellecta, in domino visum fuerit.

47 Vt non expedit tanto labore corporali quemquam onerari, vt spiritus obruatur, & corpus detrimentum patiatur; ita aliqua corporalis exercitatio, quæ vtrumque iuuet omnibus communiter conuenit, etiã illis, qui mentalibus exercitiis debent insistere: quæ quidem externis interrumpi deberent, & non continuari, nec sine mensura discretionis assumi.

P. 3. c. 2. §. 4. Exercitia mentalia, externis interrumpenda

P.3.c.2.§.5. Corporis castigatio, nō fit immoderata, & Confessario aperienda.

48 Corporis castigatio immoderata esse non debet, nec indiscreta in vigiliis, & abstinentiis, & aliis pœnitentiis externis, ac laboribus, quæ & nocumentum afferre, & maiora bona impedire solent. Ideo suo Confessario detegi ab vnoquoque conuenit, quidquid in hac parte faciat.

In Ex.c.4.§.32 Aegritudinis tēpore quid obseruandum.

49 Aegritudinis tempore non solum obseruare vnusquisque obedientiam magna cum puritate debet erga Superiores spirituales, vt ipsius animam regant: sed cum eadem humilitate erga medicos corporales, & Infirmarios, vt corpus eius regant.

In Ex.c.4.§.32

P.3.c.1.§.17.

50 Qui ægrotat, humilitatem, & patientiam suam præseferendo, non minorem ædificationem, dum morbo laborat, iis, qui ipsum inuisent, & cum eo versabuntur & agent, quam dum valebat corpore, ad maiorem Dei gloriā præstare curet, verbis piis, & ad ædificationem facientibus vtendo, quæ ostendant ægritudinem acceptari, vt donum de manu Creatoris, ac domini nostri: quandoquidem non minus donum est, quam sanitas.

Pœnitentiæ petendæ.

51 Aliquoties singulis annis omnes a Superiore sibi pœnitentias iniungi propter defectum obseruationis Regularū petant; vt

vt hæc cura indicium ſit illius, quam de ſuo profectu ſpirituali in via Dei quiſque habet. P.3.c.1.S.28.

52 Omnes demum obſeruationi Conſtitutionum ſtudeant: ad quam eaſdem ſcire ſaltem, quæ ad quemlibet pertinent, neceſſe eſt. Quare legere, vel audire eaſdē ſingulis menſibus oportebit. P.10. S.13. Conſtitutiones ac regulæ obſeruandæ.

REGVLAE

COMMVNES.

P.4.c.3.§.3.&4 Examen cõſciẽtiæ, oratio, & lectio.

1 Singuli præfinitum ſibi tempus ſuæ conſcientiæ bis quotidie examinandæ, orationi, meditationi, lectioniq. impendant cum omni diligentia in Domino.

P.4.c.4.§.3.&4 Sacrum & concio.

2 Omnes quotidie ſacro decenter interſint: & concionem, lectionemve ſacram, cum in templo noſtro habebitur, audiant.

Confeſſio. P.3.c.1.§.11.& p.6. c.3.§.2. & in Bul. 3. Pauli III.

3 Singuli ſtatuto die, & aſſignato ſibi Confeſſario confiteantur, & non alteri ſine Superioris facultate.

Quid in renouatione votorũ P.4.c.4. §.5. & c.10.§.5.& p.5 c. 4.§.6.& Exa. c.4.§.38.& 41.

4 Omnes (qui Profeſſi, aut formati Coadiutores non ſunt) bis in anno ſua vota renouabunt, præmiſſa confeſſione generali; quo tempore rationem ſuæ conſcientiæ reddent, & quoties etiam Superiori viſum fuerit,

rit, iuxta morem Societatis.

5 In abſtinentia ſextæ feriæ, Societatis conſuetudo ſeruetur. Abſtinentia.

6 Nullus mortificationem publice faciat, nec concionetur, niſi Superiore approbante. Mortificatio publica.

7 Nemo pecuniam apud ſe habeat: apud alium vero, nec pecuniam, nec quicquam aliud. In Ex. c.4.§.4. Pecunia.

8 Libros nemo habeat ſine facultate: in iis vero quibus vti licet, nec ſcribat quicquam, nec notam vllam imprimat. P.4.c.6. lit.G. Libri.

9 Nemo rem vllam ex domo, vel ex alterius cubiculo ſibi vſurpet, aut ab externo, quouis modo ſibi, aut alii accipiat, ſine Superioris licentia. Nihil vſurpandum.

10 Ad maiorem vnionem eorum, qui in Societate viuunt, maiuſque auxilium eorum, apud quos habitant, ſinguli addiſcāt eius regionis linguam, in qua reſident, niſi forte ipſorum natiua illic eſſet vtilior, ſalua tamen Latini ſermonis lege in iis, qui litteris dant operam. Lingua Regionis addiſcenda. P.4.c 6.§.13.

11 Nullus ita cubiculum ſuum claudat, quin aperiri extrinſecus poſſit; aut arcam, ſeu quicquam aliud habeat obſeratum abſque Superioris facultate. Nihil obſerandum.

12 Aperta feneſtra nemo noctu dormiat, nec ſine induſio, aut non coopertus. P.3.c.2. lit.E. Modeſtia ſeruanda.

13 Nemo cubiculo egrediatur, nisi decenter vestitus.

In Ex. c.6 §.6. Coadiutores nihil addiscant.

14 Nemo eorum, qui ad domestica ministeria admittuntur, aut legere discat, aut scribere, aut si aliquid scit, plus litterarum addiscat: nec quisquam eum doceat sine Præpositi Generalis facultate: sed satis ei erit sancta cum simplicitate, & humilitate Christo domino nostro seruire.

P.4.c.10 §.9. Obediētiæ perfectio.

15 Signo campanæ constitutis horis audito, omnes statim vel imperfecta littera relicta, ad id, ad quod vocantur, se conferant.

16 Vt consulatur valetudini nemo extra consueta tempora bibat, nec extra domum cibum sumat absque facultate Superioris.

P.3.c.2.§.6.

17 Qui male se habere præter solitum senserit, id Infirmario, vel Præfecto sanitatis, aut Superiori referat. Nemo vero medicinam vllam accipiat, aut medicum eligat, vel consulat, nisi approbante Superiore.

Lectus componendus.

18 Singuli etiam si Sacerdotes sint, cū primum surgunt, lectum operiant, eumq; & reliqua componant hora consueta, & scopis cubiculum verrant tertio saltē quoque die, exceptis iis, qui ob occupationes maioris momenti, aut valetudinis causa, iudicio

dicio Superioris ſubleuandi ſunt.

19 Mundities, quæ & ad valetudinem & ad ædificationem confert, omnibus curæ ſit, tam circa ſe ipſos quam circa alia omnia. Mundities.

20 Qui grauem tentationem alicuius nouerit, Superiorem admoneat, vt ei ipſe pro paterna in ſuos cura, ac prouidentia, conuenienti remedio poſſit occurrere. Tentatio.

21 Quæ à Superioribus circa adminiſtrationem agenda ſunt, nemo curioſe ab aliis exquirat, aut coniecturam faciendo de iis ſermonem miſceat: ſed vnuſquiſque ſibi, ac muneri ſuo attendens, quicquid de ſe, atque aliis conſtituendum erit, tanquam de manu Dei expectet. Quæ ad regimẽ non exquirẽda.

22 Omnes caput aperiant ſuis Superioribus, & Sacerdotibus ij, qui Sacerdotes nõ ſunt, diſcipuli etiam ſuis præceptoribus. Vnuſquiſque autem Superiores alloquatur magna cum reuerentia: is vero, quem Superior alloquitur, aut reprehendit, humiliter, & ſine interpellatione audiat. Caput aperiendum.

23 Si cui a Superiore denegatum aliquid fuerit, alium Superiorem ne adeat ſuea re, quin ei aperiat, quid ſibi ab alio fuerit reſponſum, & quas ob cauſas negatum. Re a Superiore denegata, quid cum alio agendum.

24 Cui fuerit alicuius rei cura commiſſa, ſi impedimentum aliquod interuenerit, Ab occupato monendus.

 matu-

mature admoneat aliquem ex Superioribus, vt prouideat.

Nihil secum ferendum.

25 Nemo cum ex vno loco in alium proficiscitur, quicquā secum asportet sine facultate Superioris.

Silentium, vbi, & quando.

26 Extra tempora recreationi assignata, hac ratione silentium seruandum est, ut nemo loquatur, nisi obiter & perpaucis, aut de rebus necessariis, pręsertim in Ecclesia, Sacristia, & Refectorio: intermissa vero, concione, mensa, lectionibus, & disputationibus si quid priuatim dicere necesse erit, breuissime, & submissa voce suggeratur.

P. 1. c. 4. §. 4. & litt. A.
Cum ijs, qui sunt in prima probatione, nō loquendum.

27 Nemo præter eos, qui a Superiore deputati fuerint, loquatur cū iis, qui in prima probatione versantur: excipiuntur tamen vsitatæ salutationes, quas cum alii aliis obuii fiunt, charitas religiosa exigit.

Modestia in loquendo.

28 Omnes demissa voce, vt religiosos decet, loquantur: nullusque cum alio contēdat; sed si qua in re nobis est diuersa sentētia, eaque uidetur manifestanda, rationes modeste, & cum charitate afferantur, eo animo, vt suūs veritati sit locus, non vt in ea re Superiores videantur.

Aegroti quomodo inuisendi.

29 Qui facultate accepta ægrotos inuisent, non solum demissa voce loquantur, sed tanta etiam moderatione, vt illis molesti

lesti non sint, atque de iis agant, quæ & consolari ægrotos, circunstantesque ædificare in Domino possint.

30 Caueant sibi omnes ab illo affectu, quo aliæ de aliis nationibus sinistre sentire, aut loqui solent, quin potius & bene sentiant, & peculiari affectu diuersas a sua nationes prosequantur in Domino: ac proinde nemo bella, contentionesve inter Christianos Principes in colloquium inducat. P.10.§.11. Nationes omnes pari affectu amplectendæ.

31 Nemo præter eos, quibus per Superiorem licet, quicquam aliis iubeat, aliosue reprehendat.

32 In alterius officium nemo se ingerat: in locum vero alieno ministerio deputatum nullus ingrediatur sine facultate Superioris, aut Præfecti illius loci, in rebus necessariis. P.4.c.10.S.8. Alterius officiū & locus.

33 Nemo in alienum cubiculum ingrediatur sine generali aut speciali Superioris facultate: quod si aliquis intus sit, non prius aperiat ostium, quam post pulsum audiat, Ingredere; & tamdiu aperta sit ianua, quamdiu intus vna fuerint. P.3.c.1.lit.D.

34 Vt ea, quæ religiosos decet, grauitas, & modestia retineatur, nemo alium etiam ioco tangat, preterquam in signum charitatis amplexando, cum quis

aut

aut abit, aut redit peregre.

Aperire caput in mensa.

35 Nemo dum mensæ accumbit, cuiquam ex nostris, præterquam ei Superiori qui præest toti Domui aut Collegio, caput aperiat. Et cum aliquid in mensa cuiquam deest, is, qui illi assidet, admoneat eum, qui ministrat.

Loqui cum externis.

36 Domi nemo loquatur cum externis, aut alios ad id vocet sine facultate generali, aut particulari Superioris.

Litteræ aut mãdata.

37 Nemo cuiusquam externi ad domesticum, aut domestici ad externum mandata deferat, aut litteras, inscio Superiore: seculares autem rumores, qui foris audiuntur, ne temere, & sine fructu narrentur.

Res domesticæ non referendæ.

38 Nemo quæ domi acta, vel agenda sunt, externis referat; nisi Superiori id probari intelligat. Constitutiones vero, aliosve huiusmodi libros, aut scripta, quibus Societatis institutum, vel priuilegia continentur, nõnisi ex Superioris expresso consensu iis communicet.

Instructiones spirituales scriptæ, &c.

39 Nemo scriptas dabit, aut mittet cuiquam externo, vel domestico instructiones spirituales, aut meditationes, nec exercitia spiritualia Societatis alicui communicabit, nisi a Superiore id approbetur.

Consilium ab externis.

40 Nemo ab externis consilium petat sine

ne facultate Superioris.

41 Nemo cuiusquam negotii, etiam pii, sine facultate Superioris curam suscipiat, nec ad id operam suam promittat, aut se propensum ostendat: secularia vero negotia, vt quæ sunt a nostro instituto aliena, & vehementer a spiritualibus auocant, multo magis auersari conuenit. P.6.c.3.§.7.& p.9.c.6.§.4. Negotia pia.

42 Omnes, pro ratione sui gradus, data commoda occasione, enitantur piis colloquiis proximum ad meliora promouere; & consilio, ac exhortatione ad bona opera, præsertim ad confessionem excitare. P.7.c.4.§.8.& in Ex.c.6.§.4. Proximus ad bonum promouendus.

43 Nullus domo egrediatur, nisi quando, & cum quo socio Superiori visum fuerit. Cum socio egrediendum. P.3.c.1.§.3.& in Ex.c.4.§.25.

44 Cum quis facultatem a Superiore petit aliquo eundi, simul etiã aperiat, quò, & cuius rei causa ire velit, præsertim si prælatus, aut alius vir primarius conueniendus sit. eademque die referat eidem, quid egerit, sicut ipsum velle intelliget, & res postulauerit. Aperiendum quo & ad quid eundum, &c.

45 Ingressuri, egressurive domo, tintinnabulum nec vehementius, nec crebrius pulsent, quam par est. Nemo autem nisi cõsueta domus ianua egrediatur, vel ingrediatur. Tintinnabulum Ianuæ.

46 Qui domo egrediuntur, signabunt sua Nomina signãda.

ſua nomina, quæ prope oſtium domus in tabula deſcripta ſunt, & admonebunt ianitorem, quo ſint profecturi.

47 Omnes ante noctem, qui foris ſunt, ſe domum recipiant; nec egredientur ante lucem ſine facultate Prępoſiti, vel Rectoris.

Ad noſtrorum Domos diuertendum.
Can. 13. Cōg. 3

48 Cum quis iter faciens tranſit per locum, vbi Domus aut Collegium Societatis ſit, ad aliud hoſpitium ne diuertat, eiuſque, qui illic præeſt, obedientiæ ſubſit in omnibus, ſicut & reliqui, qui in eadem Domo, vel Collegio commorantur. Quod ſi quis etiam ad negotia tractanda venerit, ea non niſi ex eiuſdem conſilio, ac directione tractabit.

Lectio Regularum.
P. 4. c. 10. lit. F.

49 Singuli has regulas, & officiorum ſuorum habeant atque intelligant, ſibique faciant familiares, ac earum memoriam menſibus ſingulis eis legendis, vel audiendis renouent: qui tamen peculiaria miniſteria Coadiutorum obeunt, eas, quæ ad ipſorum officia pertinent, ſingulis hebdomadis repetant.

RE-

REGVLAE PROVINCIALIS.

De ijs, quæ ad eius personam, & communem totius prouinciæ administrationem spectant.

CAP. I.

QVæ Præpositis domorum, & Rectoribus, quod ad eorum personas attinet in regulis præscribuntur, eo diligentius seruare enitatur Prouincialis, quo pluribus pro ratione officij sui vitæ spiritualis studio præire debet. Quæ a Prouinciali seruanda.

2 Finem officij sui (quem ante oculos habebit) in eo positũ esse intelligat, vt prouinciam sibi commissam in acquirenda perfectione, iuxta proprii instituti rationem, & regulas Finis eius officij.

regulas ipsi datas promoueat.

In Bullis Instituti Societatis.

3 Imitetur in gubernatione charitatem, mansuetudinem, & gubernationem Christi Domini nostri, vt iuxta eam normam, quam tradiderunt Apostoli, non dominans, sed forma factus gregis ex animo, exemplo magis, quam verbo subditos ad perfectionem dirigat.

Seueritas cum benignitate cō iungenda.

4 Seueritatem suo tempore cum benignitate misceat, suamque auctoritatem per solidas virtutes tueatur, ac dilectionem & curam suorum præseferendo modeste, & circumspecte præcipiendo, ita amabilē se reddat, vt omnes fidenter ad illum recur rere possint.

Incumbat gubernat.

Spiritualia non deserat.

5 Solicite animum ad gubernationem applicet, neque tamen in ea ita distrahatur, vt in studio orationis, & sanctis desideriis, quibus totam sustentare debet Prouinciā, intepescat: quamuis autem ordinarie concionari non debet, si quando tamen per occupationes officii sui commode licebit, & hoc, & alia Societatis ministeria exercere poterit.

Raro conciona tur.

P.9.c.6.§.1. & lit.A.

Regulas, &c. nullas abroget, nec nouas indu cat.

6 Nullas regulas, aut ordinationes, aut consuetudines toti prouinciæ communes abroget, vel nouas inducat inconsulto Generali: sed secundum eas quas habet, gubernet Prouinciam.

7 Sicut

7 Sicut Prouincialis, quando necesse est, in regulis, ordinationibus, decretis, & in ipsis etiam Constitutionibus cum particularibus dispensare potest; sic cum dispensauerit in rebus maioris momenti, quæ videantur vrgere, & in quibus sine graui incommodo Generalis responsum expectari nequeat, debet eum primo quoque tempore de huiusmodi dispensatione, & eius causa admonere. P.9.c.3.§8. & lit.D.& P.4.c.10.lit.B Dispensat in regulis, &c.

8 Præter facultates, quæ in his regulis conceduntur, habet etiam eas omnes, quæ in compendio facultatum Societatis Prouincialibus concessæ sunt, quas ex compendio ipso intelliget. Facultates Prouincialis.

9 Omnes facultates eorum Superiorum, qui Prouinciali subordinati sunt, ad ipsum quoque pertinent, ab ipsoque etiam suspendi poterunt, quando ei expedire in domino videbitur. Facultates Superiorum.

10 Potest Prouincialis in absentia, vel in periculo vitæ constitutus nominare Viceprouincialem, si Generalis neminem designasset: quocunque autem modo constituatur, easdem omnino facultates habeat quas Prouincialis, nisi a Generali, vel Prouinciali limitentur: rationem tamen administrationis non immutabit. Can.22.Cōg 4 Viceprouincialem nominare potest, & quando.

De

De ijs quæ illum ad bonam Prouinciæ administrationem iuuabunt.

CAP. II.

P.9.c.6.§.14. Quot & vbi Cõsultores habebit.

11 Consultores quatuor habebit a Generali designatos in iis locis, vbi frequentius residet, quoad fieri poterit cum quibus res grauiores communicabit: quod si absentes sint, per transmissas litteras: quorum vnus ab eodem Generali constitutus, erit eius admonitor, & socius. In quauis autem Domo, vel Collegio opera Superioris, & eius Consultorum, quos ad consultationem adhibẽdos iudicauerit, vtatur in rebus iis, de quibus ordinarie consultandum erit.

Ibid. c.4.§.4.

Quos alios ad cõsultationem adhibere potest.

12 Si expediret, præter Consultores alios etiam nonnunquam ad consultationem vocare poterit, & eos quidem, quos de rebus propositis melius iudicare posse existimauerit; vel si absentes sint, iubere, vt de rebus iisdem sententiam suam ad se transmittant.

Quæ Consultoribus, & Superioribus ostendet.

13 Litteras, & scripta, quæ pertinent ad rem, de qua consultatio habenda est, ostendat Consultoribus (nisi quid obstet) vt bene informati sententiam suam melius dicere possint.

14 Cum

14 Cum ordinationes aliquas communes a Generali acceperit, illas Superioribus suæ Prouinciæ, & Consultoribus manifestari faciat. Et quæ alicuius momenti fuerint, ad gubernationem vel instructionem pertinentes, in libro ad id designato describendas curet. Ordinationes cões communicandæ, &c.

15 In proponenda re, de qua deliberandum est, in neutram partem animi sui propensionem ostendat, ne Consultoribus declinandi in eam partem detur occasio, sed quisque liberius in Domino suam sententiam aperiat. In re consultanda indifferentẽ se præbeat.

16 Si quando aliquid occurrerit, de quo non liceat cum Consultoribus agere, poterit iuxta primum, & secundum modum in exercitiis ad electionem faciendam traditum, quid agendum sit, deliberare. Qũo deliberabit, de quo non licet cũ Cõsul.

17 Libenter se ab aliis admoneri patiatur de iis, quæ ad officium, & personam suam pertinent, & eum præcipue, qui admonitoris officio fungitur, benigne audiat. P.9.c.4.§.4. Libenter admoneri se patiatur

18 Habeat secum litteras Apostolicas authenticas, & cõpendium facultatum Societatis, constitutiones, decreta, regulas omnes, & quæ a Generali ordinatur, eaque bene intelligat, & obseruari faciat. Constitutiones decreta &c. secũ habeat.

Archiuium.

19 In loco, in quo diutius ei residendum est, habebit Archiuium, in quo asseruabit instrumenta authentica, libros, & cetera quæ ad officiũ Prouincialis, & communem vsum prouinciȩ pertinent, quæ omnia ex catalogo a se subscripto successori tradet.

P.2. c.3. §.2.& p.7.c.2. lit.M. & c.4.§.3. & p. 10.lit. B

20 Habeat libellum, in quem referat ea, quæ consultanda, vel prouidenda, vel ad Generalem scribenda sunt, ne memoria excidant.

Orationes, & Missas indicere potest.

21 Orationes, & Missas ad tempus indicere poterit etiã in tota prouincia pro causis, quæ videbuntur id exigere, modũ tamen in ea re non excedat.

De Superioribus ei subordinatis, & eorum officialibus.

CAP. III.

P.9.c.3. §.3. & 14.
Quando Superiorem constituere potest.

22 ETsi Præpositos Domorũ, & Rectores Collegiorũ, & Domorũ probationis suæ prouinciæ constituere non potest; si tamen necesse esset, aliquãdo mutationẽ facere Superioris alicuius, & periculũ esset in mora, vel si is moreretur, poterit aliquẽ, qui vices Superioris gerat, interim constituere, donec Generalis admonitus prouideat.

uideat. Miniſtros autem, Procuratores, & Præfectos ſtudiorum ipſe deſignabit, atq. etiã ſubminiſtros, & Præfectos ſanitatis, vbi opus eſſe iudicauerit.

23 Conſtituat Magiſtros Nouitiorum in locis probationum non ſeparatis, a Generali tamen confirmandos, & eos quidem, qui in rebus ſpiritualibus exercitati ſint, & in modo procedendi Societatis noſtrę bene probati. P.3.c.1.§.12. Magiſtros Nouitiorum.

24 Deſigna bit Præfectos rerum ſpũalium in omnibus Collegiis, & Domibus profeſſis, quales in prima regula officii illorũ pręſcribuntur: itemq. ordinarios noſtrorum Confeſſarios; ex quibus fere conueniret Pręfectos rerum ſpiritualium deligere. P.4.c.10.§.7. Præfectos rerũ ſpũalium, & Cõfeſſarios noſtrorum.

25 Deligere poterit Cọnſultores, & Admonitores eorum, qui præſunt in Prouincia, ita vt ſtatim ſuo officio fũgi poſſint: ſcribet tamen de iis ad Generalem, vt ab eo confirmentur. Conſultores, & Admonitores.

26 Prædicatores, & Confeſſarios ipſe conſtituet, præmiſſo tamen domeſtico examine, & approbatione Ordinariorum iuxta formam Concilii Tridentini. Can.27.Cõg.2 Prædicatores, & Confeſſarios

27 Lectores ordinarios in omnibus claſſibus, & primarios officiales, præter Rectorem, & Cancellarium in vniuerſitatibus deligat, nouas tamen lectio- P.4.c.6.lit.F Ibid.c.17.lit.A Lectores, & Officiales Vniuerſitatum.

C 2 nes

Ibid. c. 7. lit. A
Ibid. c. 12. lit. C

nes non addat, nec scholas vsquam vllas & præsertim eas, in quibus pueri legendo & scribendo instituantur (quod nec priuatim licebit) sine facultate Generalis aperiat.

P. 8. c. 1. §. 4. & 6. & p. 9. c. 6. §. 2.
Auctoritas Superiorũ immediatorũ tuẽda.

28 Tueatur auctoritatem Superiorum immediatorum in subditos, ita tamen, vt constet posse omnes ad mediatos, recurrere: ideo quicquid agendum, vel immutandum erit, quod ad immediatorum officium pertineat, per eosdem fieri curabit.

De Idoneis ad gubernandum.

29 Si quos ad gubernationem idoneos iudicabit, curet de illis paulatim & negotiis tractandis & domesticis ministeriis obeundis experimentum sumere, vt & ipsi talenti accepti specimẽ dare, & Societatis officia eis tuto committi possint.

De Aptioribus ad alia minist.

30 Obseruet, si qui detineantur in ministeriis aliquibus, qui magis idonei essent ad alia: eam tamen habeat cuiusque rationem, vt vniuersale bonum semper præferatur.

P. 8. c. 1. lit. E.
Neminem eximat ab obedientia Superiorũ.

31 Neminem ab obedientia Superiorum immediatorum inconsulto Generali eximat, nisi periculum esset in mora, & tunc certiorem faciat Generalem de persona, & de causis propter quas eam exemerit.

De

De Admittendis

CAP. IIII.

32 EOs ad probationem per ſe, vel per alios admittere poterit, quos ad inſtitutum noſtrum idoneos in Domino iudicauerit: cauebit tamen ne cuiuſquam admiſſio iuſtam aliquam externorum offenſionem, aut Societatis nocumentum pariat, quod cum iis potiſſimum obſeruandum erit, qui in ſcholis noſtris inſtituuntur. Par. 1. cap. 1. Qui admittendi ad Societatẽ.

33 Attendat, ne nimii ſint noſtri in hominibus ad Societatem alliciendis, ſed per virtutes, & bonæ vitæ odorem omnes ad Chriſtum trahere ſtudioſe curent. Quõ ad eam alliciendi.

34 Meminerit, quod inepta turba ad inſtitutum noſtrum admitti non debet, & obſeruari faciat in hoc diligenter regulas officii Examinatoris. P. 10. §. 7 Inepti non admittendi.

35 Quod ad prima quinque impedimenta attinet, etſi Societas in nullo eorũ diſpenſare poteſt, ſi tamen in eo qui admitti petit dona aliqua Dei illuſtriora cernerẽtur, Generalem admoneat: quod ſi de eiuſmodi impedimentis dubitaret, ad eũdem recurrat. In Ex. c. 2. §. 6. & lit. D. & p. 1. c. 3. lit. G. Quid agendum cum impeditis.

36 In ſecundariis impedimentis diſpẽſandi facultatem habebit, præterquam in deformitate magna aut defectu inſigni, P. 1. c. 3. §. 9. & lit. H Quando diſpenſare poteſt cum illis.

qualem habent Eunuchi, & in ætate infra 15. & vltra 50. expletos annos, & in coniugatis etiam in casu, in quo non est impedimentum essentiale.

In Exa. c.4.§.9
Experimenta anteponere, &c

37 Poterit in casu aliquo anteponere, & postponere aliqua ex sex experimentis, eaque moderari, & alia in alia permutare, dummodo biennio, & bene probentur Nouitii: quod etiam tempus prorogare poterit, si opus esse iudicauerit.

Can. 1. Cong. 2
In Ex. c. 4. §. 43

Can. 1. Cong. 2
Dispensare cũ Nouitiis circa studia.

38 Poterit etiam cum Nouitiis in secundo anno probationis circa studia dispẽsare, habita ratione personarum, locorum, & temporum, prout expedire in Domino iudicabit. Ij vero cum quibus dispensauerit, extra domum probationis, & seorsum a Collegialibus esse debebunt, sub cura alicuius Sacerdotis ab ipso constituti, qui vicem Magistri Nouitiorum gerat; eiusque regulas, & examinatoris habeat; ex quibus ea seruabuntur, quæ commode seruari possunt. Cuiusmodi erit, vt per dimidiam horam vesperi orent; sed iis tantum diebus, quibus a studiis vacauerint.

P. 1. c. 2. §. 1. & p. 4. c. 3. §. 2. & in 1. Cong. tit. 6. d. 24.
Coadiutorum numerus.

39 Coadiutores temporales plures esse non debent, quam qui necessarii sint ad subleuandas Domos, vel Collegia in rebus, quibus occupari Sacerdotes, & Scholastici non possunt, sine detrimento maioris boni.

De

De dimittendis.

CAP. V.

40 FAcultatē habet dimittendi eos, qui in prima, & ſecunda probatione ante, & poſt emiſſa vota verſantur; niſi a Præpoſito Generali in illius prouinciam deſtinati, vel de Societate ipſi tam bene meriti eſſent, vt eorum eſſet particularis ratio habenda. In his enim caſibus, inconſulto Generali dimittere non debet; niſi cauſę admodum vrgentes & graues eſſent, ita vt minime dubitaretur Generalis mentem huiuſmodi futuram eſſe. P.2.c.1.lit.C. Dimittere Nouitios poteſt.

41 Scholaſticos vero approbatos & Coadiutores non formatos, qui probationem abſoluerunt, inconſulto Generali non dimittat, niſi in grauibus & urgentibus caſibus, & qui eiuſmodi ſint, vt ſine graui periculo, Generalis reſponſum expectari nequeat: quem tamen poſt dimiſſionem certiorem faciat, adiunctis cauſis dimiſſionis. Et in vniuerſum diligenter Prouinciali diſpiciendum eſt, vt qui minus idonei ad noſtrum inſtitutum, & tandem aliquando dimittēdi videntur, eos ipſe intra biennium probationis dimittat. quod ſi peracto etiam probationis tempore aliqui huiuſmodi deprehen- P.2.c.1.lit.C. Alios in aliquibus caſibus.

prehendantur, tempeſtiue Generalis moneatur, ne cum Societatis iactura diutius, quam par eſt, retineantur.

Quos &quando dimittet.

42 Prouincialis erit, iuxta commiſſam ſibi facultatem, auditis ſuis Conſultoribus, vel ſi neceſſitas vrgat ſuperiore, &Cõſultoribus eius loci, vbi tũc erit, qui ipſi videbuntur, adhibitis, iudicare de cauſis ſufficiẽtib⁹ ad dimiſſionem: curabit tamen, ne ad hæc extrema, niſi quam conſultiſſime, & aliis tentatis remediis veniatur.

P.2.c.1.lit.C

Formatos & Profeſſos nullo modo dimittet

43 Coadiutores formatos ſiue ſpirituales, ſiue temporales, & Profeſſos nullo modo dimittet.

Modus dimittendi.

44 Circa modum dimittendi obſeruet ea, quæ in ſecunda parte Conſtitutionũ capite tertio dicuntur: & intelligat, an is, qui dimittitur, aliquid Societati dederit, & ſi quid ei reddi oporteat, iuxta eiuſdem capitis declarationem: ſcripta vero an ſecũ aſportare debeat, conſideret ipſe diligenter.

P.2.c.3.lit.B

P.2.c.4.§.3.

Dimiſſi, liberi manent a votis

45 Declaretur iis, qui dimittuntur, quod liberi maneant à votis ſimplicibus, ſi ea iuxta formulam Societatis conſuetam emiſerint.

Dimiſſi ſi redeant ad Societatem, iterum probandi, &c.

P.2.c.4.

In Cong.1.tit. 2.decr.10.

46 Circa dimiſſos aut egreſſos è Societate, & poſtea reductos, vel ſponte redeuntes, obſeruentur ea quæ in Conſtitutionibus, & Decretis dicuntur: & ſi admittantur,

tur, denuo examinentur, & probentur, pro ut ipsi videbitur: si quis autem semel egressus erit, poterit quidem iterum admitti, sed aduertatur, huiusmodi homines raro idoneos ad instituti nostri disciplinam inueniri.

De litterarum studijs.

CAP. VI.

47 IN Vniuersitatibus, & Collegiis, in quibus nostri litteras profitentur, idoneos, & eruditos Professores pro ratione loci, & debiti constituat. Si aliquis Lector extraordinarius adiiciendus videretur, Generalem consulat. P.4.c.12.& 13 & c.6.§.6. Idoneos professores cõstituat. Ibid.c.13.lit.C

48 Peculiari cura videat, num lectiones in scholis nostris, & scholasticæ exercitationes diligenter, assidue, atque ordine habeantur: num Magistri, & Discipuli suum in Domino officium faciant: & si quid opus esse iudicauerit, prouideat iuxta ea, quæ in quarta parte Constitutionum, & regulis habentur. Inspiciat res ad scholas pertinentes.

49 Ipsius prudentiæ relinquitur, quid hi, aut illi addiscere debeant iuxta ætatem, & ingenium vniuscuiusque ad maiorem gloriam Dei; eos autem quos non esse ap- P.4.c.5.§.2.& c.6.§.5 Quid cuiq. addiscendum.

tos

tos ad ſtudia inueniet, ab illis remouere poterit.

Par.4. cap.6.§. 4.& cap.5. lit. D.& cap.13.§. 4.lit.E

Ordo in addiſcendis diſciplinis.

50 In addiſcendis diſciplinis ordinem ſeruari faciat: efficietque, vt prius ſcholaſtici in lingua latina ſolidum faciant fundamentum, quam ad alia maiora ſtudia tranſeant: curabit vero humaniorum litterarum ſtudia magni fieri; & eorum, qui eas profitentur, peculiarem curam haberi: & ne in his profeſſores idonei deſint, illorum ſeminaria, & inſtituet, & conſeruabit.

P.4.c.6.§. 5. & lit. D. & c.13. §.4.

Linguarum ſtudium.

51 Aliarum linguarum ſtudium valde commendatum habeat: hebraicæ vero iis tantum concedat, qui in Theologiæ facultate mediocriter eruditi iam ſint, aut certe tam humiles, vt ſperandum merito ſit, hoc ſtudium ſine illorum detrimento vtile valde futurum.

P.4. c.6. §.14. & 16.

Quales ad ſtudia repetenda.

Ibidem §. 17. & c.15.§.3.

Ibid.c.6.§.18.

52 Deſignet aliquos, qui & probatæ virtutis in primis ſint, & ingenio polleant, vt abſolutis ſtudiis Philoſophiæ, & Theologię ad ea repetenda priuatũ, & quietum ſtudium habeant, & poſitiuæ, ac ſacræ Scripturę ſe dedant: quo etiam tempore in diſputationibus publicis rationem ſuorum ſtudiorum reddant, vt eas facultates priuatim, vel publice ad ſuam, vel aliorum vtilitatem profiteri poſſint.

53 Di-

53 Diligenter ſtudeat, vt præceptores Philoſophię, cum magno delectu eos Ariſtotelis interpretes legant, qui contra Chriſtiana dogmata impie ſcripſerunt; & ita Philoſophiam interpretentur, vt Theologiæ ſcholaſticæ, quam nobis commendant Conſtitutiones, ſubſeruire faciant. Can.8.Cong.3 Quinam philoſophiæ interpretes.

54 Cum opinionum nouitas vel diuerſitas non modo finem ipſum, quem Societas ad Dei gloriam propoſitum habet, impedire poſſit; ſed etiam ipſum Societatis ſtatum maxime labefactare: neceſſe eſt ingeniorum licentiam in opinionibus vel introducendis vel ſectandis, omnibus modis certa aliqua lege coercere. Quare diligentiſſime curent Prouinciales iuxta mentem Conſtitutionum ea exacte ab omnibus noſtris, & præcipue a profeſſoribus obſeruari, quæ in ratione ſtudiorum præcipiuntur. Opinionum nouitas, & diuerſitas coercenda. P.3.c.1.§.18.& lit.O.&p.4.c.5 §.41.& p.8.c.1 §.8.lit. K

55 Curet, vt ii, qui propenſum animum habent ad aliquam facultatem, in qua poſſunt inſignes euadere, in ea diutius verſentur, habita tamen ſpiritualis profectus ratione, & de talibus Generalem admoneat. P.4.c.5.lit.C. Propenſi ad aliquam facultatē in ea exerceantur.

56 Qui propter ętatem prouectiorem, aut alias cauſas in facultatibus, & Scholaſticis ſtudiis progreſſum facere nō poſſunt, P.4.c.5.lit.D. & c.13 §.4. & lit.E.&Can.17 Cong.2.

curabit,

curabit, ne in illis tempus insumant, sed casibus conscientię discendis dent operam, sintque semper aliqui ex nostris, qui huic studio diligenter incumbant, vt Societas copiam habere possit operariorum, qui confessionibus audiendis sint idonei.

Qui casibus studebunt.

Sit Domi qui casibus consciẽtiæ satisfaciat.

57 In singulis Domibus, & Collegiis aliquẽ constituat, qui in casibus conscientiæ bene versatus sit, vt difficultatibus domi, & foris occurrentibus satisfacere possit.

Comœdiæ, & Tragœdiæ rarissime permittantur.

58 Comœdias, & Tragœdias rarissime agi permittat, & non nisi latinas, ac decentes, & prius aut ipse eas examinet, aut aliis examinandas committat: eas vero, atque alias id genus actiones in Ecclesia fieri omnino prohibeat.

Generalis de talentis admonẽdus.

P.4.c.9.§.3.

59 Sub finem studiorum Generalem de vniuscuiusque talento admoneat, & quantum singuli profecerint, ei referat.

Etiam translatio libri in alteram linguã non permittatur.

60 Curet vt nullus ex nostris librum aliquem ex vna in alteram linguam transferat, aut imprimat, absque Præpositi Generalis facultate.

De

De promouendis ad ordines, & gradus litterarios.

CAP. VII.

61 POteſt per ſe, vel per alios præſentare ex noſtris eos, quos idoneos iuxta inſtructionem a Generali traditam, cenſuerit ad ordines Eccleſiaſticos recipiendos.

Quos ad ordines præſentabit.

62 Quamuis in actibus ſcholaſticorũ communibus exercendi ſunt noſtri iuxta Conſtitutiones; nullus tamen ad Philoſophiæ, vel Theologiæ gradus, etiamſi idoneus ſit, promoueatur ſine Præpoſiti Generalis facultate.

P.4. c.6. §.10. & 17. & c.15. §.3.

Nullus promouendus ad gradum litterariũ.

63 Cum noſtri de Generalis facultate in vniuerſitatibus Societatis promouendi ſunt ad gradus litterarios, ſi qua in re neceſſaria ad promotionem erit diſpenſandum (quod rariſſime faciendum eſt, ne huiuſmodi gradus veniant in contemptum) vbi id fecerit, tam de perſona, quam de cauſa diſpenſandi admoneat Generalem.

De ijs admonẽdus Generalis.

64 Etſi Doctoratus, & Magiſterii gradus iuxta Conſtitutiones prædicto modo noſtri accipere poſſunt, nomine tamen Doctoris, vel Magiſtri ratione gradus, inter ſe non vtantur.

Nomine Doctoris vel Magiſtri non vtantur.

De promouendis in Professos, & Coadiutores formatos, ac scholares.

Cap. VIII.

P.4.c.3. §.3. & p.5. c.4. §.3.& 6.

Qui ad vota simplicia admittendi.

65 POtest admittere post biennium ad vota simplicia scholasticorum approbatorum, & Coadiutorum non formatorum, quos in Domino idoneos iudicauerit iuxta regulas & Constitutiones.

Quõ ea vota post biennium emittenda.

In Ex.c.4.§.41 & 27.

In Exam. c. 1. §. 11.

66 Curet autem, vt quamprimum aliquis biennium Nouitiatus expleuerit (nisi iusta de causa differendus videretur) peractis iis, quę in examine habentur, hæc vota in sacro antequam communicet, emittat coram aliquibus domesticis tantum, non tamen inter eos, qui tunc forte vota renouarent, etiam si ea prius ex deuotione edidisset.

Indifferẽtes ad gradum applicandi.

a Can.2.Cong. 4. In exa. c.4.§. 6. & p.5.c.1. §.3.& c. 2. §. 1. P.5.c.2.& p.4. c.9.§.3.

67 Si quos, vt indifferentes admiserit (quod raro fieri debet) potest eos applicare ad gradum Coadiutorum, vel scholasticorum, sicut magis in Domino conuenire iudicabit.[a] In hac vero classe indifferentiũ vltra tempus biennii probationis nemo maneat.

Tertia Probatio scholasticorum.

68 Scholastici simulatque Superiorum arbitrio studia absoluerint, tertium proba-

tionis

tionis annum in Domibus probationum peragant, quod si commode fieri non possit, in Domibus Professorũ, vel in Collegiis probari eos faciat iuxta regulas nouitiatus.

69 Finita visitatione consideret, qui sint idonei in sua Prouincia, vt in Coadiutores formatos spirituales, vel temporales, aut in Professos iuxta Constitutiones, & instructionem a Generali traditam admitti possint, & secundum eamdem accurate Generalem informari curet.

De promouendis ad gradus Societatis.

70 Antequam admittat eos, qui cum Generalis facultate professionem, vel vota Coadiutorum formatorum emissuri sunt, ea seruari curet, quæ ab ipsis erũt facienda; eiusmodi sunt dispositio bonorum temporaliũ, si quæ adhuc habuerint; exercitia spiritualia, confessio generalis, & alia, quæ in Constitutionibus, & Decretis Cõgregationum dicuntur, in professione etiam & iis votis emittendis seruentur, & vt publice fiant, & in ceteris omnibus quæ Constitutiones præscribunt.

Seruanda antequam admittantur ad gradus.
In exa. c. 1. §. 8. & c. 4 §. 2. & 27 38. 41. & c. 6. §. 8. & p. 5. & 6. c. 2. §. 12. & can. 3. cong. 2.
P. 6. c. 2. §. 1. & p. 10. §. 6
P. 5. c. 3. §. 2. & c. 4. §. 1

71 Qui professionem fecerint, etiam trium votorum, emittant vota illa simplicia, quæ post professionem emittenda sunt, idq. iuxta formulam primæ Congregationis, vt a tertia recognita est: & doctrinã Christianam tam ipsi, quã Coadiutores formati spi-

Votà simplicia post professionem emittẽda.
In 1. Cong. tit. 6. decr. 23. & in 3. cong dec. 70.
Can. 10. cõg. 2.

ſpirituales per quadraginta dies intra annũ doceant.

Can. 10. Cong. 2. Par. 5. c. 3. & 4. Notentur vota ſolemnia emittentes.

72 Habeat librũ, in quo eorũ nomina ſcribantur, qui vota ſolẽnia, vel ſimplicia poſt bienniũ in Domibus, vel Collegiis ſuæ Prouinciæ emittunt iuxta ordinem Prępoſitis Domorum, & Rectoribus traditum.

Quæ nam ſubſcripta ad Generalem mittenda.

73 Cũ aliqui profeſſionem, vel vota Coadiutorũ formatorũ fecerint, exempla huiuſmodi votorũ, & aliorum quinque, quæ profeſſi poſt emiſſam profeſſionem faciunt, nomine ipſorum ſubſcripta, ad Generalem quamprimum tranſmittat.

P. 6. c. 2. §. 3. & 4. Qui in Domibus profeſſis cõmorabuntur.

74 Conſtituat iuxta Conſtitutiones, vt Profeſſi, & Coadiutores ſpirituales formati ſuæ prouincię in Domibus Profeſſis, quantum fieri poteſt, commorentur.

De rebus Collegiorum, & Domorum.

CAP. IX.

Can. 11. Cõg. 1 Can. 9. Cong. 2 Aedificia curabit.

75 AEdificia conſeruari, & ſi opus erit, inſtaurari curet: quod ſi quæ ædificanda maioris momenti fuerint, vt eſſet templum, dormitorium, vel aliquid huiuſmodi, niſi approbante Generali non fiant, ad quem pertinet formã, & modum noſtrorum ædificiorum præſcribere.

76 Red-

76 Redditus, & reliqua ſtabilia conſeruari curet, & an creſcant, vel minuantur, intelligat: ſi quis autem huiuſmodi bona augere vellet, vel aliquid donare, poterit id admittere: ſi tamen conditiones aliquæ exigerentur, non niſi approbante Generali vllam admittat: & eodem modo, quæ dantur Domui profeſſæ accipere, & ſi quid ſtabile donatum fuerit, etiam vēdere poterit: ſi tamen Domui neceſſarium pretium non eſſet, & trecentorum ducatorum valorem excederet, conſulat Generalem, vt de eo iuxta ipſius prę̨ſcriptum diſponat. Redditus bona ſtabilia, & donationes.

77 Cum lites pro rebus præſertim temporalibus, diligenter noſtris fugiendæ ſint, non intendat quiſquam è noſtris omnino litem aliquam abſque conſenſu Generalis, aut eius, cui expreſſe ſuas vices ad hāc rem ille commiſerit, niſi in re adeo neceſſaria, vt eius reſponſum expectari nequeat, de quo tamen poſtea ipſum admoneat. Quocirca nitatur Prouincialis primum rem compromiſſione componere. Noſtris autem ſi lis intendatur, curandum etiam diligenter, niſi de iure noſtro manifeſte conſtaret, vt aliqua tranſactione vel concordia res tota cōponatur: id ſi commode fieri non valeat, poterunt in iudicio ſe defendere, cum Prouincialis poteſtatem habeat conſeruandi, & de- Lites deuitādæ. Can. 26. cōg. 2. P. 4. c. 2. lit. C.

fendendi res Collegiorum etiam in iudicio, cum facultate alios substituendi, si id necessarium vel conueniens aliquando fuerit.

In 1. cõgr. tit. 6 decr. 24. Exempla authẽtica contractuũ ad Generalem mittat.

78 Intelligat, an exempla authentica contractuum maioris momenti, præsertim rerum perpetuarum ad Archiuium, quod est in Vrbe penes Præpositum Generalem, missa sint, alioqui mittenda curabit.

Cõputa Collegiorum exigat.

79 Videat computa inter Superiorem, & Procuratorem transacta, rationemque exigat accepti & expensi, & resolutionem vltimi sui computi summatim scribi faciat, quam ipse subscribet in libro designato: in hoc autem scripto simul constet tam de summa accepti, & expensi ab vltima visitatione, quam de eo, quod residuum fuerit, vel etiam si quid debiti maneat.

Visitet bona stabilia.

80 Visitet bona stabilia extra domum, quæ sine magno incommodo visitari possint, vt videat, num qua instauratione, vel cultura egeant, & quid ad eorum conseruationem opus sit.

P. 4. c. 2. §. 1. & p. 9. c. 3. §. 17. Oblatas fundationes ad Generalem referat.

81 Si Domus, vel Collegia cum commoda fundatione offerẽtur, expendat, quid ad commune bonum ex ijs speretur, & an aliquæ conditiones exigantur, & an locus sit salubris, & omnia ad Generalem referat, nihil interim certi promittendo.

Aes alienum vitet.

82 Magnum æs alienum Collegia vel

Domos

Domos conflare non ſinat, ſi ſoluendo fore probabiliter non ſperet, habita ratione redditu um & eleemoſynarum, quæ ordinarie dari ſolent: nec in ijs plures habitare permittat, quam alį poſſint. Can. 12. cōg. 2.

83 Quando contribuendum erit ad ſumptus cōmunes Prouinciæ, ſtatuat ipſe quid cuique Collegio, vel Domui, ſeruata proportione debita, imponi debeat. P. 4. c. 2. lit. E. Cōtributiones ad ſumptus cōmunes ſtatuat.

84 In veſtitus ratione tria obſeruari faciat; Primū, vt honeſtus ille ſit: Alterum vt ad vſum communem, & approbatum honeſtorum Sacerdotum eius loci, in quo viuitur, accommodatus: Tertium, vt profeſſioni paupertatis non repugnet. P. 6. c. 2. §. 15. Obſeruanda circa veſtitum.

85 Habitationem, officinas, veſtes & reliquam ſupellectilem, omnia denique diligenter inſpiciat; nec neceſſaria deeſſe, aut ſuperflua expendi permittat; & rerum mobilium inuentarium conferri faciat cum inuentario in præcedenti viſitatione a Viſitatore, vel Prouinciali ſubſcripto. Obſeruet etiam, quæ teneatur œconomiæ ratio. Res domeſticæ inſpiciendæ.

De ijs, qui bonis suis nondum se abdicarunt.

CAP. X.

Quos permittet abdicare se possessione bonorum.

86 NOn permittat nostros abdicare se possessione bonorum suorum, nisi quos constantes, & stabiles in sua vocatione cognouerit, atque in ea re maturo semper consilio procedat.

Can. 4. cõgr. 3. Pactiones cum parentibus quõ permittat.

87 Non sinat pactiones inire nostros cum parentibus suis, & quibuscunq. aliis de legitima parte, & aliis bonis ad se pertinentibus, nisi illi prius admoneantur, Societatem ipsam ad ea bona nullum ius habere, & Generalis de tota re prius informetur.

De dispositione nostrorum in auxilium Societatis. Can. 3. cong. 2. & can. 3. cõg. 3.

88 Cum quis ex nostris est dispositurus de bonis suis in auxilium Societatis, admoneatur Generalis de eorum valore, & de animo relinquentis, & necessitate etiam Domorum, & Collegiorum Prouinciꝫ, si in ea huiusmodi bona sint.

Quid, cum bona applicabuntur Societati.

89 Si aliqua bona applicabuntur Societati cum facultate Generalis, magnopere curet Prouincialis, vt cum ædificatione, & charitate, & non cum rigore exigantur, potiusque per Procuratores externos, quam per nostros: expediet quoque, vt ex his eleemosynæ aliquꝫ in pauperes eius oppidi, vbi sunt bona, distribuantur: & ratio dati, & acce-

cepti talium bonorum ſcripto conſtet, vt ipſe, aut ſuperior illius Domus, vel Collegii, cui applicata fuerunt, eam reddere poſſit ei qui a Generali fuerit deſignatus.

90 Non ferat, noſtros quicquam petere a parētibus, cognatis, vel amicis: ſed omnia eis neceſſaria a Societate prouideantur: intelligatq. etiam ſi quibuſdam ad tēpus proprietas bonorū temporalium permittitur, vſum tamen eorum ad propriam vtilitatem nulli eſſe concedendum.

Non ferat noſtros petere a parentibus, &c. In ex. c.4. §.4. & p.4.c.4.lit.E

De modo, quo cum Generali, & alijs Prouincijs, ab externis ſe habere debeat.

CAP. XI.

91 OBedientem, reuerentem, ac fidelem ſe Præpoſito Generali exhibeat, & hac re ſubditis in primis exemplum præbeat: idque potiſſimum curet, vt omnes de ſuis Superioribus bene ſentiant, eiſq. peculiari deuotione afficiantur.

Quomodo ſe gerat erga Generalem.

92 Perſpecta Generali eſſe cupiat omnia, quæ ad ſuam Prouinciam pertinent, eaque per ſe, & Superiores Domorum, & Collegiorum, & Conſultores ſuę Prouinciæ iuxta formulam ſcribendi manifeſtari diligenter curet.

Qūo res ſuæ Prouinciæ Generali manifeſtari curet.

93 Cogitet de communi bono Societatis, illudq. iuuet: Congregationes Prouinciales suo tempore iuxta formulā traditam cogat: si quid annotauerit circa Decreta, & Constitutiones, vel quid aliud, quod Cōgregationem generalem exposcat, Præposito Generali scribat, vel Procuratori tertio quoque anno ad eumdem venturo tradat.

Congreg. Prou.

94 Si occasio se obtulerit iuuandi alias Prouincias, non desit charitatis officio, & litterarum communicatione, iuxta formulam scribendi, mutuam concordiam & charitatem foueat.

Occasio iuuandi alias Prouin.

95 Beneuolos, & deuotos conseruet, curetque, vt benefactoribus se gratos nostri exhibeant: si qui autem aduersantur Societati, studeat, vt melius informati reconcilientur.

Par. 10. §. 11. & lit. B.
Beneuolos conseruet, aduersarios reconciliet

96 Quæ eleemosynę externis pauperibus, siue ordinariæ, siue extraordinariæ dari debeant, ipse Superioribus præscribet auditis Consultoribus, pro Collegii, vel Domus facultate: Vbi vero habentur bona ecclesiastica, eleemosynas aliquas fieri prouidebit, in locis pręcipuè, vbi huiusmodi redditus percipiuntur.

Eleemosynæ pro externis præscribendæ.

De

De communi ratione iuuandi proximos.

CAP. XII.

97 INtelligat præsertim sub finem studiorum, qui ex nostris, & quousque, quibusque rationibus domi, & foris externis se communicare debeant: quod tamen nisi probatis, & in vocatione stabilibus, decretis, & bene instructis, quique alios ædificare possint, concedendum erit.

P.4.c.10. §.10. & c.6.§.3.& li. C. Can.27. cōg.2. Intelligat qui ex nostris se cō municare debeant externis.

98 Consideret, num Missæ celebrentur, & sacramenta alia ministrentur iuxta vsum Romanæ Ecclesiæ, concionandi etiā, & doctrinæ Christianæ docendæ modum obseruet: curetque, vt in his omnibus nostri vniformes sint, & vt finem, quem Societas intendit, assequantur. Præcipue vero circa concionatores inuigilet, vt si quis ex iis ad suas se regulas forte non accommodauerit, a concionandi munere amoueatur, & in aliis Societatis nostræ ministeriis occupetur.

P.4.c.8.§.2.p. 10.§.9. Missæ, & Sacramentorum ritus.

99 Videat, num in Domibus, & Collegijs concionatores, & confessarii ad sua munera idonei sint, & statuat pro ratione instituti, & loci, quam frequenter domi, vel foris concionandum, vel publice

Can.27.cōg.2. Confessarij idonei.

legendum ſit, vel doctrina Christiana tradenda: & tempore peſtis aliqui ab eo deſignentur, qui ſeparati ab aliis, proximis iuuandis vacent.

Quales Confeſſarij. P.10.§.12.

100 Det operam, vt Confeſſarii maturioris ſint ætatis quantum fieri poteſt, præſertim qui ad confeſſiones mulierum audiendas mittuntur. Curetque vt noſtri gratiis, & priuilegiis apoſtolicis prudenter, & moderate vtantur.

P.4.c.8. & p.7. c.4. Quid cũ ſimul fuerint Domos Profeſſorum & Collegium.

101 In iis locis, in quibus ſimul Domus Profeſſorum, & Collegiũ fuerint, Societatis miniſteria in Domo exercenda curabit: in Collegiis vero ea, quæ ad ſtudia litterarum, & auxilium ſpirituale ſcholaſticorum pertinent, tractanda ſunt.

Ornatus in feſtis.

102 Efficiet, vt in feſtis, quæ a noſtris præcipue celebrari ſolent, ornatus noſtrarum eccleſiarum ſit moderatus, ac religioſus, & quoad fieri poteſt, ſine nimia diſtractione noſtrorum, & moleſtia externorum.

P.7.c.4. lit.G Externorum cõfraternitates.

103 Non permittat, vt cum Congregationibus externorum, quæ Confraternitates dicuntur, noſtri miſceantur, nec in Domibus, vel Collegiis vlli earum conuentus agantur, niſi qui ad finem earumdem Domorum & Collegiorum in diuino obſequio fient.

104 Si

104 Si examinandi ministerium ab ordinario iniunctum effugere nostri nulla ratione possint, quamuis de doctrinę sufficientia iudicium ferre valeant, illud tamen retineant, ne de admittendis, vel non admittendis ferant, sed illud omnino Prælatis relinquatur.

Can. 19. Cong. 2. & Can. 7. cōgreg. 4.
Iudicium de admittēdis externis ad ordines.

De missionibus, & mutationibus nostrorum.

CAP. XIII.

105 PRouincialis non abeat a sua Prouincia sine Generalis, nec Præpositus, aut Rector a sua Domo, vel Collegio absque Prouincialis facultatē, nisi locus esset vicinus, aut sine graui in commodo Superioris responsum expectari non posset. Reliquorum vero mutationes intra Prouinciam Prouincialis ipse ne faciat sine causa alicuius momenti.

Qua facultatē alio proficisci quis possit.
Can. 32. cōg. 2.

106 In mittendis operariis per prouinciam extra Domos, & Collegia, vt in vinea Domini laborent, obseruent, quæ in Constitutionibus, & regulis missionum dicuntur: videat tamen, ne Domus, & Collegia necessariis ministris destituantur.

Obseruanda circa missiones.
P. 7. c. 1. §. 5. & c. 2. §. 2. can. 27. cōgr. 2.

107 Quo-

Missi instruendi.
P.7.c.1.§.5.

107 Quocunque mittat aliquem, eum per se, vel alium plene instruat, & ordinarie in scriptis tam de modo procedendi, quam de mediis, quibus eum vti velit ad finem, quem in animo habet.

Quo adiuuandi.
P.7.c.2.§.2

108 Per crebram litterarum communicationem iuxta formulam scribendi totius successus certior factus ex eo loco, vbi ipse commoratur, consilio, & orationibus, & aliis rationibus eum iuuabit, vt persona, & negotium postulauerit.

P.8.c.1.§.4.
Maturiores mittendi.
Cui subiiciendi.

109 Optimi quique, & maturiores ad proximos iuuandos, quantum commode fieri poterit, mittantur: & si ei videbitur expedire, alicui Superiori vicinioris Domus, vel Collegii subiiciantur.

P.7.c.2.lit.H
Quo reuocandi.

110 Cum mutari aliquem oportebit, animaduertat, vt ad eum reuocandum, quoad fieri poterit, iis mediis vtatur, vt ii, a quibus euocatur, potius beneuoli omnino maneant, quam offensi, vel male affecti.

In Bul.3.Pau.3
Inutiliter in Missionibus occupatus.

111 Si missum a Superiore, vel a summo Pontifice minus vtiliter occupari videret, Generalem admoneat.

De missionibus & transmutationib. extra Prou.

112 Extra Prouinciam suam neminem mittat, nec etiam ad laborandum in vinea Domini, nisi negotii alicuius, aut peregrinationis causa, aut nisi ei constaret de Gene-

Generalis voluntate, vel conueniret cum Prouinciali illius Prouinciæ, ad quam mittere aliquem voluerit: ad prouincias tamen extra Europam, & inter ipsasmet hæ transmutationes sine facultate Generalis ne fiant.

113 Post cognitam Generalis mortem Prouincialis neminem ex iis, qui ius suffragii habent ex sua prouincia in aliam mittat ante congregationem. Prouincialem, nisi causa sit adeo vrgens, vt ipse & maior pars consultorum ipsius existimet esse mittendum.

Cognita morte Gen. nō mittē-di extra Prou. qui ius suffragij habent.

114 Cum peregre erit nostris proficiscendum, aliquem, cui maxime confidat, præficiet, cui toto itineris tempore ceteri tanquam Superiori in omnibus obediant.

Superior in itinere.

115 Ad retinendam religiosam disciplinam, & paupertatis rationem det operā, vt nostri in profectionibus, quos ipsorū Superiores id præstare posse iudicauerint, in toto vel in parte pedestri itinere vtantur; & in equitando solius necessitatis, siue personæ, siue negotiorum ratio habeatur.

Can. 12. cōg. 3. Qūo iter faciendum.

116 Expensas itinerum soluere eius erit Prouinciæ, aut Collegii, aut Domus in cuius bonum, & vtilitatem cedit profe-

Can. 10. cōg. 2. Itinerum expēsæ.

ctio:

ctio: quod si in ea re dubium esset, arbitrio ipsius auditis Consultoribus statuendum relinquitur: si aliquando tamen inter aliquos Prouinciales non conueniret, recurrant ad Generalem.

Superior informandus, quādo ex vno loco ad alium quis trāsmittitur.

117 Quando quis ab vno loco ad alium transfertur, Superior, ad quem talis mittitur, informandus est, quantum ad cognoscendum, & iuuandū eum sit satis. Neminem autem ex vno in alium locum ire permittat sine litteris patentibus.

De Visitatione.

CAP. XIV.

Can. 29. cōg. 1. & p. 8 c. 1. lit. I. Singulis annis Prouincia visitanda.

118 Singulis annis per se ipsum singula loca suæ Prouinciæ visitet, cum hoc sit valde proprium sui officii, & ibi diutius immoretur, vbi magis erit opus, præsertim in loco ad communicationem cum inferioribus, & Generali Præposito magis commodo.

Quando per alium visitabit.

119 Si quando ob causas grauiores visitare omnia loca suæ Prouinciæ ipse non possit, re cum suis Consultoribus collata, ad ea, quæ non potest, sibi alium substituat. Quamuis omnino curandum sit, vt Domos probationis & scholasticorum seminaria

minaria peculiari cura, & per se visitet.

120 Cum ad Domum, vel Collegium aliquod peruenerit, Superiorem interroget, num aliquid vrgeat, cui statim necessario sit remedium adhibendum: & Visitationes prȩteritas petat. deinde omnes simul benigne alloquatur, eosque ad renouationem in spiritu, & studium perfectionis hortetur. Quidcum ad locum visitandū peruenerit.

121 Incipiat Visitationem a Templo, cuius ostio clauso, videat quomodo custodiatur Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum: mox visitet sacrum infirmorum oleum, & sanctorum reliquias, ex quibus nihil vlla ratione auferatur; altaria, sedesque Confessariorum, atque alia, quæ tam in Templo, quam in Sacristia ad diuinum cultum pertinent. Visitatio inchoanda a Téplo.

122 Postea ad visitationem personarum accedat, & curet, vt omnibus beneuolum se exhibeat, ne alicuius mentem subeat suspicio, quod ob sinistras aliquas informationes minus hilarem vultum ipsis ostendat. Tum personarum.

123 Petat a Superiore, & consequenter a Consultoribus, & ab aliquibus Patribus antiquioribus, vel præcipuis officialibus, vt ea, quæ sciunt alicuius momenti de statu Collegii, vel Domus, aut de personis Informatio de statu Collegii, vel Domus, & Superiore.

ſonis referãt: quod ſi iudicauerit expedire, iubere poterit, vt informationes huiuſmodi, vel partem earum breuiter ſcribant, & ſibi tradant: ſcripta autem, quæ ſecretum continent, clauſa ipſe diligentiſſime ſeruet, caueatque ne minimo quidem indicio eos, qui ſibi aliquid referunt, prodat.

Tum de ſingulis perſonis.

124 Huiuſmodi informationibus acceptis, & conſideratis, percurrat cum Superiore catalogum perſonarum Domus, vel Collegii, breuemque de ſingulis ab eo capiat informationem.

Singuli ſeorsũ interrogandi.

125 Deinde vocet ſigillatim omnes eo ordine, qui ei magis conuenire videbitur, & ſingulos ſeorſum iuxta inſtructionem ſequenti capite poſitam memoriter potius, quam ex ſcripto interroget, & quæ aduertenda iudicauerit, ſibi memoriæ cauſa ſcribat. Quid vero a quoque interrogandum ſit, illius prudentiæ relinquitur.

Ad veritatem hortandi.

126 Hortetur omnes ad veritatem ſincere dicendam, ne ipſis imputetur, ſi morbi propter eorum ſilentium incogniti, & latentes curari non poſſint: admoneatque teneri eos ſeruare ſub ſecreto, quicquid cum eo quod ſecretum requirit, tranſegerint, licet a quouis alio, qui ipſo ſit inferior, de ea re interrogentur.

127 Non

127 Non facile credat, si quæ forsan contra alios, præsertim Superiores dicentur: sed ea notet, & expendat, vt veritatem assequatur. Caueatque ne dum subditos consolari studet, illi debiliores in obedientia, & reuerentia erga suos immediatos Superiores reddantur.

Non facile credat quæ contra alios præsertim Superiores.

128 Si quis diuisionis, aut dissensionis eorum, qui vna viuunt, inter se, vel cum suo capite auctor esse inueniretur, diligentissime ab ea congregatione, velut pestis, quæ eam potest inficere, si præsens remedium non adhibeatur, separandus est.

P.8.c.1. §5. Dissensionis auctor.

129 Visitatio rerum, aut partium, iuxta ea, quæ in præcedentibus regulis, præsertim in nono capite huius officii dicta sunt, fieri debet; in qua simul examinandæ sunt regulæ officialium, qui eiusmodi rerum curam habent: si quid autem non solum informationem, sed inspectionem requirat, ipse per se, aut socium id præstabit.

Examinandæ Regulæ officialium.

130 Sūmariū Constitutionū, & Regulas Cōmunes corā Superiore, Cōsultoribus, & Ministro examinabit: & si quas non obseruari intellexerit, consideratis causis remedia adhibebit vt obseruari possint. Regulas autem Ministri, Consultorum, & Admoni-

Quæ Regulæ, & cum quibus.

monitoris, Concionatorum, & Sacerdotum, itemque præcipuorum officialium ipse per se cum ipsismet examinabit: reliquas vero aliorum officialium poterit socio, aut alteri coram singulis eorum examinandas committere.

In ex.c.4.S.36. & 39.

Consciẽtiæ rationem a quibus & quando exigat.

131 Prouincialis integram rationem totius ante actæ vitæ, iuxta Constitutiones ab iis exigat, qui Societatem ingrediuntur: & ab eo tempore, quo ad studia missi sunt ab iis, qui illis absolutis ad tertium probationis annum peragendum mittuntur. Quod si id aliquando per se pręstare non poterit, substituat ad id ordinarie Superiorem Domus, vel Collegii. Singulis vero annis in quacunque Domo, vel Collegio suæ Prouinciæ absoluta rerum domesticarum visitatione, aut in ipso visitationis decursu (si id opportunius in aliquibus fore iudicaret) rationem conscientię ab omnibus accipiat ab vltima, quam reddiderunt iuxta modum inferius pręscriptum. Quod si visitatio circa renouationẽ votorum inciderit, (quam extra statutum tempus ratione sui aduentus in Domum aliquam, vel Collegium pręsertim magnum, per vnum aut alterum mensem præmittere, aut differe poterit) ipse ad excipiendas confessiones generales nostrorum, aliquos Patres probatos,

Quando renouatio Votorum præmitti aut differri possit.

batos,& maturiores designabit;eosque,qui sibi confiteri volent,benigne audiet.

132 Postremum omnium visitet Superiorem Domus, vel Collegii circa ea, quæ ad personam,& officium eius attinēt,iuxta officii eius regulas, & ea, quæ ex acceptis informationibus collegerit.

Superior, postremus omniū visitandus.

133 Visitatione cuiusque Domus, vel Collegii absoluta,& rebus omnibus perspectis,vt laboris sui fructum capiat,denuo omnia,quæ accepit in visitatione, consideret, & ea,quæ maioris momenti sunt, diligentius expendat; quid item clarum, quidque tantum probabile videatur, & de quibus Generalis consulendus est,& quæ cum solo Superiore Domus,vel Collegii, quæ etiam cum Consultoribus,& quæ cum aliis particularibus sint transigenda, diligenter discernat.

Recognoscēda post visitationē absolutam.

134 Quæ ad gubernationem spectantia ipsi ordinanda videbuntur, hæc vel illa iis etiam expendenda tradat, quos de vnaquaque re melius iudicare posse confidat. Et antequam vltimam executionis manum rebus imponat, omnia in orationibus, & Missarum sacrificiis Deo commendet, vt iuxta ipsius diuinum beneplacitum dirigantur.

Ordinanda ad gubernationem spectantia, expendenda Deoque commendanda.

135 Postquam autem apud se omnia

Quæ non expũgenda ex præterita visitatione.

constituerit ex præteritę visitationis memoriali, vbi rerum quæ temporariæ sunt, ordinationes scribuntur, eas quæ executioni mãdatæ fuerint, expungat. In libro vero, in quo non nisi maioris momenti ordinationes scribendæ erũt, ipse ea tantum scribet, suaque manu subscribet, quæ cum Generali communicauerit, & ab ipso fuerint approbata.

Instructio de ijs, quæ in visitatione interroganda sunt.

CAP. XV.

Quæ ad gubernationem pertinent a Superioribus, & Consultoribus, & aliis, quibus videbitur, petenda.

Quæ nam, & a quibus de gubernatione interrogandi.

1 INterroget, si quid grauius in ea Domo vel Collegio accidisse extra confessionem intellexerit, & quod remedium sit adhibitum.

2 Quomodo seruentur regulæ, quæ ad Nouitios pertinent.

3 An aliqui, præsertim pueri, aut mulieres ad vota emittenda inducantur, vel ad consilia alia obseruãda indiscrete trahãtur.

4 An aliquis domi nimis affectus videatur

tur ad consanguineos, vel ad eorum subuentionem teneatur.

5 De numero, & sufficientia Confessariorum, & de frequentia, & fructu confitentium.

6 Quomodo litterarum studia vigeant, & quam exacte seruentur, quę de opinionū nouitate & diuersitate statuta sunt. Et an aliqui videantur finitis iam studiis educendi è Collegiis.

7 An infirmi, hospitalia, carceres, & triremes (vbi essent) visitentur, & adiuuentur a nostris.

8 Ex quibus operibus piis iuxta nostrū institutum, maior fructus percipiatur.

9 De cura in tradendis spiritualibus exercitiis, & quam exacte illa fiant. Et de vigilantia in puerorum ac rudium in doctrina Christiana institutione.

10 De modo conuersandi iuxta rationem, & finem nostri instituti.

11 De missionibus & earum fructu, & modo procedendi eorum, qui mittuntur.

12 An aliqui prætextu valetudinis iuuandæ a spiritus perfectione degenerent, & a laboribus nostri instituti abhorreant, atque ad otium aspirent.

13 An erga nostros infirmos, & hospites debita Societatis caritas, & cura exerceatur.

14 An aliqua ambitionis & proprietatis indicia in aliquo appareant.

15 Quæ eleemosynæ externis pauperibus dentur.

Quæ ab omnibus peti possunt.

Quæ ab omnibus.

16 QVomodo valeat corpore, & viribus & quomodo ei conueniat ratio victus, vestitus, cubiculi, & exercitationis corporalis, qua vtitur.

17 Si quid dubitationis, aut difficultatis, si quid etiam ad suam consolationem, instructionem, aut profectum fore putat, confidenter proponat.

18 Quod ad alios attinet, interrogetur quomodo tractetur a Superioribus, & quid sentiat de illis, tam de personis, quam de officiis eorum.

19 An aliquis Superior impedierit libertatem subditorum scribendi ad Superiores mediatos, aut quouis modo significauerit, sibi non placere, vt nostri de ipso, aut eius gubernatione, ad eosdem scribant.

20 An nouerit extra confessionem aliquid de quauis persona, quod non ei probetur, vt de inobedientia, murmuratione, cõspirationibus, præsertim contra Superiores & si quid parum honestum, & incautum in

in familiaritate nimia cum aliqua persona accidisset, vel contra de dissensione.

21 Quomodo seruentur Domi Constitutiones, Decreta, regulæ, communis ordo, & ordinationes, quæ a Pręposito Generali, & aliis Superioribus emanant.

22 Quomodo exerceantur ministeria Societatis erga externos, quod ad modum, & fructum attinet.

23 Quis sit profectus nostrorum in rebus spiritualibus, & quod omnium in solidis virtutibus acquirendis studium.

24 Si de ijs etiam, quæ pertinent ad alias Domos, & Collegia totius Prouinciæ aliquid habet, quod alicuius momenti videatur, libere proponat.

Pro Scholasticis addatur.

25 QVid ingenij, memoriæ, virium, & propensionis ad litteras in se experiatur. Quænã a Scholasticis.

26 An occupatione exteriore, vel studiis remoueatur, vel distrahatur a rebus spiritualibus.

27 An habeat libros necessarios, & an scribat, legat, disputet.

28 De suo profectu in litteris quid sentiat.

29 An omnia experimenta Societatis fecerit, & quo fructu.

Pro ijs, qui in probatione versantur.

Quæ ab ijs qui in probatione.

30 AN firmus sit in proposito viuendi, & moriendi in Societate.

31 An sit indifferens ad quemlibet gradum, ministeria, & exercitia Societatis, prout obedientia constituerit.

32 An exercitia spiritualia, vel aliqua alia experimenta fecerit, & in quibus plus profecerit, & alia, si videbitur ex Examine.

Modus accipiendæ rationis conscientiæ.

Ratio conscientiæ.

QVod in summario constitutionum §. 40. præscribitur de manifestanda conscientia, id magni momenti ad Dei gloriam, & Societatis nostræ bonũ Pater noster sanctæ memoriæ Ignatius existimauit: quare vt omni diligentia & animi sinceritate seruetur, Prouinciali curandum erit. Et cum quisque dixerit, quæ dicere voluerit, iuxta instructionem datam, poterit Prouincialis, si qua existimauerit amplius interroganda, id etiam facere: quã-

uis

uis, quæ hominem pudore multum afficerent, ea extra confessionem interroganda non essent. Nec a singulis singula petet, sed prudenter & circumspecte pro ratione personarum. Denique eam suauitatem teneat, vt illa omnia non tamquam iudex exigere, sed vt benignus parens ob subditi consolationem cognoscere velle videatur.

INDEX

CAPITVM

REGVLARVM

Prouincialis.

De

RE-

REGVLAE

PRÆPOSITI

Domus professæ.

De ijs, quæ ad eius personam, & totius Domus administrationem pertinent.

CAP. I.

P.4.c.10.§.4. Qualis esse debeat.

OMni studio enitatur, vt talis sit, qualis optatur Rector in nostris Constitutionibus, atque eo magis, quod illis præsit, quos viros spirituales, & perfectionis studiosos esse oportet.

P.4.c.10.§.5. 2 Primam officii sui curam in eo positam esse intelligat, vt oratione, & sanctis desiderijs totam Domũ velut humeris suis su-

ſuſtineat;& quæcunque in iis, quibus præeſt, ad ipſorum, aliorumque ædificationem, iuxta inſtituti noſtri rationem, optare debet, prius in ſeipſo præſtare ſtudeat.

Oratione, &c. Domum ſuſtineat.

3 Communes regulas ipſe ſeruet, & particularia in cibo, indumentis, & aliarū rerum vſu quantum fieri poteſt, vitet;& familiaritate, atque indulgentia cum quibuſdam, alios ne offendat.

Vitet particularia in omnibus.

4 Intra annum, poſtquam officium Præpoſiti prima vice inierit, quadraginta diebus Chriſtianam doctrinam eo modo, quo in ſecunda Congregatione de Rectore expoſitum eſt, legat, aut doceat; ſed ex cauſa per alium id munus cum facultate Prouincialis obire poterit.

P.4.c.10.§.10. &can.15.cōg.2 Quando Chriſtianam Doctr. docebit.

5 Conſuetudines receptas, & a Generali, vel Prouinciali approbatas ſeruet, ac ſeruari faciat: ſi tamen aliqua alia a præcedenti Præpoſito inducta fuerit, non mutet inconſulto Prouinciali: ipſe vero, niſi ſuo Superiore approbante, nullam introducat.

Conſuetudines approbatæ ſeruandæ.

Nouæ non inducendæ.

6 Eos, qui domeſtica obeunt miniſteria (exceptis quibuſdam, quorum electio ad Prouincialem pertinet) prudenter conſtituat, ſuas cuique regulas tradat, aliquando viſitet, & prout in Domino conuenire

P.4.c.10.§.5. & 6. Cōſtituēdi qui domeſtica obeant miniſteria

iudicabit,

iudicabit, vel in eisdem ministeriis detineat, vel ab eis remoueat. Quia vero officia quædam, vt bene fiant, experientiam requirunt, qui ad ea idonei inueniuntur, non facile mutari debebunt.

Ibid. lit. B.

P. 4. c. 10. §. 6. Officiales iuuādi.

7 Vt prospicere officialibus de subsidio, si necessarium id fuerit, ne labore grauentur, debebit; ita cum tempus vacuum illis fuerit, vt illud vtiliter impendant, diuino seruitio, curabit.

P. 3. c. 1. §. 11. Designatio Cōfessarij.

8 Etsi potestatem habet designandi Cōfessarios suis subditis, ordinarium tamen Confessarium Domus non constituet sine approbatione Prouincialis.

P. 6. c. 5. Quando in virtute obedientiæ iubendum.

9 Quamuis in virtute obedientiæ iubere possit, non nisi rarissime, & ex graui ac vrgenti causa id faciat.

Quales poenitētiæ imponēdæ.

10 Ordinarias tantum pœnitentias imponat, quales sunt. parua mensa, reprehensio, conclusio in circulo, edere sub mensa, osculari aliorum pedes, orare in refectorio, dicere culpam suam, subtractio cibi vsque ad panem, & aquam, si res postulauerit, disciplina publica in refectorio, & alia exercitia humilia, & domestica.

P. 4. c. 10. lit. B. & p. 9. c. 3. § 8. Quando dispensat in regulis.

11 Sicut ad Præpositum pertinet dispensare in regulis, & Constitutionibus, & Decretis Congregationum generalium cum particularibus, quando necesse erit; sic

&,

&, cum dispensauerit in rebus maioris momenti, quæ videntur vrgere, & in quibus sine graui incommodo Prouincialis respon sum expectari non potest, eum primo quoque tempore de huiusmodi dispensatione, ac eius causa admonere.

12 Nomina eorum, qui vota solemnia, vel simplicia emiserunt, in libro ad hoc parato notentur, in Professis quidem, & Coadiutoribus formatis cum nominibus admittentium; in reliquis vero post biennium cum nominibus celebrantium, adnotato loco, & tempore, iuxta Constitutiones.

P.5.c.3. §.4. & c.4.§.4. Vota solemnia & simplicia notanda.

13 Quas habeat facultates partim ex iis, quæ ipsi in his regulis conceduntur, partim ex compendio facultatum Societatis intelligat, vt in iis, quas non habet, sciat ad Superiorem recurrere.

Vnde cognoscet suas facultates.

De ijs, quæ Præpositum ad bonam administrationem iuuabunt.

CAP. II.

14 SIT solicitus, ne Minister, & reliqui officiales suo desint officio omissis aliis, quę possent impedire.

P.4.c.10.§.7.& p.9.c.6.§.14. Ne Minister, & alij suo desint officio.

15 Singulis vel saltem alternis hebdo- madis

Consultationes faciendæ.

madis cum suis Consultoribus conueniat; (nisi pro re nata aliquid extraordinarie esset consultandum) deque rebus maioris momenti, quæ pro temporum, & negotiorum varietate occurrunt, cum illis agat: quamquam iis auditis, penes ipsum erit de singulis statuendi facultas.

Admonitor, & Consultores libenter audiēdi. P.9.c.4.§.4.

16 Consultores, aliosque omnes, cum ei aliquid proponunt, libenter, & benigne excipiat, & præcipue eum, cui Monitoris officium commissum est: efficiatque vt in sua domo, quæ in formula scribendi præscripta sunt, seruentur.

Visitationes, & ordinationes scribendæ.

17 Habeat librum, in quo scribantur visitationes Domus a Generali approbatæ; in quo etiā scribantur ordinationes aliæ alicuius momēti, quæ a Generali mittuntur: & quę perpetuæ fuerint, ab iis, quæ tēporariæ sunt, separatim notentur: alia vero quæ Visitator, & Prouincialis pręscripserint, in alio libro scribantur.

Vnde institutū Societatis cognoscat.

18 Institutum Societatis cognoscat ex lectione litterarum Apostolicarum, Constitutionum & Decretorum generalium Congregationum: magis autem particularia ex lectione regularum tam communium, quam officii sui, & aliorum, qui sub ipsius cura sunt, ac Prouincialis, & cōpendii facultatum Societatis, atque ex obseruatione consuetudinum receptarum, ac

demum

demum ex recursu ad Superiorem in iis, de quibus dubitabit.

19 Libellum habeat, in quem referat quæcunque sibi ad bonum Domus statum subinde occurrent, ne memoria excidant, præcipue illa, de quibus ad Generalem, vel Prouincialem scribendum putat. Quæ in libellū referenda.

20 Pro occurrentibus necessitatibus communibus, & priuatis, Missas, & orationes suorum (moderate tamen) iuxta consuetudinem Societatis applicare poterit. Missas applicare potest. P.2.c.3.§.2.& p.7.c.2.lit.M.& c.4.§.3.& 4. p.10.lit.B.

De cura nostrorum in spiritu.

CAP. III.

21 CVret, vt cuique in suo officio integram obedientiam ceteri præstent, & officiales Ministro, & sibi etiam omnes; studeatque eisdem exemplo obedientiæ præire, quam ipse suis Superioribus, quos Christi loco habet, præstare debet. P.4.c.10.§.8. Obedientia in omnibus curanda.

22 Det operam, vt Constitutiones, & regulæ obseruentur: omnibus domesticis cum omni solicitudine inuigilet, eosdemq; ab iis, quæ nocere possint domi, & foris defendat, tum præueniendo, tum etiam P.4.c.10.§.5.& p.6.§.1.& p.10.§.vlt. In proœ. decl. Obseruantia Regularum.

si

si quid mali acciderit, remedium adhibendo.

In ex.c.4.§.36. 38. & p.6.c.1. §.2. Ratio conscientiæ.

23 Efficiat, vt sibi, vel aliis ab ipso deputatis statis temporibus ratio conscientiæ reddatur, iuxta modum, qui in officio Prouincialis præscribitur, & instructionem ad reddendam conscientiæ rationem, a Professis quidem, & Coadiutoribus formatis semel in anno, ab aliis vero bis: & aliquos præterea maturiores Patres assignet, qui eorum confessiones generales excipiant, nisi Prouincialis tunc adsit.

P.4.c.4.§.5: & p.5.c.4.§.6.& can.14.cong.2. Renouatio votorum quando.

24 Meminerit, vt Scholastici, si qui erunt, & Coadiutores non formati, bis singulis annis circa festa Circuncisionis Dñi nostri, & Apostolorum Petri, & Pauli vota sua renouent, præmissis iis, quæ fieri solent.

P.3.c.1.§.28. Exhortatio quã do, & quibus de rebus habenda.

25 Singulis, vel alternis diebus Veneris exhortationem nostis vel ipse faciat, vel aliquis alius, qui rationem nostri instituti bene teneat, in qua agatur de obseruatione Constitutionum, & regularum, de fraterna caritate, humilitate, patientia, mortificatione, & aliis virtutibus, præsertim de obedientia: tametsi exhortationis loco, spiritualis collatio eisdem de rebus aliquando haberi potest.

26 Crebro, & magna caritatis significatione

catione alloquatur subditos, eorumque necessitatibus non corporis tantum, sed multo etiam magis animæ, paterno affectu prospiciat. Si quem vero intelligat aliqua tentatione pulsari, præsertim graui, eius peculiarem curam, & solicitudinem non solum per se, sed etiam, si necesse fuerit, per alios gerat; nec remedium longius differendo, difficiliorem morbi curationem reddat. Crebro subditos alloquatur, eorumq. necessitatibus tempestiue prospiciat.

27 In correctionibus, & pœnitentiis iniungendis rationem habebit dispositionis personarum, & ædificationis vniuersalis, & particularis earum, ad gloriam Dei. P.3.c.7.S.15. Ratio in poenitentiis habēda.

28 Nisi prudentia rebus particularibus adhibita aliter procedendū dictauerit, illud in correctionibus obseruet, vt ii, qui peccant, primo in caritate, & dulcedine admoneantur: secundo in caritate quidem, sed eo tamen modo, vt eis confusio, & rubor iniiciatur: tertio amori ea, quæ timorem incutiant, si opus erit, adiiciantur. P.5.c.1.lit.N. Modus in correctionibus seruandus.

29 De publicis defectibus publica debet esse pœnitentia, iis tantum, quæ ad omnium ædificationem faciunt, declaratis. P.3.c.1.lit.N. Publica poenitentia.

30 Poterit mittere interdum aliquem

Mortificationes publicæ.

ex suis, vt ostiatim petat eleemosynam, aut comitetur emptorē, aut vt inseruiat hospitali, aut in plateis concionetur, Christianamve doctrinā doceat, prout magis in Domino expedire videbitur, habita ratione ædificationis, & spiritualis vtilitatis nostrorū.

In ex. c. 1. lit. C
Poenitentiarū approbatio.

31 Delegare poterit Confessario, vel aliis vices suas, vt eas pœnitentias approbent, vel improbent, quas ad maiorem sui spiritus profectum, assumere quisque volet. Et, vt nostris, qui Sacerdotes non sunt, facultatem dare possint frequentius quam octauo quoque die communicandi, quos ea ratione magis in spiritu iuuari in Domino iudicauerint.

In 1. Cōg. tit. 6 dec. 17. & in ex. c. 1. §. 6.
Mēsura in poenitentiis ne excedatur.

32 In danda facultate ieiunandi, sicut & in aliis pœnitentiis concedendis, videat, ne mensuram rectę rationis excedat; detque operam, vt omnes intelligant, ad singularitatē non pertinere, si quis ieiunet aliis non ieiunantibus, dummodo ordinaria consuetudo ieiunandi, quæ iuxta Constitutiones non sit, non introducatur.

P. 3. c. 1. §. 18.
Ibid. lit. P.
Nostrorum curet vnionem.

33 Vnio, & conformitas mutua diligentissime curanda est, nec ferenda inter vllos domesticorum perturbatio, vel ira mutua: si quid autem huiusmodi accideret, curet, vt statim cum satisfactione debita in gratiam inuicem redeant.

34 Tam

34 Tam ipſe, quam omnes alii Socerdotes, qui ei videbuntur, iuxta Cõſtitutiones, aliquando intra annum officium, vel officia eorum, qui domi inſeruiunt, ad tempus aliquod obibunt. P. 3. c. 1 §. 19. Officia domeſtica a Sacerdotibus obeunda.

35 Videat ſcripta, & litteras omnes, quæ ſcribuntur ad domeſticos, & quas ipſi aliis ſcribunt, aut aliquem virum fidelem, & qui donum diſcretionis habeat, domi conſtituat, qui eas lectas reddat, aut non reddat, prout in domino magis expedire iudicabit, ſibique referat, ſi quid inuenerit, quod tanti momenti ſit, vt de eo Superior monendus videatur. Res autem vanas, aut quæ alia ratione offendere poſſint, neminem ſcribere permittat: nec ſigillum quemquam habere ſinat ſine Prouincialis facultate. In ex. c. 4. §. 6. & p 3. c. 1. lit. B Litteræ dandæ.

36 Non ſint domi arma, nec inſtrumenta muſica, nec libri laſciui, aut vani, nec nouæ vllæ recreationes introducantur. P. 3. c. 1. §. 14. & lit. M. Arma, Inſtrumenta muſica, & libri laſciui, &c.

De auxilio animarum.

CAP. IIII.

37 MEminerit hoc pertinere ad ſcopũ totius Societatis, vt ad anima- In ex. c. 1. §. 2. & p. 4. in prooe.

 rum

Instituti perfectio in domibus professis.

rum salutem, & perfectionem cum diuina gratia promouendam incumbat; & nostri instituti puritatem in Domibus Professis præcipue elucescere debere, quæ non tam circa media ad hunc finem præparanda (quemadmodum Collegia) quam circa finem ipsum, & vsum mediorum ad eum conferentium versantur.

Zelus animarũ.

38 Videat, an nostri zelum habeant animarum, & an strenue, ac diligenter earum salutem procurent, vt ii solent, quos sanctus Dei amor impellit, nec solum immoderatos pro ratione virium labores suscipi non sinat, sed multo etiam minus in proximis iuuandis negligentiam toleret.

Assidue in Ecclesia prædicandum.
P.4.c.8. §.3. & 6. & p.7. c.4.§. 6. & 7. & can.21 cong.1. & can. 20.cong.2.

39 Proponatur populo assidue in Ecclesia verbum Dei in prædicationibus, & sacræ scripturæ, vel doctrinæ Christianæ lectionibus, quod etiam in aliis Ecclesiis, plateis, & locis præstari potest, quando ad maiorem Dei gloriam conferre videbitur: nominatim vero puerorum, ac rudium personarum in Christianismo institutionem tanquam proprium nostræ vocationis ministerium valde commendatũ habeat: intelligatque Christianam doctrinam canendo doceri posse, vbi ad maiorem ædificationem id fore obseruabitur. Modus

Can.14.cong.1

dus autem siue id canendo, siue secus fiat, pro locorum ratione ad ædificationem & maiorem vtilitatem exigatur.

40 Procuret diligenter, ne desint designati Confessarii, qui domi in administratione sacramentorum confessionis, & communionis cum fructu exerceatur: quiq. extra domum ægrotorum confessiones audire, morientibus opem ferre, & eos, qui in carceribus, & hospitalibus inueniũtur, visitare, & cõsolari possint, & reliquis pietatis operibus quæ in litteris Apostolicis instituti nostri, & Constitutionibus proponuntur, incumbere: sed hæc omnia ipse iuxta ordinem a Prouinciali præscriptum exequatur, qui pro ratione loci, & copia nostrorum metietur, quantum in huiusmodi rebus operæ sit ponendum. Confessarii nõ desint. P.4.c.8.§.4.& p.7.c.4.§.5.& 9.& in bulla nostri instit. Pau. 3.& Iul. 3.

41 Curet, vt nostri in spiritualibus exercitiis tradendis accurate exerceantur, postquam ea in se fuerint experti: nullus tamen deberet ea tradere, nisi prudentia, ac rerum spiritualium vsu satis probatus esset. P.4.c.8.§.5.& p.7.c.4.§.8. Exercit. spũalia a quo tradentur.

42 Si operariorum copia suppetet, poterit suos mittere ad alia loca vicina, habito consensu Prouincialis, vt similibus operibus caritatis functi, domum, constituto tempore, redeant. Ad loca vicina mitti possunt nostri.

Aliqui domi maneant.

43 Non permittat eodem tempore omnes Sacerdotes abesse, sed semper domi, aut in Ecclesia aliqui maneant, qui occurentibus necessitatibus proximorum satisfacere possint.

Operariis prospiciendum.

44 Cum quis prædicationi, lectioni sacræ, aut confessionibus audiendis vacat, prouideat, ne studii tempus, aliaue necessaria illi desint.

P.4.c.8.§.2.& p.7.c.4 §.5.&6 De promouendis ad aliquod munus.

45 Si quis ad sacros ordines promouendus, aut in confessarium, vel concionatorem esse eligendus videbitur, Prouincialem admoneat.

Quid de iis qui offendiculo sunt.

46 Si quem ex iis, qui in Ecclesia nostra assidue ad sacramenta accedunt, intelligeret vitæ suæ exemplo alios offendere, quantum in ipso est, remedium per confessarium, vel aliquem alium conuenienti ratione adhibere curet.

P.6.c.3.§.5. Religiosarum curam ne suscipiant nostri.

47 Non permittat, vt nostri curam mulierum religiosarum, & aliarum quarumcunque suscipiant, vt ordinarie illarum confessiones audiant, vel ipsas regant: quamuis nihil repugnet aliquando apud eas concionari, aut semel vnius Monasterii confessiones speciales ob causas audire, quod tamen non fiet, nisi postulent ii, qui eis præsunt.

P.9.c.6.§.1.

48 Etsi proprium Præpositi officium est,

est, Domum sibi commissam diligenter, ac fideliter gubernare, neque is propter aliud quidquam huic muneri deesse debet; si quando tamen per officii sui occupationes licebit, & concionari, & confessiones audire, & alia Societatis ministeria exercere poterit, ac debebit. Concionari, & confessiones audire potest.

De ordine domestico.

CAP. V.

49 Quotidie post orationem matutinā fiat sacrum, cui intersint omnes, qui sacerdotes non sunt; nisi aliquibus propter peculiares causas aliud tempus ad sacrum audiendum concessum sit. Sacrum quotidie audiendum.

50 Tempore orationi, & examini assignato sit aliquis, qui obseruet, num omnes ii vacent, quod & Minister ipse aliquando faciat, & Præpositus huic rei diligenter inuigilet. In oratione & examine visitandum.

51 Syndicum domi constituat, vbi Ministri aut Subministri opera ad id non vteretur, cuius officium erit obseruare in omnibus, quod ad honestatem, & decentiam externam pertinet, ecclesiam, & domum in locis publicis perlustrando, & si quid, quod non conueniat, annotauerit, Superiori referendo. P. 3. c. 1. §. 16. & p. 4. c. 10. §. 7 Syndici officiū.

Qua hora ad cœnam,& cubitum eundum.

52 A posteriore prandii signo ad cœnam octo vt minimum horæ intersint: aliquid vero amplius vsque ad refectiunculā diebus Veneris,& ieiuniorum, iuxta morē regionis; a tempore autem, quo se nostri cubitum receperunt vsq. ad signum, quo excitantur, septem.

P.3.c.2. lit.E.

Can.6. cong.1. Benedictio mēsæ, & gratiarū actio.

53 Benedictio, & gratiarum actio in refectorio iuxta vsum breuiarii Romani in prima mensa fiant: in secunda vero, & priuata, retineri possunt antiqua benedictio,& gratiarum actio,quæ a singulis submisse, & stando fieri debent.

Can.30.cong.1 Ordo in ea seruandus.

54 In mensa Sacerdotes præcedant alios ad eum gradum non promotos; sed nec inter Sacerdotes, nec inter eos, qui Sacerdotes non sunt, vllus ordo constituatur.

Adsit primæ mensæ Minister.

55 Si aliqua de causa Præpositus primæ mensæ adesse non poterit, curet, vt minister adsit.

P.3. c.2. lit.D.

Horæ recreationis.

56 A prandio & a cœna hora vna,diebus autem Veneris post collationem vespertinam dimidia recreationi religiose impendantur,idque in vno loco, si commode fieri poterit: sed neque extra huiusmodi horas labores nimium continuari, sine aliqua conuenienti relaxatione,sinat.

Conferentiæ casuum cōscientiæ.

57 Cōferentię casuū cōsciētię bis singulis hebdomadis habeātur, quibus Sacerdotes omnes

omnes, qui commode poterunt, interesse debent Præside docto aliquo, qui ea, de quibus agetur, luculentius explicare, ac definire possit.

De ijs, quæ pertinent ad res temporales.

CAP. VI.

58 MAgno, & constanti, animo speret a Diuina bonitate suæ Domui subsidia temporalia adiicienda, si & nostri ad quærendum Dei regnum sibi, & proximis serio incumbant, & ipse ratione indigẽtiæ instituti nostri integritatem violari nũquam permittat. Fiducia in Deũ

59 Habeat procuratorem, qui eleemosynas petat, cui alios ad eam rem substituere poterit, si necessarium iudicabit, ita tamen, vt quam paucissimi in mendicando occupentur. P.6.c.2.§.10. Procurator eleemosynarum.

60 Singulis mensibus a Procuratore ratio nem accepti, & expensi pręsente Ministro exigat, vt totius Domus administrationis ratio ipsi constet, eamque reddere possit cui, & quando per Superiorem constituetur: caueat autem, ne Domus alieno ęre grauetur. P.4.c.2.§.5.& p.9.c.3.§.4.& lit.C. A procuratore rationem exigat.

61 In iis, quę ad rationem victus, & aliarum rerum vitę necessariarũ, aut conuenien- P.6.c.2.§.vlt: & lit.N.

In victu, & vestitu moderatio.

nientium spectant, quamuis curandum est, vt communis illa sit,& valetudini nostrorũ accommodata; habenda tamen semper est ratio humilitatis,paupertatis, ac spiritualis ædificationis in Domino.

Qui in vinea Domini sublevandi sunt.

62 Vt curare debet ne ij, qui in vinea Domini magno cum proximorum fructu se exercent, necessario subsidio priuati maiora bona relinquere cogantur, neve morbo,aut ætate debiles ministerio fraternæ caritatis destituantur; ita ijs, qui neutra ratione aliorum indigent opera, adiutores assignare non debet.

P.3.c.2.lit.G. Aegrotorũ magna habenda cura.

63 Aegrotorum vero cura habeatur magna, & obseruetur diligenter tam in victus ratione, quam in ceteris quæ medicus prescripserit.

Eleemosynæ in communi dispensandæ.

64 Si cui particulari quidpiam ab externo aliquo mittatur,id in communem vsum, accipiatur,ac dispensetur.

In ex. c.1.§.4. & p.4.c.2.lit.F & p.6.c.2.§.3. Collegiorũ redditibus nõ vtantur.

65 Caueat, ne Domus ipsa, aliquisve Professorum,aut Coadiutorum redditibus Collegiorum, præterquam in rebus minimis vtatur.

P.6.c.2. lit.E Stabilia statim vendenda.

66 Si quid stabile donatum, legatumve Domui fuerit, Prouincialem admoneat, vt quam primum vendatur, & pretium in vsus necessarios iuxta illius iudicium expendatur: temporis tamen opportunitas ad

ven-

vendendum non est excludenda.

67 Lites forenses fugiat, nec vllam inconsulto Prouinciali intentet, nec intentæ respondeat, nisi cogatur. Can. 26. cõg. 2. Lites fugiendæ

68 Si bona alicuius ex nostris distribuenda essent, si ineundi contractus, si fabrica alicuius momenti, & expensæ extraordinariæ faciendę, aut si bona offerantur cum aliqua obligatione, rem ad Prouincialem deferat. P. 3. c. 1. §. 7. & 9. & can. 3. cong. 2. Expensæ extraordinariæ.

69 Depositum pecuniæ nullum prorsus admittat; aliarum vero rerum non nisi cautissime, dummodo sint eorum, quibus multũ debeamus, aut alioqui id officii sine magna offensione, denegari non possit. Deposita non admittantur.

70 Neminẽ ex nostris in causis ciuilibus, ne dũ criminalibus examinari (nisi, qui ad peccatum obligare potest, compelleret) permittat absque licẽtia, quam minime dabit, nisi in causis, quæ ad religionem Catholicã pertinent, aut alioqui piæ sint, & ita vni faueant, vt non in alterius detrimentum cedant. P. 6. c. 3. §. 8. Examinatio nostrorum in ciuilibus.

71 Nullum domi iumentum equitandi causa ad vsum alicuius de ipsa Societate ordinarie habeatur, nisi aut propter continenter infirmam alicuius valetudinem, aut propter publica negotia, id necessarium, & vrgens iudicaret Generalis. P. 6. c. 2. §. 14. Qũo iumento domi vtendum. Ibid. lit. X

De

De communicatione cum externis, & gratitudine erga fundatores, & benefactores.

CAP. VII.

Mulierum visitatio & litteræ.

72 MVlieres inuisere, aut ad eas scribere nisi in necessitate, aut cum spe magni fructus, nostros non sinat, nec hoc quidem permittat nisi viris valde probatis, & prudentibus.

P. 3. c. 1. §. 14. Domum nõ ingrediantur.

73 Non permittat feminas domum nostram ingredi.

P. 6. c. 2. § 9. Magni viri quã do inuisendi.

74 Curet, ne primarios viros inuisere nostri consuescant, nisi sancto studio piorum operum ducerentur, vel quando intima beneuolentia in Domino coniuncti essent.

P 6. c. 2. §. 9. Munuscula.

75 Non sinat offerri munuscula, quæ magnatibus ad res maiores obtinendas offerri solent.

Nostri non capiant cibũ apud externos, nec ab eis visitentur cum ægrotant.

76. Non permittat, vt nostri cibum capiant apud externos, aut ab eis, cum ægrotant, visitentur, nisi causa non leuis momenti ad id concedendum moueret, quam eãdem esse oportebit, si quando externus aliquis ad mensam præsertim Refectorii, inuitandus videretur.

P. 10. lit. B.

77 Amicos conseruare, & eos, qui ma-

.le

le erga nos affecti sunt, præcipue si homines sint non vulgaris auctoritatis, orationibus, & rationibus cōuenientibus in amicitiam reuocare, aut saltem, ne aduersarii sint, efficere studeat.

Amici conseruandi, &c.

78 Obseruet, quæ erga fundatores, & benefactores, tam viuos, quam mortuos obseruanda sunt, eisque gratitudinem exhibeat, & si quam aliam obligationem Domus habet, ei satisfieri curet.

P.4.c.1. Gratitudo erga Fundatores, & benefactores.

De ijs, qui admitti petunt, ad Domum diuertunt, aut foras mittuntur.

CAP. VIII.

79 IN Societatem neminem admittat, nisi a Generali, vel Prouinciali id ipsi committatur: sed de iis, qui admitti petunt, ad Prouincialem referat, vel scribat, quales illi sint, & quibus donis Dei præditi.

In Societatem neminem admittat. P.1.c.1.§.2.

80 Si is, qui admitti petit, ad institutum Societatis valde idoneus videbitur, & necessitas vrgeret, poterit eum tanquam hospitem Domi recipere, donec responsum a Prouinciali accipiat, vel ad eumdem mittere, si expedire iudicauerit.

P.1.c.1.lit.A. Quid cū valde idoneis agendū

81 Recedentem sine licentia ab alio loco Societatis, vel ab ea dimissū non admittat sed

P.2.c.4. §.1.& lit.A. Quid cū veniente sine licentia.

ſed ſi expedire videretur ad Prouincialem de eo ſcribat, & eius ordinationem expectet, illo domi vt hoſpite, vel in alio pio loco ſi videbitur, detento.

Caritas erga alios per domos tranſeuntes.
P.4.c.2.lit.F.& p.6.c.2.lit.D.

82 Caritatem magnam exhibeat erga alios de Societate per domum tranſeuntes, eoſque amanter hoſpitio excipiat, ac meminerit ſe aliquo viatico, aut eleemoſyna eos, ſi indigerent, iuuare poſſe: curet item diligenter dirigere, ac iuuare expeditiones hoſpitum, qui negotiorum cauſa domi verſantur.

Externi quando domi pernoctabunt.

83 Externi ne accipiantur hoſpitio, vt domi pernoctent, niſi ij ſint, quibus multū debeatur, aut id officii ſine magna offenſione prętermitti non poſſit: qua in re habeatur præcipua ratio religioſorum, cum neceſſitatis cauſa ad nos diuertunt.

P.3.c.1.§.3.
Cum ſocio domo egrediendū

84 Cum quis domo egredietur, det ei ſocium conuenientem: ſi quando autem aliquis ſolus foras mittitur, is, ſit cui merito poſſit confidere.

P 7.c.2.lit M.
Non ſine patentibus mittendi.

85 Neminem ex ſua Domo in alium locum mittat ſine litteris patentibus.

P.3.c.2.lit.G.
Quid de male habentibus.

86 Si quis experimento comperiretur ferre non poſſe domus cælum, & male habere continenter cerneretur, vel alia ratione videretur mutandus, Prouincialem admoneat, an alio mitti debeat.

Pro-

87 Profecturi ad alia loca, ea, quam sottanam vocant, & in aliis interioribus indumentis, quibus vtuntur, priuari non debēt, nisi forte ratio temporis, aut alioqui caritas suaderet melioribus esse commutanda. Reliqua vero omnia, quæ ad iter necessaria erunt, magna caritatis significatione ab eo loco, vnde mittuntur, subministrentur, sumptibus tamen eorum, quorum erit expensas itineris soluere. Quid cum Profecturis alio.

RE-

REGVLAE

RECTORIS.

De ijs, quæ ad eius perſonam, & totius Collegij adminiſtrationem pertinent.

CAP. I.

P.4.c.10.§.4.& 5. Oratione Collegium ſuſtineat.

OMni ſtudio enitatur, vt talis ſit, qualis optatur in noſtris Conſtitutionibus, primamq. officii ſui curam in eo poſitam eſſe intelligat, vt oratione, & ſanctis deſideriis totũ Collegium velut humeris ſuis ſuſtineat.

P.4.c.10. §.10. & Can.15. congreg.2. Particularia uitet.

2 Communes regulas ipſe ſeruet, & particularia in cibo, indumentis, & aliarum rerum vſu, quantum fieri poteſt, vitet; & fami-

familiaritate, atque indulgentia cum quibuſdam, alios ne offendat.

3 Intra annum, poſtquā officium Rectoris prima vice inierit, quadraginta diebus Chriſtianam doctrinam eo modo, quo in ſecunda Congregatione expoſitū eſt, legat, aut doceat: ſed ex cauſa per aliū id munus cū facultate Prouincialis obire poterit. Doctr. Chr. doceat.

4 Conſuetudines receptas, & a Generali, vel Prouinciali approbatas ſeruet, ac ſeruari faciat: ſi tamen aliqua alia a præcedenti Rector e inducta fuerit, non mutet inconſulto Prouinciali: ipſe vero, niſi ſuo Superiore approbante, nullā introducat. Conſuetudines ſeruet, & nihil immutet.

5 Eos, qui domeſtica obeunt miniſteria (exceptis quibuſdam, quorum electio ad Prouincialem pertinet) prudenter conſtituat; ſuas cuique regulas tradat, aliquando viſitet, & prout in Domino conuenire iudicabit, vel in eiſdem miniſteriis detineat, vel ab eis remoueat. Quia vero officia quædam, vt bene fiant, experientiam requirunt, qui ad ea idonei inuenientur, non facile mutari debebunt. P.4. c. 10. §.5. & 6. Miniſteria domeſtica diſtribuat. Ibid. lit. E

6 Vt proſpicere officialibus de ſubſidio, ſi neceſſarium id fuerit, ne labore grauentur, debebit; ita, cum tempus vacuum illis fuerit, vt utiliter illud impendant diuino ſeruitio curabit. Officiales ſubleuandi. P.4. c. 10. §. 6.

7 Et ſi poteſtatem habeat deſignandi cō-

G feſ-

Ordinarius cõfessarius Collegii.

fessarios suis subditis, ordinarium tamen Confessarium Collegii non constituet sine approbatione Prouincialis.

P.6.c.5. Quãdo in præcepto iubendũ.

8 Quamuis in virtute obedientiæ iubere possit, non nisi rarissime, & ex graui, ac vrgenti causa id faciat.

Quales pœnitẽtias imponet.

9 Ordinarias tantum pœnitentias imponat, quales sunt parua mensa, publica reprehensio, conclusio in circulo, edere sub mensa osculari aliorum pedes, orare in Refectorio, dicere culpam suam, subtractio cibi vsque ad panem, & aquam, si res postulauerit, disciplina publica in Refectorio, & alia exercitia humilia, & domestica.

P.4.c.10.lit.B. & p.6 c.3.§.8. Quando in reg. dispenset.

10 Sicut ad Rectorem pertinet dispensare in regulis, Constitutionibus, & Decretis Congregationum generalium cum particularibus, quando necesse erit; sic &, cum dispensauerit in rebus maioris momẽti, quę videntur vrgere, & in quibus sine graui incommodo Prouincialis responsum expectari non potest; cum primo quoque tempore de huiusmodi dispensatione, ac eius causa admonere.

P.5.c.3.§.4.& c.4.§.4. Notentur in libro qui vota ęmiserunt.

11 Nomina eorum, qui vota solẽnia, vel simplicia emiserunt, in libro ad hoc parato notentur: in Professis quidem, & Coadiutoribus formatis cum nominibus admittentium: in reliquis vero post biennium cum

no-

nominibus celebrantium, adnotato loco, & tempore, iuxta Constitutiones.

12 Quas habeat facultates, partim ex iis, quæ ipsi in his regulis conceduntur, partim ex compendio facultatum Societatis intelligat, vt in iis, quas non habet, sciat ad superiorem recurrere. Vnde suas facultates intelligat.

De ijs, quæ Rectorem ad bonam administrationem iuuabunt.

CAP. II.

13 Sit solicitus, ne Minister, & reliqui officiales suo desint officio, omissis alijs, quæ possent impedire. Ne desint officio suo officiales.

14 Singulis vel saltem alternis hebdomadis cum suis consultoribus conueniat, (nisi pro re nata aliquid extraordinarie esset consultandum) deq. rebus maioris momenti, quæ pro temporum, & negotiorum varietate occurrunt, cum illis agat: quamquam iis auditis penes ipsum erit de singulis statuendi facultas. P.4. c.10. §.7. & p 9.c.6.§.14 Singulis hebdomadis consultandum.

15 Consultores, aliosque omnes, cum ei aliquid proponunt, libenter, ac benigne excipiat, & præcipue eum, cui Monitoris officium commissum est, efficiatq. vt in suo Collegio, quæ in formula scribendi præscripta Consult. & Admonit. benigne audiat. P.9.c.4.§.4.

pta sunt, accurate seruentur.

Quæ in libris scribenda.

16 Habeat librum, in quo scribantur visitationes Collegii a Generali approbatæ; in quo etiā scribantur ordinationes aliæ alicuius momēti, quæ a Generali mittuntur: & quę perpetuæ fuerint, ab iis, quæ tēporariæ sunt, separatim notentur: alia vero quæ Visitator, & Prouincialis pręscripserint, in alio libro scribantur.

Vnde institutū cognoscet.

17 Institutum Societatis cognoscat ex lectione litterarum Apostolicarum, Constitutionum & Decretorum generalium Congregationum: magis autem particularia ex lectione regularum tam communium, quam officii sui, & aliorum, qui sub ipsius cura sunt, ac Prouincialis, & Cōpendii facultatum Societatis, atque ex obseruatione consuetudinum receptarum, ac demum ex recursu ad Superiorem in iis, de quibus dubitabit.

In libellum referat quæ ad bonum Collegij occurrunt.

18 Libellum habeat, in quem referat quæcunque sibi ad bonum Collegii statum subinde occurrent, ne memoria excidant, præcipue illa, de quibus ad Generalem, vel Prouincialem scribendū putat.

P. 2. c. 3. §. 2. & p. 7. c. 2. lit. M. & c. 4. §. 3. & 4. p. c. 10. lit. B Missas applicare potest.

19 Pro occurrentibus necessitatibus communibus, & priuatis, Missas, & orationes suorum (moderate tamen) iuxta consuetudinē Societatis applicare poterit.

De

De cura nostrorum in spiritu.

CAP. III.

20 CVret, vt cuique in suo officio integrã obedientiã Collegiales præstẽt, & officiales Ministro, & sibi etiam omnes, studeatque eisdem exemplo obedientiæ præire, quam ipse suis Superioribus, quos Christi loco habet, præstare debet. Obedientia in omnibus seruanda. p.4.c.10.§.8.

21 Det operam, vt Constitutiones, & regulæ obseruẽtur: omnibus Collegialibus cum omni solicitudine inuigilet, eosdemq; ab iis, quæ nocere possint domi, & foris defendat, tum præueniendo, tum etiam si quid mali acciderit, remedium adhibendo, ita vt in virtutibus, & litteris proficiãt. p.4.c.10.§.5.& p.6.c.1.§.1.& p.10.§.vlt. in prooe.decl. Cõstitutionum & regul. obseruantia.

22 Efficiat, vt sibi, vel aliis ab ipso deputatis statis temporibus ratio conscientiæ reddatur à suis iuxta modum, qui in officio Prouincialis præscribitur, & instructionem ad reddendam conscientiæ rationem: & aliquos præterea maturiores Patres assignet, qui eorum confessiones generales excipiãt, nisi Prouincialis tunc adsit. In ex.c.4.§.36. 38.& 41.& p.6 c.1.§.2. Conscientiæ ratio reddenda.

23 Meminerit, vt Scholastici, & Coadiutores non formati bis singulis annis circa festa Circuncisionis Domini nostri, & P.4.c.4.§.5.& p.5.c.4.§.6.& can.14.cong.2. Vota bis in anno renouanda.

Apostolorum Petri & Pauli vota sua renouent, præmissis iis, quę fieri solent.

P. 3. c. 1. §. 28. Quādo exhortationes nostris facienda.

24 Singulis, vel alternis diebus Veneris exhortationem nostris vel ipse faciat, vel aliquis alius, qui rationem nostri instituti bene teneat, in qua agatur de obseruatione Constitutionum, & regularum, de fraterna Caritate, humilitate, patientia, mortificatione, & aliis virtutibus, præsertim de obedientia, tametsi exhortationis loco spiritualis collatio eisdem de rebus aliquando haberi pōtest.

Subditos cū caritate alloquatur.

25 Crebro, & magna caritatis significatione alloquatur subditos, eorumq. necessitatibus non corporis tantum, sed multo etiam magis animæ, paterno affectu prospiciat. Si quem vero intelligat aliqua tētatione pulsari, præsertim graui, eius peculiarem curam, & sollicitudinem, non solum per se, sed etiam si necesse fuerit, per alios gerat: nec remedium longius differendo, difficiliorem morbi curationem reddat.

P. 3. c. 1. §. 15. Modus iniungēdi poenitētias.

26 In correctionibus, & pœnitentiis iniungendis rationem habebit dispositionis personarum, & ædificationis vniuersalis, & particularis earum ad gloriam Dei.

P. 3. c. 1. lit. N. Correctio vt facienda.

27 Nisi prudentia rebus particularibus adhibita aliter procedendum dictauerit, illud in correctionibus obseruet, vt ij, qui pec-

cant

cant, primo in caritate, & dulcedine admoneantur: secundo in caritate quidem, sed eo tamen modo, vt eis confusio, & rubor iniiciatur: tertio amori ea, quæ timorem incutiant, si opus erit, adijciantur.

28 De publicis defectibus publica debet esse pœnitentia, iis tantum, quæ ad omnium ædificationem faciunt, declaratis. P.3.c.1.lit.N Publica poenitentia.

29 Poterit mittere interdum aliquem ex suis, vt ostiatim petat eleemosynam, aut vt inseruiat hospitali, aut comitetur emptorem, aut in plateis concionetur, Christianamue doctrinam doceat, prout magis in Domino expedire videbitur, habita ratione ædificationis, & spiritualis vtilitatis nostrorum. Publicæ mortificationes.

30 Delegare poterit Confessario, vel aliis vices suas, vt eas pœnitentias approbēt vel improbent, quas, ad maiorem sui spiritus profectum, assumere quisque volet. In ex.c.1.lit.C Poenitentiarū approbatio.

31 In danda facultate ieiunandi, sicut & in aliis pœnitentiis concedendis, videat, ne mensuram rectæ rationis excedat; detq. operam, vt omnes intelligant ad singularitatem non pertinere, si ieiunet aliis non ieiunantibus, dummodo ordinaria consuetudo ieiunandi, quę iuxta Constitutiones non sit, non introducatur. In 1.Cong tit. 6.decr.17. & in ex.c 1 §. 6. Vt concededa.

32 Vnio, & conformitas mutua dili- P.3.c.1.§.18. Vnionem curet

Ibid.lit.P.

gentiſsime curanda eſt; nec ferenda inter vllos domeſticorum perturbatio, vel ira mutua: ſi quid autem huiuſmodi accideret, curet, vt ſtatim cum ſatisfactione debita in gratiam inuicem redeant.

P.3.c.1 §.19. Officia domestica a Sacerdotibus obeunda.

33 Tam ipſe, quam omnes alii Sacerdotes, qui ei videbuntur, iuxta Cōſtitutiones, aliquando intra annum officium, vel officia eorum, qui domi inſeruiunt, ad tempus aliquod obibunt.

P.4.c.4.lit.B. Noſtri quando communicabūt

34 Non permittat noſtros Scholaſticos frequentius, quam octauo quoque die communicare, niſi particulares ob cauſas, habita magis ratione neceſſitatis, quam deuotionis: diebus tamen ſolemnibus in hac re diſpenſare poterit. Coadiutoribus vero, & iis, qui litteris non dant operam, longe facilius concedi poteſt, vt etiam intra hebdomadam communicēt, & Præfecto rerū ſpiritualium, aut confeſſario delegari, vt id cōcedat iis, quos ea ratione magis in ſpiritu iuuari in Domino iudicabit.

In ex. c.4. §.6. & p 3.c.1.lit B Litteræ dandæ.

35 Videat ſcripta, & litteras omnes, quæ ſcribuntur ad domeſticos, & quas ipſi aliis ſcribunt; aut aliquem virum fidelem, & qui donum diſcretionis habeat, domi conſtituat, qui eas lectas reddat, aut non reddat, prout in Domino magis expedire iudicabit; ſibique referat, ſi quid inuene-

rit

rit, quod tanti momenti sit, vt de eo Superior monendus videatur. Res autem vanas, aut quæ alia ratione offendere possint, neminem scribere permittat: nec sigillum quemquam habere sinat sine Prouincialis facultate.

36 Non sint in Collegio arma, nec instrumenta musica, nec libri lasciui, aut vani, nec nouæ vllæ recreationes introducantur.

P. 3. c. 1. §. 14. & lit. M. Arma, Instrumenta musica, & libri lasciui, &c.

De litterarum studiis.
CAP. IV.

37 NEminem ad inchoanda studia admittat, nec eos, qui ad illa ex Prouincialis commissione admissi fuerint, ad aliam facultatem promoueat, absque eiusdem Prouincialis approbatione, cui post maturam considerationem, & examen, de vnoquoque suo tempore significabit, quid sentiat.

p. 4. c. 5. §. 2. & c. 13. §. 4. Ad studia admittendi.

38 Impedimenta remoueat, quæ a studiis animos scholasticorum auocant, qualia sunt nimiæ mortificationes, vel deuotiones, vel externæ occupationes. Et circa illorum valetudinē peculiari cura animaduertat, vt & in laboribus mentis modū seruēt, & in iis quę ad corpus pertinēt, religiosa cōmoditate tractentur, vt diutius in studiis

p. 4. c. 6. §. 3. Scholasticorū curam geret. p. 4. c. 4. §. 1.

per

perseuerare tam in litteris addiscendis, quam in eisdem exercendis ad Dei gloriam possint.

P.4.c.6.§.15. Professores suo munere fungantur.

39 Videat, quomodo professores omnes suo munere fungantur, curetque diligenter a Philosophię & Theologiæ Professoribus ea seruari circa opinionum diuersitatem, quæ in Constitutionibus, & ratione studiorum præscripta sunt.[a] Intelligat etiam per se, vel per alios, quo modo Scholastici in suis studiis proficiant; quod si animaduerteret aliquem in iis inutiliter tempus terere, ad Prouincialem referat.

P.3.c.1.§.18. & lit.O. & p.4. c. 5.§.4. & p. 8.c. 1.§.8. & lit.K

a P.4.c.6.§.15

P.4.c 13.§.5.& p.6.c.2. lit D Dies vacationis.

40 Singulis hebdomadis dies vnus saltem a prandio Scholasticis ad quietem destinatus sit, in quo eos ad hortum, aut prædium Collegii, vel alio exercitii corporis, vel recreandi animi gratia mittere poterit: in reliquis autem studiorum intermissionibus sequatur ordinem a Generali, vel Prouinciali constitutum.

P.4.c.6.lit.F. Quando præceptores instituet.

41 Etsi præceptorem publicum in scholis instituere non potest absque Prouincialis facultate, ad tempus tamen necessitatis gratia id facere poterit.

P.4.c 6.§.17.& c.15.§.4. De dispēsatione ad gradus litterarios.

42 In actibus promouendorum ad gradus litterarios (ad quos nostri sine facultate Generalis promoueri non possunt) si qua in re alicuius momenti dispensatione

ne opus esset, Prouincialem admoneat.

43 Constitutiones, siue regulæ, quæ ad Scholasticos Societatis pertinent, publice in Refectorio bis, aut ter singulis annis legantur. P.4.c.10. lit.L & can.16.cong. 2. Regulæ publice legendæ.

44 Sub finem studiorum cuiusque suarum esse partium Rector intelligat auditis Consultoribus, Prouincialem de vniuscuiusque talento admonere; & quantum singulis profecerint, referre, & num aliqui ad sacros ordines promouendi sint, aut in Confessarios, aut Concionatores, aut Lectores eligendi, proponere. P.4 c.9.§ 3. De cuiusq. talentis Prouinciale admoneat. Ibid.c.6. lit.C, & c.8.§.4. P.7.c. 4.§.5.

De ordine domestico.

CAP. V.

45 QVotidie post orationem matutinā fiat sacrum, cui intersint omnes, qui sacerdotes non sunt; nisi aliquibus propter peculiares causas aliud tempus ad sacrum audiendum concessum sit. Sacrum quotidie audiendum

46 Quando nostri ad sacram communionem accessuri sunt, præsertim diebus Dominicis, curet, vt in Ecclesia (si commode fieri potest) id faciant, separati tamen ab externis, quantum locus feret. In ex.c.4 §.25. & p 3.c.1.§.11 In eccl.cōicādū

47 Tem-

In oratione & examine visitandum.

47 Tēpore orationi, & reliquis exercitiis assignato sit aliquis, qui obseruet, nū omnes iis vacent: quod etiam Minister, & ipsemet Rector aliquando faciat.

P. 3. c. 1. §. 16. & p. 4. c. 10. §. 7. Syndici officiū.

48 Syndicum domi constituat, vbi Ministri, aut Subministri opera ad id non vteretur, cuius officium erit obseruare in omnibus, quod ad honestatem, & decentiam externam pertinet; Ecclesiam, & domum in locis publicis perlustrando, & si quid, quod non conueniat, annotauerit, Superiori referendo. Præter hunc alios particulares Syndicos in classibus singulis habeat, qui, quantum fieri poterit, ex prudentioribus, & maturioribus deligantur.

Ibid. c. 17. §. 7.

P. 3. c. 2. §. 4. Corporalis exercitatio.

49 Omnes, præter illos, quos ipse iudicauerit excipiendos, horæ quadrantem ante prandium, vel cœnam corporis exercitationi tribuant.

Qua hora ad coenam, & cubitum eundum. P. 3. c. 2. lit. E.

50 A posteriore prandii signo ad cœnam octo vt minimum, horæ intersint: aliquid vero amplius vsque ad refectiunculā vespertinam diebus Veneris, & ieiuniorū, iuxta morem regionis: a tempore autem quo se nostri cubitum receperunt vsque ad signum, quo excitantur, septem.

Can. 6. cong. 1. Benedictio mēsæ, & gratiarū actio.

51 Benedictio, & gratiarum actio in Refectorio iuxta vsum breuiarii Romani in

in prima mensa fiant: in secunda vero, & priuata, retineri possunt antiqua benedictio, & gratiarum actio, quæ a singulis submisse, & stando fieri debent.

52 In mensa Sacerdotes præcedant alios ad eum gradum non promotos; sed nec inter Sacerdotes, nec inter eos, qui Sacerdotes nō sunt, vllus ordo cōstituatur. Can. 30. cong. 1 Ordo in ea seruandus.

53 Si aliqua de causa Rector primæ mensæ adesse non poterit, curet, vt Minister adsit. Adsit primæ mensæ Minister.

54 Dominicis diebus, & festis, si commode fieri potest, & aliis etiam, si Superiori videatur, sint aliqui pro multitudine Scholarium a Superiore delecti, qui inter cœnandum pro lectione concionem habeant, quibus conueniens aliquod tempus eodem die ad se parandum, pro Superioris arbitrio dandum erit. p. 3. c. 1. §. 5. & 21. & in ex. c. 4. §. 25. Quando concionandum in Refectorio.

55 A prandio & a cœna hora vna, diebus autem Veneris post collationem vespertinam dimidia recreationi religiose impendatur, idque in vno loco, si commode fieri poterit: sed neque extra huiusmodi horas labores nimium continuari, sine aliqua conuenienti relaxatione, sinat. P. 3. c. 2. lit. D. Horæ recreationis.

56 Scholastici omnes, vbi aliqua fuerit eorum copia, pro more Societatis (nisi qui eximendus videretur) diebus saltē domini- Toni quando faciendi. P. 3. c. 1. §. 21.

cis ad finem recreationis post prandium in tonis, seu ratione concionandi exerceantur, de iis crebro tractantes, quę ad sui abnegationem, & in virtutibus profectum, & fraternam caritatem spectant.

De ijs, quæ pertinent ad res temporales.

CAP. VI.

P.4.c.2.§.5. & p 9.c.3. §.4. & lit. C. A Procu. ratio exigenda.

57 Singulis mensibus a Procuratore rationem accepti, & expensi præsente Ministro exigat; vt totius domus administrationis ratio ipsi constet, eamque reddere possit cui, & quando per Superiorem constituetur: caueat autem, ne Collegium ære alieno grauetur.

P 3.c.2. §. 3. Quæ ratio invi ctu, & vestitu seruanda.

p .3.c.2.lit.C

58 In iis, quæ ad victum, vestitum, & habitationem, & alia corpori necessaria pertinent, curet, vt quamuis sit, in quo probetur virtus, & sui ipsius abnegatio, non desit tamen, quo sustentetur natura, habita conuenienti ratione personarum in Domino. Cum Scholasticis verò in iis, quæ ad vestitum attinent, magis quam cum iis, qui probantur, exterioris decentiæ ratio habeatur.

Aegrotorum cura.

159 Aegrotorum cura habeatur magna, & obseruetur diligenter tam in vi-

ctus

ctus ratione, quam in ceteris, quæ medicus præscripserit.

60 Si cui particulari quidpiam ab externo aliquo mittatur, id in communem vsum accipiatur, ac dispensetur. A sæcularibus missa.

61 Caueat, ne qua Domus Professorũ, aut aliquis eorum, vel Coadiutorũ formatorum redditibus Collegii sui, præterquam in rebus minimis vtatur, nisi is eidem Collegio necessarius sit, aut conueniens, vt in eo commoretur. In ex. c. 1. §. 4. & p. 4. c. 2. lit. F & p. 6. c. 2. §. 3. Vsus redd. tuũ Collegiorum.

62 Lites forenses fugiat, nec vllam inconsulto Prouinciali intentet, nec intentæ respondeat, nisi cogatur. Can. 26. cõg. 2. Lites fugiendæ

63 Si bona alicuius ex nostris distribuenda essent, si ineundi contractus, si fabrica alicuius momenti, & expensæ extraordinariæ faciendæ, aut si bona offerantur Collegio cum aliqua obligatione, rem ad Prouincialem deferat. P. 3. c. 1. §. 7. & 9. & can. 3. cõg. 2. Expensæ extraordinariæ.

64 Depositum pecuniæ nullum prorsus admittat; aliarum vero rerum non nisi cautissime, dummodo sint eorum, quibus multum debeamus, aut alioqui id officii sine magna offensione denegari non possit. Deposita non admittantur.

65 Neminem ex nostris in causis ciuilibus, nedum criminalibus examinari (nisi, qui ad peccatum obligare potest, compelleret) P. 6. c. 3. §. 8. Quando nostri in ciuilibus examinandi.

leret) permittat abſque licentia, quam minime dabit, niſi in cauſis, quę ad religionē Catholicam pertinent, aut alioqui pię ſint, & ita vni faueant, vt non in alterius detrimentum cedant.

De auxilio animarū, communicatione cum externis, & gratitudine erga fundatores, & benefactores.

CAP. VII.

Miniſteria Societatis.
P.4.c.8.§.3.& 6.& p.7.c.4.§.6.& 7.

66 DEt operam, ut a noſtris miniſteria Societatis iuxta Prouincialis pręſcriptum, & cuiuſque talentum exerceantur non ſolum in noſtra, ſed etiam in aliis Eccleſiis, carceribus, & aliis locis, quantum commode fieri poterit, nominatimq; miniſterium doctrinę Chriſtianę commendatum habeat.

Can.21.congr.1.& can.20.cōgr.2.

P.4.c.8.§.5.& p.7.c.4.§.8.
Exercit.ſpūalia a quo tradentur.

67 Curet, vt noſtri in ſpiritualibus exercitiis tradendis accurate exerceantur, poſtquam ea in ſe fuerint experti; nullus tamen deberet ea tradere, niſi prudentia, ac rerum ſpiritualium uſu ſatis probatus eſſet.

P.6.c.3.§.5.
Religioſarum curam ne ſuſcipiant noſtri.

68 Non permittat, ut noſtri curam mulierum religioſarum ſuſcipiant, & aliarum quarumcunque, ut ordinarie illarum con-

rum confeſſiones audiant, vel ipſas regant; quamuis nihil repugnet aliquando apud eas concionari, aut ſemel vnius Monaſterii confeſſiones ſpeciales ob cauſas audire, quod tamen non fiet, niſi poſtulent ii, qui eis præſunt.

69 Etſi proprium Rectoris officium eſt, Collegium ſibi commiſſum diligenter, ac fideliter gubernare, neque is propter aliud quidquam huic muneri deeſſe debet; ſi quando tamen per officii ſui occupationes licebit, & concionari, & confeſſiones audire, & alia Societatis miniſteria exercere poterit. P.9.c.6. §.1. Concionari, & confeſſiones audire poteſt.

70 Mulieres inuiſere, aut ad eas ſcribere niſi in neceſsitate, aut cum ſpe magni fructus, noſtros non ſinat: neq. hoc quidē permittat, niſi viris valde probatis, & prudentibus. Mulierum viſitatio & litteræ.

71 Non permittat fęminas Collegium noſtrum ingredi. P.3.c.1.§.14. Collegiū nō ingrediantur.

72 Curet, ne primarios viros inuiſere noſtri conſueſcant, niſi ſancto ſtudio piorum operum ducerentur, vel quando intima beneuolentia in Domino coniuncti eſſent. P.6.c.2.§ 9. Magni viri quādo inuiſendi.

73 Non ſinat offerri munuſcula, quæ magnatibus ad res maiores obtinendas offerri ſolent. P.6.c.2.§.9. Munuſcula.

Nostri non capiant cibũ apud externos, nec ab eis visitentur cum ægrotant.

74 Non permittat, vt nostri cibum capiant apud externos, aut ab eis, cum ægrotant, visitentur, nisi causa non leuis momenti ad id concedendum moueret; quam eãdem esse oportebit, si quando externus aliquis ad mensam præsertim Refectorii, inuitandus videretur.

Amici conseruandi, &c. P.4.c.10. lit.C. & p.10. lit.B.

75 Amicos conseruare, & eos, qui male erga nos affecti sunt, præcipue si homines sint non vulgaris auctoritatis, orationibus, & rationibus cõuenientibus in amicitiam reuocare, vel saltem, ne aduersarii sint, efficere studeat.

P.4.c.1. Gratitudo erga Fundatores, & benefactores.

76 Obseruet, quæ erga fundatores, & benefactores, tam viuos, quam mortuos obseruanda sunt, eisque gratitudinem exhibeat: & aliis obligationibus, si quas Collegium habet, satisfieri curet.

De ijs, qui admitti petunt, ad Collegium diuertunt, aut foras mittuntur.

CAP. VIII.

In Societatem neminem admittat. P.1.c.1.§.2.

77 IN Societatem neminem admittat, nisi a Generali, vel Prouinciali id ipsi committatur: sed de iis, qui admitti petunt, ad Prouincialem referat, vel scribat, quales illi sint, & quibus donis Dei præditi.

Si

78 Si is, qui admitti petit, ad institutum Societatis valde idoneus videbitur, & necessitas vrgeret, poterit eum tanquam hospitem domi recipere, donec responsum a Prouinciali accipiat, vel ad eumdem mittere, si expedire iudicauerit. P.1.c.1.lit.A. Quid cũ valde idoneis agendũ

79 Recedentem sine licentia ab alio loco Societatis, vel ab ea dimissũ non admittat; sed si expedire videretur ad Prouincialem de eo scribat, & eius ordinationem expectet, illo domi vt hospite, vel in alio pio loco si videbitur, detento. P.2.c.4. §.1.& lit.A. Quid cũ venien te sine licentia.

80 Caritatem magnam exhibeat erga alios de Societate per Collegiũ transeũtes, eosque amanter hospitio excipiat; ac meminerit se aliquo viatico, aut eleemosyna eos, si indigerent, iuuare posse: curet item diligenter dirigere, ac iuuare expeditiones hospitum, qui negotiorum causa domi versantur. Caritas erga alios per domos transeuntes. P.4.c.2.lit.F.& p.6.c.2.lit.D.

81 Externi ne accipiantur hospitio, vt domi pernoctent, nisi ij sint, quibus multũ debeatur, aut id officii sine magna offensione prętermitti non possit: qua in re habeatur præcipua ratio religiosorum, cum necessitatis causa ad nos diuertunt. Externi quando domi pernoctabunt.

82 Cum quis domo egredietur, det ei socium conuenientem: si quando autem aliquis solus foras mittitur, is, sit cui merito P.3.c.1.§.3. Cum socio domo egrediendũ

possit confidere.

P 7.c.2.lit M. Non fine patentibus mittendi.

83 Neminem ex suo Collegio in alium locum mittat sine litteris patentibus.

P.3.c.2.lit.G. Quid de male habentibus.

84 Si quis experimento comperiretur ferre non posse Collegii cælũ, & male habere continenter cerneretur, vel alia ratione videretur mutandus, Prouincialem admoneat, an alio mitti debeat.

Quid cum Profecturis alio.

85 Profecturi ad alia loca, ea, quam sotanam vocant, & aliis interioribus indumentis, quibus vtuntur, priuari non debẽt, nisi forte ratio temporis, aut alioqui caritas suaderet melioribus esse commutanda. Reliqua vero omnia, quæ ad iter necessaria erunt, magna caritatis significatione ab eo loco, vnde mittuntur, subministrentur, sumptibus tamen eorum, quorum erit expensas itineris soluere.

RE

REGVLAE EXAMINATORIS

Quæ in Examinatore requirantur, & quid præstare debeat.

CAP. I.

1 QVi examinat eos, qui Societatem ingredi petunt, habeat oportet cognitionem rerũ eiusdem Societatis, ac zelum boni progressus ipsius, vt nulla ratione dimoueri ab eo possit, quod magis in Domino conuenire iudicauerit. P. 1. c. 1. §. 4. Qualis erit.

2 Moderatus admodum sit in admittendi desiderio: nam vt par est solicite cooperari vocationi diuinæ, vt augeatur in Socie- P. 1. c. 1. lit. C Quales admittendi.

tate numerus operariorum vineæ Christi; ita diligenter curandũ est, ne quis admittatur, nisi qui illis Dei donis præditus sit, quæ ad ipsius gloriam hoc institutum exigit.

P. 1. c. 1. §. 3. Eorum dotes agnoscat. Ibid. c. 4. §. 2

3 Quando aliquis Societatem ingredi petit, primus ipse agat cum eo, vt intelligat quæ sint eius dotes, & vocatio: si quis autem clare deprehenderetur ineptus ad institutum Societatis, Superiori significet, & accepta ab eo facultate, illum consilio, & si quid aliud caritas suggerit, adiutum, statim dimittat: alios vero ad eos mittat, qui a Superiore designati fuerint, vt cum illis colloquantur.

Eod. c. 4. lit. D.

Superiorem informet.

4 Postquam omnes designati eum, qui admitti desiderat, allocuti fuerint, curet Examinator, vt a Superiore vocentur, & referant, quid de eo sentiant: Superior autem quid facto opus sit, constituet.

P. 1. c. 4. lit. D. Quid cum non admodum notis

5 Si ille, qui ingredi cupit, nulli fuerit domi satis notus, intellecto eius nomine, & eorum, quibus cognitus est, extra domum inquiri poterit, cuiusmodi homo ille sit; iuuabit etiam ad hoc ipsum, si ad sacramenta in ecclesia nostra frequenter accedat. Quod si adhuc de eo dubitaretur, non parum conferet, si in spiritualibus exercitiis constituatur: quibus peractis, si res nondum constaret, intelligat a Superiore

Ibid. §. 3. & lit. C.

riore

tiore vtrum differendum responsum, aut omnino dimittendus sit.

Breue examen quo vti debet cum iis, qui ingredi petunt.

CAP. II.

6 IN primis qui admitti vult, interrogetur decenter de quinque impedimentis essentialibus, prudenter tamen; vt ea impedimenta esse, quæ a Societate excludunt, ille non intelligat, ne verum occultandi occasionem accipiat. In ex.c.2. & p. 1.c.3. De essentialibus impedimentis interrogādi.

7 Si aliquod ex iis impedimentis in quoquam detegeretur, non est quod vlterius procedatur, sed quoad fieri poterit, cum consolatione dimittatur: si tamen in eo dona aliqua Dei illustriora cernerentur, prius oporteret rem omnem cum Superiore conferre. In ex.c.2.§.7. Quid cū impedimentum innotuerit.

8 Si nullum tale impedimentum esset, vlterius interrogetur, an omnino decreuit seculum relinquere, quibus de causis, aut quomodo desideria hæc ei in mentem venerint, & quam dudum ea habuerit, an in hac animi sententia remissior aliquando factus fuerit, & quatenus. In ex.c.3.§.13. Quærenda circa vocationem

9 A quo tempore deliberauerit Societatem ingredi, & quid ipsum In ex.c.3.§.14.

Tempus vocationis. ipsum impulerit, vt hoc potius quam aliud institutum amplecteretur. An a quoquam, præsertim e nostris primum ad id motus fuerit. Num deliberatum habeat animi propositum viuendi, & moriendi in Domino in hac Societate. Et an fuerit in eam alias admissus, & quare sit egressus.

In ex.c.3.§.6. Ibid.§.8. Quæ obligatio. 10 Num habeat æs alienum, aut alias obligationes. Num morbum aliquem occultum, vel manifestum, & an hæreditarium, vel defectum in aliqua sui parte patiatur.

In ex.c.3.§.1. Ibid. §.2. De penuria parentum, &c. 11 Interrogetur de ætate, Patria, Parentibus, & eorum conditione, an rerum temporalium penuria premantur, & an ea causa vel quacunque alia necessario ipsius opera indigeant, aut probabiliter indigere possint.

In ex.c.3.§.2. De parentum origine. 12 An sit ex legitimo matrimonio, nũ a progenitoribus iam olim Christianis, an a modernis, vel hæreticis descendat. An aliquis ex eius progenitoribus notatus fuerit vel declaratus ob aliquẽ errorẽ cõtra nostrã Christianã, & catholicam religionem.

In ex.c.5.§.1. Circa doctrinã & prudentiam. 13 Si litteris præditus est, interrogetur, vbi eis operam dederit, quantum profecerit: ingenii autem & iudicii specimen ex sermone, & aliis coniicere licebit.

14 Si

14 Si Coadiutor est futurus, petatur de ætate, ac viribus;an omnino sorte Marthæ contentus futurus sit,& num aliquam artem nouerit; & obseruetur, an ad virtutem, & deuotionem propensus sit. P.1.c.2. §.2.& 3. Quid a Coadiutoribus petet.

15 Tandem curandum est, vt qui admitti desiderant,summam nostri instituti, probationesque, ac difficultates,quæ in eo sunt, bene intelligant. De iis vero,quæ hic interrogantur,aut de instituto explicanda dicuntur, plura, aut pauciora iuxta personarum qualitatem, & cognitionem inquiri,& explicari poterunt. P.1.c.4.§.3. Vt institutum intelligant.

16 Reliqua,quæ ad officium Examinatoris pertinent, si quando cum iis, qui in prima probatione sunt, vel aliis nostris illi obeunda erunt,petat ex officio Magistri Nouitiorum. Reliqua vnde petenda.

17 Ceteri vero a Superiore designati, vt cum illis colloquantur, qui admitti petunt,iisdem fere interrogationibus vtentur, exceptis iis,quę interrogato ruborem iniicere possunt. Eadem petent Cōsultores,&c.

RE-

REGVLAE MAGISTRI Nouitiorum.

De ijs, quæ ad eius personam, & instructionem pertinent.

CAP. I.

Officij necessitas, & grauitas

REm esse magni momēti sibi cōmissā intelligat, quandoquidē ex prima Nouitiorū institutione pēdet maiori ex parte eorumdem profectus, & spes nostræ Societatis in Dño: curetque vt in dies per studium propriæ perfectionis, instrumentum aptius ad eos iuuandos reddatur.

P. 3 c. 1. §. 12. Amabilem se præbeat.

2 Amabilem se præstet, & vitæ integritate ac discretione ita se gerat, vt omnes, qui in probatione sunt, ad eum in suis tentationi-

tionibus confidenter confugiant, eique ſeipſos confidenter aperiant, & ab eo conſolationem & auxilium in omnibus in Domino ſperent.

3 In Domibus probationis ſeparatis præter has regulas officii ſui, habeat etiã regulas, & omnes facultates aliorum Rectorum, exceptis iis, quæ Nouitiatui non conueniunt.

Habeat etiam Regulas, & facultates Rectorum.

4 Habeat ſocium Sacerdotem fidelem & in rebus ſpiritualibus exercitatum, a Prouinciali deſignatũ, qui in iis quæ in Nouitiatu agenda ſunt, ſit eius Coadiutor. Habeat etiam aliquem fratrem ex antiquioribus in virtute probatum, & prudentem, qui iuxta ordinem obedientię ſignificet vnicuique exercitia exteriora, in quibus occupandi ſint, & manu ducat illos cum opus eſt, ad illa facienda.

Socios habebit

5 In Domo probationis coniuncta Domui Profeſſorum, vel Collegio, habitatione tamen diſtincta, Magiſter Nouitiorum erit ſubordinatus Præpoſito, vel Rectori: non tamen erit ſub obedientia Miniſtri, ſicut nec eius ſocius: in ea autem Domo vel Collegio cœnatio ſit communis, menſa aliqua Nouitiis, & eorum Magiſtro deſignata.

In Domo coniuncta Collegio, &c. cui erit ſubordinatus.

6 Hic Magiſter Nouitiorum pœniten

tias

Quando poenitentias imponet.

tias in Nouitiatu tantum suis Nouitiis imponere poterit, extra vero, non nisi consulto Superiore.

Potestas ordinaria absoluendi a reseruatis

7 Habeat hic idem Magister Nouitiorum potestatem ordinariam absoluendi a casibus reseruatis Nouitios, qui sub ipsius cura degunt, nisi eius Superiori hæc facultas aliqua de causa restringenda videretur.

Versatus sit in lectione librorum spūalium.

8 Versatum esse oportebit in lectione librorum spiritualium, vt deceptiones, quę in spirituali vita accidunt, non tantum experimento, sed etiam lectione intelligat. Quibus autem vtiliter ipse vti poterit, ij fere sunt, qui in subiecto catalogo numerantur. Nouitiis vero eos tantum legendos tradet, qui nostro instituto cōueniunt, ne quid ab eo alienum hauriant, aut quacumque ratione quicquam detrimenti capiant.

LI-

LIBRI AD VSVM MAGISTRI Nouitiorum accommodati.

BAsilij Ascetica, & Regulæ.
Gregorij Moralia.
Augustini Confessiones, & meditationes.
Bernardus.
Bonauenturę Opuscula.
Cassianus.
Homiliæ Dorothei, Macharij, Cæsarij Arelatensis Episcopi.
Opuscula Ephrem, Nili, Esaiæ Abbatis.
Diadocus.
Vgo de S. Victore de Claustro animæ.
Ricardus de S. Victore.
Vmbertus de eruditione Religiosorum.
Innocentius de contemptu mundi.
Thomas de Kempis de imitatione Christi, & alia eius opuscula.
Vincentij tractatus de vita spirituali.
Ludouici Blosij opera.
Dionysij Carthusiani opuscula.
Albertus Magnus de Virtutibus.
Epistolæ Catherinæ Senen.
Landulphus de vita Christi.

HI-

GRegorij Dialogi.
Gregorius Turonensis de gloria Confessorum, & vita S. Martini.
Eusebij historia ecclesiastica.
Seuerus Sulpitius de vita S. Martini.
Vitæ Patrum selectæ.
Vitæ sanctorum Lipomani, & Surij.
Petrus Damianus.
Petrus Cluniacensis de miraculis.
Litteræ Indicę.
Vita Patris N. Ignatij, & alii similes ad Nouitiorum vtilitatem accommodati: ex quibus desumet aliquos pro illorum vsu.

De

De prima probatione.

CAP. II.

9 POstquam in Domino statuetur, ad probationem aliquem admittendũ esse in domo, vel habitatione separata primæ probationis; hospitum more duodecim dies, vel vsque ad viginti, & amplius, prout Superiori videbitur, diuersetur: vt eo tẽpore de iis, quæ pertinent ad Societatem ipse certior reddatur, & Societas eumdem plenius in Domino cognoscat.

In ex.c.1.§.13. & p.1.c.4. §.1. Admissus, quanto tempore hospitum more diuersabitur.

10 Postridie ei declarabitur, quomodo in eo loco se gerere debeat, ac nominatim ne verbo, aut scripto (nisi Superiori aliqua de causa non leuis momenti aliud videretur) cum externis, vel domesticis agat, præterquam cum iis, quos ad id Superior designauerit.

P.1.c.4 §.4. Ei quõ se gerere debeat declarandum.

11 Librum completum examinis absque declarationibus latina lingua pro iis, qui eam intelligunt, & vulgari pro aliis habeat, nec non & eisdem linguis Summariũ Constitutionum, & regulas communes habere debet.

Ad id necessarios libros habebit. P.1.c.1.lit.D.

12 Elapsis duobus aut tribus diebus examinari accuratius incipiat, & relinquatur ei scriptum prædictum examen, vt solus

In Ex.c.1.§.13. & lit.A.& p.1. c.4.§.5 Quando examinabitur accuratius.

lus id maturius consideret, nisi in aliquo particulari aliud examen breuius proponendum esse Superior iud icauerit.

In ex.c.1.§.13. & p.1.c.4.§.5. Consideret Regulas & lit. Apostolicas.

13 Postea litteræ Apostolicæ Iulii iij. anno 1550. & Summarium Constitutionum, & Regulæ communes eidem ostendantur, & relinquatur, vt omnia per otium magis consideret: iis vero qui litteras Apostolicas latinas non intelligerent, satis esset earum summam declarare.

In ex.c.1.lit.E. Ordo examinandi.

14 Ordo examinandi esse debet, in primis proponere, ac prosequi, quæ quatuor primis capitibus examinis continentur: deinde ea quæ speciatim ad litteratos pertinent, vel Coadiutores, vel Scholares, aut indifferentes: quamuis autem omnibus integrum examen relinquatur, non sunt tamen omnes particulariter examinandi, nisi de iis, quę ad vnumquemque pertinent, & si quid alicuius momenti occurrerit, quod Superiorem scire oporteat, scripto notabit.

Quæ magis illi explicanda.

15 In his omnibus proponendis, & declarandis paulatim procedatur, vt qui examinantur, res omnes nostri Instituti, iuxta ipsorum gradum bene percipiant, ad suam maiorem satisfactionem, & stabilitatem: & illa præsertim sunt magis explicanda, quæ postea aliquam difficultatem

tem afferre possent, vt de animi promptitudine ad seruiendum Deo vbique, & in re quauis; de manifestatione suorum defectuum iuxta Constitutiones; de manifestatione etiam conscientiæ statutis temporibus, de indifferentia ad gradus Societatis in scholaribus, & litteratis. Ad quam indifferentiam diserte intelligāt, tum initio cum Societatem ingrediuntur, tum postea sexto quoque mense, præcipue vero cum vota biennio elapso, emittere debent; Nostros omnes obligari quarto quodam voto: quod verba illa formulæ votorum scholasticorum continent, scilicet (Promitto eamdem Societatem me ingressurum) vt scilicet gradum Coadiutoris formati, vel professi recipiant, prout Generalis Præpositus iudicauerit. Ex Decr.66.5. Congr.gener.

16 Si quis ad studia maiorē propensionē quā par esset & minorē indifferentiam, quā ad alia ministeria Societatis præ se ferret, & videretur nihilominus ad ea minus aptus, non tantum proponatur ei scriptum Examen, vt reliquis, sed & §.2.c.7. accurate illi explicetur, interrogeturque an patienter se dimitti sinet a Societate dummodo ab omni voto ac promissione liber maneat. Decr.70.cōg.4 Quid cum propenso ad studia & non indifferēte.

17 Admoneatur, vt vere omnino, ac In ex.c.3 §.1.& lit.A.& c.2.lit. A.

Quid cum non sincere respondit.

sincere respondeat: nam aliter multa grauia incõmoda inde oriri possent; & nihilominus admoneri Confessarium oportet, vt si quis vere non respondisset, eius de ea re conscientiam stimulet.

In interrogationib. seruandum secretum. In ex. c. 3. §. 1. Ibid. c. 4. §. 8.

18 Si quid erit in interrogationibus, quod secretum requirat, id obseruabitur, vt par est, & interrogato placuerit: declaretur tamen ei, quod iuxta Constitutiones licebit rẽ omnẽ Superiori manifestare.

In ex. c. 4. §. 2. & can. 1. cong. 3 Promissio aodi [sic] cãndi se bonis.

19 Promittat relicturum se omnia bona sua post vnum annum ab ingressu, quandocunque iniunctum a Superiore ei fuerit: & declaretur, quod actus huius promissionis, nec votum est, nec solum propositum, sed promissio simplex, illa conditione affecta, si ipse perseuerauerit, & Superior ei iniunxerit.

P. 1. c. 4. §. 1. & Decr. 78. cõg. 4 Accurate informetur de instituto.

20 Hoc tempore primæ probationis per quinque vel sex dies accurate informentur prædicto modo de ijs, quæ ad institutum, & ad ipsos pertinent, & lectione alicuius pij libelli, qualis esset de imitatione Christi, subinde recreentur.

Coadiutores tẽporales, quõ instruendi. In ex. c. 5. §. 6. & p. 1. c. 4. §. 5. & decr. 78. Cõgreg. 4.

21 Coadiutores vero temporales, qui legere nõ didicerunt, aut qui minus ad hęc tractanda idonei videbuntur, quamuis in propria vocatione, iuxta ipsorum captum, plene instituendi sunt; poterunt tamen hoc

tem-

tempore aliquo exercitio corporali, aut labore manuum iudicio Superiorum occupari, ieiunéti tamen ab alijs.

22 Deindequi litteris operam dederunt, de singulis facultatibus, in quibus versati sunt, singulas prælegant lectiones coram eis, qui a Superiore ad eorum talentum cognoscendum in doctrina, & proponendi modo sunt constituti, & postea exhortationem vnam quisque faciat. Lectiones prælegendæ &exhortatio facienda.

23 Tum si quis, antequam fuerit in Societatem admissus, spiritualia exercitia non fecerit, hoc primum experimentum (vt sequenti capite, vbi de experimẽtis agitur, mox dicetur) iuxta 4.c. Ex. §. 10. aggrediatur, & iuxta exercitia suo tẽpore generaliter cõfiteatur, nisi ante ingressum fuerit alicui de Societate generaliter confessus: tunc.n. satis erit, si ab eo tempore generalẽ confessionem incipiat: & eodem tempore conscientiam suam Superiori, aut ei, quem Superior designauerit, aperiat, iuxta Par. 1. Const. c. 4. §. 6. & si ab aliqua censura virtute nostrorum priuilegiorum absolutus fuerit, admoneatur quod si non perseuerauerit, in eamdem reincidet. Declaretur etiam illi, si qua vota cum adhuc esset in sæculo emisit (præterquã religionis deter Dec. 78. cõg. 4. Spũalia exerc. primum experimentum. Exa. c. 4. §. 41. Exa. c. 4. §. 36. Can. 24. cõg. 1.

I 2 mi-

minatæ) in noſtra Societate tādiu ſuſpenſa eſſe, dum ipſe in Societate manſerit, quod ſi receſſerit, eadem obligatione teneri, qua ante ingreſſum tenebatur. Expleto autem tempore huius experimenti, ſanctiſſimum Euchariſtię Sacramētum accipiet, & communem domum habitationis ingrediatur, vbi cū aliis verſari, & in ſecunda probatione diutius exerceri Nouitij ſolent.

P.1.c.4. §.6.

Dec.78. cōg.4. Quæ cauſæ differendi ſpūalia exercitia.

24 Si vel cuiuſquam valetudo, vel aliqua temporis aut perſonæ ratio perſuaſerit, non eſſe tam diu hæc mentalia exercitia continuanda, antequam exercitia aggrediatur, per quatuor vel quinque dies vacare, & ſeparatim recreari poterit; vel ſi Magiſtro Nouitiorum videretur, facta confeſſione generali, & peractis exercitijs primæ hebdomadæ. Sed quādo hæc relaxatio longius ob valetudinem aut aliam rationē protrahenda Magiſtro Nouitiorū viſa fuerit, poterit ſumpta Euchariſtia etiam ad communem conuictum admitti; & vbi firmior fuerit, ſua exercitia peraget.

In ex.c.4. §. 4. & p.1.c.4.§. 6. Aſſeruētur quæ a nouitiis afferuntur.

25 Si Superior iudicauerit eum domi retinendum, curet, vt in libro ad id deſignato, quem penes ſe Procurator habere debet, ſcribatur quicquid vnuſquiſque domum attulerit, cum ſubſcriptione eius

qui

qui examinatus est; & vt hæc alicubi separatim asseruentur, quousque biennio expleto consueta vota emiserit.

26 In alio libro, quem apud se habebit, notabit diem, & annum ingressus vniuscuiusque, incipiendo a die, quo primũ probationem intrauit; & nomen, & patriam; & quod contentus sit obseruare omnia ei proposita. Quando vero aliqui in Coadiutores temporales, & indifferentes admittentur, speciatim id scripto declaretur, quod vt tales examinati, & admissi fuerint; & hæc, qui examinatus est, manu sua subscribat, & si scribere nescit, alius eius nomine scribat. P. 1. c. 4. §. 6. Notet diem ingressus vniuscuiusq. &c.

De secunda probatione.

CAP. III.

De experimentis.

27 IN primis diligenter curet, vt Nouitii sex illis experimentis, quæ in Constitutionibus traduntur, serio, & cũ desiderato fructu exerceantur, intelligatque pręcipuam Nouitiatus partem in his probationibus positam esse. In ex. c. 4. §. 9. Experimenta serio capiãtur.

28 Exercitia spiritualia primum sin- In ex. c. 4. §. 10. & p. 3. c. 1. §. 20

I 3 gulis,

Quomodo Exerc. ſpũalia tradenda.

gulis, eo quo procedunt ordine, præſcripto tempore atque exacte tradantur, ſecundum vniuſcuiuſque diſpoſitionem, & captum, iuxta Regulas libri Exercitiorum, prætermiſſis tamen his, quæ ad electiones ſpectant; vt inde, præter alia, certam, ac noſtro inſtituto commentaneam mente, & voce orandi rationem habeant, quam in poſterum ſeruare debeant.

In ex.c.4.§.11. Hoſpitali Seruire.

29 Quoad ſecundum experimentum, quo hoſpitalibus per menſem ſeruire debent, videbit ipſe, quid magis expediat, an noſtros ibidem cibum capere, & dormire, an vero per aliquot horas quotidie miniſterium ægris impendere.

Morbos, ac mulieres vitent vbi ſunt.

30 In hac probatione aduertat, ne noſtri nimio feruore ſuæ valetudini noceant, aut periculo contagionis alicuius morbi ſe exponant: admonebitque, ne ingrediantur partem illam Xenodochij, vbi mulieres habitare ſolent:

In ex.c.4.§.12. Peregrinationes quõ ſubeundæ.

31 Menſe alio ad peregrinandum ſine pecunia mittantur, oſtiatim pro Chriſti amore mendicando, vt ad incommoditatem comedendi, & dormiendi aſſueſcant, & vt omni ſpe abiecta, quam in pecunijs, & rebus alijs creatis poſſent conſtituere, eam integre & vera cum fiducia in Domino conſtituant.

Quid in peregrinos, &c

32 Aduertendum, ne imbecilles, aut ten-

tenerioris ætatis his peregrinationibus notabile detrimentum patiantur, ne fiant asperiore hyeme, aut feruentiore æstate; illisque regulas Peregrinorum, litteras patentes, & cum opus erit, particularem etiã instructionem tradet, & ab vltimo loco, ad quem perueniunt, testimonium a Superiore Domus, vel Collegii Societatis, si ibi fuerit, vel ab alio fide digno secum ferant, quod suam deuotionem sicuti sine vlla cuiusque querela eo peruenerint. & in secundo, quinto, & sexto experimento, iuxta Constitutiones idem seruetur. In ex.c.4.§.20. Ibid.§.19.&21. In ex.c.4.§.13

33 In quarto experimẽto, quo in officijs abiectis exercentur, aduertat ne nimia corporis fatigatione, spiritus obruatur: & a Scholasticis fiat potius ad propriam cuiusque abnegationem, & humilitationem, quam pro domestica aliqua necessitate. Dum autem hæc probatio fit in Domo probationis, vacabit qui ita probatur, ab alijs exercitijs aliorum Nouitiorum, exceptis conferentiis, & exhortatione ordinaria. Aduertendum in 4. experimẽto. In ex.c.4.§.16.

34 Cum hæc probatio non fit in Domo probationis, sed in Domibus professis, aut Collegiis, sit aliquis, qui Nouitiorum peculiarem curam gerat, vbi in recreatione separati sint, adiunctis alijs, a quibus in Domino adiuuari possint. Nouitiorum cura extra Domũ probationis. P.3.c.1. lit.D

In exa.c.4.§.14 Doct Chr. qualis vsus.

35 In docenda doctrina Christiana pueros, ac personas rudes, publice vel priuatim, prout occasio se obtulerit, & in Domino ei commodius visum fuerit, tanquam in re propria nostri instituti Nouitios exercendos curabit, habita personarũ ratione.

In exa.c.4.§.15 Qui probandi in confessionib. & prædicatione.

36 In confessionibus audiendis, & prædicatione Diuini verbi domi, aut foris, circa finem primi anni probentur, qui ad huiusmodi ministeria idonei inuenientur, & bonæ ædificationis specimen iam dederint, eo tamen modo, ne tanquam operarii ordinarii ad ministeria hæc exercenda exponantur, sed breui tempore, & ad probationem.

Experimentorũ permutatio.

37 Tametsi exercitia spiritualia exacte omnibus in principio tradenda sunt; quo ad reliqua tamen experimenta, si quod eorum permutandum, aut multum moderandum iudicaret, id ne faciat inconsulto Prouinciali: quamquam anteponere, aut postponere ipse ea poterit, pro ratione personarum, temporum, aut locorum.

Probationes ex interuallo intra annum absoluantur.

38 Aduertat, vt hæ probationes inter se debitis spatijs distinguantur, ita, vt Nouitii vna peracta, aliquandiu ad solita exercitia Domus probationis redeant, vt corpore, & spiritu recreati, vberiorem fru-

ctum ex præteritis laboribus colligant, ea tamen ratione, vt intra annum omnes absoluantur. Quod si peculiari aliqua de causa, hæ probationes ad secundum annum differendæ viderentur, prius Prouincialis consulatur. In ex.c.2.§.16

39 Præter hæc experimenta, alia fieri hoc biennio probationis possunt, & hæc eadem ex parte repeti, quando in Domino ita expedire iudicauerit, & quidem omnia cum maturitate, & prudentia, & ædificatione etiam externorum, sunt facienda. In ex.c.4.§.16. & p.9.c.3.§.8. & lit.E Alia experimẽta fieri, & hæc repeti possunt.

De institutione & regimine Nouitiorum.

40 NE fiãt mortificationes publicæ, nisi ordinariç, iuxta Cõstitutiones, vt sunt præter solita experimenta, petere ostiatim eleemosynam, comitari Emptorem ad comportanda ea, quæ emuntur, indui vestibus vilioribus, quæ tamen religiosos deceant, & alia id genus, vt in officio Rectoris dicitur. Mortificationes publicæ ordinariæ.

41 Cõuenit, vt qui probãtur, vestitus ratione ad mortificatiõnẽ, & abnegationẽ sui, & ad mundũ, eiusque vanitatẽ sub pedibus conculcandam iuuentur, & id quidem quantum consuetudo, officium & perso- P.3.c.2.lit.C. & in exa.c.1.§.13.& lit.F Quando vestitu humili probentur.

narum

narũ circunſtãtiæ patiẽtur. Diſcretioni aũt eius relinquitur, habita ratione ædificationis, an cum eiſdem veſtibus, quas ex ſeculo tulerunt, incedere ſint permittendi, an vero cum aliis eas permutari oporteat.

P.3.c.1. lit. V. Obedientia, & paupertate exerceantur.

42 Conferet, vt aliquando occaſionem præbeat iis qui probantur, exercendi obedientiæ, & paupertatis virtutem, eoſdem tentando ad maiorem ipſorum vtilitatem ſpiritualem, in hoc tamen menſura iuxta vniuſcuiuſque vires obſeruetur.

P.6.c.3.§.1. Modus in poenitentijs.

43 In pœnitentiis, & corporis afflictionibus aduertat, ne nimius huiuſmodi rerum vſus tantopere vires debilitet, vt poſtea ad miniſteria noſtri inſtituti inutiles reddantur: nec contra, tanta in illis ſit relaxatio, vt feruore ſpiritus refrigeſcente, humani ac inferiores affectus incaleſcant.

Lectiones de rebus Inſtituti.

44 Lectiones fiant de his, quæ ad inſtitutum pertinent, & continentur Litteris apoſtolicis, Regulis, & Conſtitutionibus, præcipue vero de iis, quæ in Examine, & tertia parte habentur, aut de aliis quæ eo referuntur, mutata interdum, materia, vt tœdium tollatur: modus vero lectionum facilis ſit, & ſimplex, & ad Nouitiorum animos ad inſtituti amorem, & ſolidarum virtutum perfectionem promouendos accommodatus.

45 Ex-

45 Explicetur breui enarratione doctrina Christiana, ac modus bene, & cũ fructu cõfitendi, cõmunicandi, Missam audiẽdi, & eãdem decenter ministrãdi, orandi itidem, meditandi, & libros deniq. pios legendi pro captu vniuscuiusque, tradatur. P.3.c.2.§.10. Doct. chr. & modus in Sacramẽtis, Missa, oratione, lectione, tenendus.

46 Admoneat crebro Nouitios, vt in omnibus rebus Deum quęrant, & in suis actibus intentionem puram ad Dei beneplacitum dirigant, vt familiares cum Deo in spiritualibus deuotionis exercitiis esse curent; & tandem ita sint instructi Nouitii, vt nihil perfectionis, quod diuina gratia consequi possint in absoluta nostri instituti obseruatione, prætermittant. Quibus de rebus Nouitii crebro monẽdi. P.3 c.1.§.26. P.10. §.2. P.6.c. 1.§.1.

47 Omnes perspectos habeat, vt magis illis prodesse possit: ad quod iuuabit, cum illis frequenter singillatim agere, & rationem ab vnoquoque rerum suarum suauiter exigere: in his autem priuatis colloquiis magnam vtilitatem positam esse sciat. Oẽs perspectos habeat, & rõnẽ sui suauiter exigat.

48 Det operam, ut Nouitij religiosam modestiam præleferant, iuxta Constitutiones, & regulas, quæ de ea conscriptę sunt, in quibus tempore Nouitiatus diligenter instituendi erunt. P.3.c.1.§.4. In Regulis modestiæ instituat.

49 Cognoscat, quem procedendi modum in oratione, & examine seruẽt, & petat Rerum spiritualium rõnẽ requirat.

tat, interdum, an contra aliquem defectũ adhibeant examen particulare, & quando resistunt tentationibus, an proprijs remediis vtantur: in acquirendis virtutibus, quam rationem teneant: & intelligat demum, an in his omnibus præstent ea, quæ ab ipso acceperunt.

Quando quis mutandus de loco. P.3.c.1.lit.A

50 Si aliquis solicitetur, vel perturbetur ab hominibus, qui in via spiritus non bene procedunt, & expediat illum in alium locum trãsferri, Prouincialem tempestiue moneat.

P.3.c.1.lit.D Quales in cubiculo sint.

51 Si duo in eodem cubiculo habitẽt, alter eorum eiusmodi sit, vt minime dubitetur, quin alter sit eius societate profecturus, & eamdem ob causam inter cubicula, quæ seorsum vnicuique iuniorum assignantur, par est, aliquos maturos ex antiquioribus intermisceri.

P.3.c.1.lit.B Quando, & q̃uo cum externis loquendum.

52 Si aliquando permittendum videretur, vt aliquis consanguineos, vel amicos, quos in seculo habebat, alloqueretur, coram aliquo a Superiore ad id designato, id fiat, & breuiter, nisi particulares ob causas aliud statueret Superior totius Domus, vel Collegij.

Officia publ. ne habeant.

53 Nouitij non sunt, vt plurimũ, assignandi in socios nostris, qui adeunt domos secularium, nec debent habere officia

publica,

publica, in quibus necessarium sit agere cum externis, vt Emptoris, Ianitoris, & Sacristæ.

54 Videat, num aliqui in schedulis, Nouitijs assignandi sint, vt cum eis loqui possint, quorum exemplo, & colloquijs proficiant in Domino, & si cum alijs sine facultate egerint, debitam eis pœnitentiam iniungat. P.3. c.1. §.3.& lit.D. Assignare qui cū Nouitiis loqui possint.

55 Admoneat eos, ne vota ante biennium emittant sine Superioris facultate, quam in primo anno Nouitiatus, solus Prouincialis re mature considerata dare poterit. Horum autem, qui hęc vota semel apud se ex licentia Superioris, iuxta formulam Societatis, emiserint, memoria in libro aliquo asseruetur, & postea tempore Nouitiatus, bis in anno statutis temporibus, seorsum ab alijs, qui biennium expleuerunt, ipsi simul inter se illa renouabunt. P.3.c.1.lit.T Facultas, & modus emittendi vota ante biennium. P.5.c.4.lit.G Can.9. cong.4. Can.1.cong.2.

56 Diligenter obseruare debet in toto probationis decursu, an ineptus aliquis, aut inutilis nostro instituto probabiliter futurus sit: in quo maior habenda est ratio boni communis Societatis ad gloriam Dei, quam particularis cuiusque: quid autem sentiat in hac re, ad minimum sexto quoque mense ad Prouincialem scribat, vt ipse prouideat. Quid de ineptis.

Vota in fine biennij emittéda

57 De singulis etiam sub finem biennij ad eundem scribat; vt cum illius facultate, consueta vota Societatis emittant, aut diutius probentur: prius autem quam vota emittant, per hebdomadæ spatium se colligant, & aliqua exercitia spiritualia, præter alia, quę præscripta sunt, faciant. Curandum autem erit, vt in libro, in quo notantur nomina eorum, qui huiusmodi vota simplicia emittunt, postquam illa quis emiserit, subscribat, se tali die & anno emisisse vota, & clare intellexisse vim illius promissionis esse manere se obligatum ad eam indifferentiam, de qua in regula 15. dictum est, in hanc formam

In ex.c.1.§.12. & c.4.§.43. Ibid.c.4. §.41. In ex.c.4.§.16 Ex dec.66.§.cõgr.gen.

Formula subscriptionis.

Ego (N.) statis temporibus examinatus emisi vota Scholasticorum approbatorum iuxta formulam consuetam Societatis, die tali, & anno, celebrante (N.) & clare intellexi illis verbis, Promitto me ingressurum, &c. contineri quartum votum, quo me obligaui ad acceptandum quemcunque gradum siue Coadiutoris formati, siue professi prout Pręposito Generali ad maius Dei obsequium fore videbitur.

Tertiæ probationis modus peragendæ. In ex.c.4 §.16

58 Scholastici, qui studiis absolutis tertium probationis annum peragunt, in variis experimentis, & speciatim in nonnullis iam dictis, quamuis illis prius iam perfun-

ĉti

cti fuerint,probentur. Huius autem probationis tempore in schola affectus se exerceant,& in rebus spiritualibus, & corporalibus, quæ ad profectum in humilitate, & abnegatione vniuersi amoris sensualis, voluntatis, & iudicii proprij, & ad maiorem cognitionem, & amorem Dei conferunt, insistant. P.5.c.2.§.1

59 Adhibeat diligentiam, vt Coadiutores temporales in modo orandi iuxta Constitutiones instruantur, eosque mysteria Rosarij doceat,& priuatim instruat, vt ad suæ vocationis ministeria afficiantur, & forte Marthæ contenti sint. P.4.c.4. §.45. Coadiutores in quibus instruendi. In ex. c.6. §.6. & 7.& p.1.c.2. §.2.

60 Exhortationibus ordinariis omnes intersint, Coadiutores tamen temporales, & indifferentes non interrogentur in Conferentiis, nisi cum rerum & personarum delectu, nec ad Tonos conueniant: &ij quidem per sex menses ad minimum in Domo probationis sint: reliquo autem biennij tẽpore, sic sub cura Magistri erunt, vt aliis officiis ad instar aliorum Coadiutorum vacare possint, & tempus ordinarium orationis Domus, vel Collegii, vbi agent, habeant: experimenta tamen, ad quæ apti fuerint, intra annum absoluant. Exhortationib. omnes intersint. In conferentiis quinam interrogandi. Indifferentes.

61 Quando erit concio domi vel in Ecclesia, quam Nouitii sint audituri, eo die Lectiones, conferentiæ, & toni.

a Lectionibus, & Conferentiis, & Tonis liberi erunt.

62 Singulis hebdomadis, die vna a solitis exercitiis vacent, in qua aliquid honestæ recreationis poterunt sumere domi, vel foris.

Dies vacationis.

De examine semestri Nouitiorum.

In ex. c. 1. §. 13. & c. 4. §. 4.
Sexto quoque mense consideranda.
P. 1. c. 1. lit. D.

63 Sexto quoque mense per bienniũ Probationis, litteras Apostolicas & Regulas vnusquisque videre, & considerare debet, & Examen relicto secundo, & tertio capite, & aliis, quę ad gradum suum non pertinent, vt Regula 12. & 13. dictum est. Deinde postquam hæc omnia viderit, interrogetur

De quibus est præterea interrogandus.

64 An prædictis omnibus contentus sit, an vero aliquid dubij, vel difficultatis circa ea occurrat; quæ experimenta peregerit, & quomodo in illis se habuerit.

In ex. c. 5. §. 4.
Propositũ vocationis.
Ibid. c. 3. §. 14.

65 An vires sibi corporales, & spirituales suppetere sentiat ad labores perferendos, qui in Societate requiruntur: num deliberatum habeat animi propositum viuendi, & moriendi in hac Societate Iesu Domini nostri.

Examen scripto constet.

66 Examen hoc factum esse notetur scripto, vt constet. Quod si quid noui occurrat,

currat, aut si qua mutatio alicuius momenti accidat, Superiorem certiorem reddat.

67 Demum qui sic examinatus est, red det rationem conscientię suæ Superiori, aut ei, quem Superior delegauerit, & ab vltima confessione generali incipiendo generaliter confitebitur Sacerdoti, qui fuerit a Superiore designatus.

In ex. c. 4. §. 38. Ibid. §. 41. Cui ratio conscientiæ, & generalis confessio facienda.

De ordine Domus Probationis.

CAP. IV.

68 Nouitij mane post pulsum campanæ, dum surgunt, dum se induunt, & lectum decenter operiunt, aliquas orationes ad Deum fundant, aut aliquid in Domino meditentur, & reliquo semihoræ spatio, pia aliqua lectione, aut alia ratione ad orationem se pręparare poterunt.

Quid mane cũ surgunt.

69 Postea integram horam orationi mentali, aut vocali, vel meditationi dent, iuxta cuiusque captum, & Magistri Nouitiorum instructionem.

Vna hora orabũt. P. 4. c. 4. §. 3. & 4. & lit. B. & C & can. 6. cõg. 4.

70 Absoluta oratione, media illis conceditur hora ad lectum, & cubiculum componendum, & ad dispiciendum, quem fru

Semihora ad cubiculum componendũ.

ctum ex oratione collegerint.

P.4.c.4.§.3. Missam audiãt. P.3. c.1. §.12. & 20.

71 Post hæc, Missam deuote, & reuerenter audiant, qua absoluta, intersint lectioni, seu exhortationi, quæ de rebus spiritualibus bis in hebdomada, per dimidiam horam, illis fiet: reliqua autem dimidia statim repetent audita, & conferent inter se terni, aut quaterni, sine vlla disputatione, sed cum humilitate, & modestia.

Collationũ modus, & materia

72 Sequenti die, iis de rebus, vt melius ad praxim reducantur, eadem hora fient collationes, hac ratione, vt lectione præcedenti breuiter per vnum, aut plures a Magistro designatos repetita, proponat aliquis quomodo vincatur talis tẽtatio, aut difficultas in re proposita, aut vnde oriatur hoc, vel illud impedimentum, & quid remedii possit adhiberi, & alia similia: postquam autem aliqui dixerint quid sibi occurrat, Magister constituet, quid tenendum sit.

In corporalib. se exerceant. P.4.c.4.§.3.&4

73 Reliquo toto tempore vsque ad examen, quod semper ante prandium fiet per quartam horæ partem, in suis officiis, aut in aliquo exercitio corporali, aut labore manuum a Magistro Nouitiorum præ-

P.3.c.1.§.20.

scripto occupabuntur: aliquid tamen temporis quotidie, præsertim ante prandium

tribuant

tribuant Regulis, & Doctrinæ Christianæ, & aliis, quæ iudicio Magistri Nouitiorum cuique conuenient, addiscendis, & memoriæ mandandis.

74 Post examen sequatur prandium, quo absoluto horam integram recreationi dabunt, tam qui in priore, quam qui in posteriore mensa pransi erunt. Tempore autem recreationis, poterunt mutuo colloqui, dummodo pauciores quam quatuor non conueniant, nisi aliter Magistro videretur. Agent autem de exemplis vitę Christi, vel Sanctorum, aut de his, quæ cum ædificatione in Societate fiunt, aut de re aliqua vtili in Domino

P.3.c.2.lit. D Hora recreationis transigẽda.

75 Expleto recreationis tempore audito campanæ pulsu, se se ad cubicula recipiant, (præter eos, qui in aliquibus officiis occupati erunt) vt aliquid legant, vel scribant, vel quid aliud agant, iuxta Magistri præscriptum.

Quid post expletam recreationem.

76 Post finitã horam, omnes cum Magistro conuenient, & pensum aliquod eorum, quæ antea memoriæ mandauerint, reddent. Postea explicabitur illis bis singulis hebdomadis, per dimidiam horam Doctrina Christiana, deinde eam recitabunt vno stante, & interrogante, & aliis respondentibus, vel sese inuicem in-

Memoriter recitabunt.

P.3.c.1.S.20.

terrogantibus, & instruantur in modo docendi illam, iuxta morem regionis, Vno vero die cuiusque hebdomadæ, fiant Toni.

Ad exercitium redibunt. Dec.41.cōg.2. & can.12.cōg.1

77 His expletis, ad sua officia, vel ad aliquid legendum, aut alias occupationes se conferent: deinde ante vltimam horam quæ cœnam præcedit, per semihorā orationi vacabunt: ipsam vero horam vltimam, sequentem ante cœnam, partim officijs domesticis, partim corporali exercitationi, vel aliis occupationibus, quas Magister præscripserit, impendent.

Recreatio post coenam. P.4.c.4. §.3. & 4.

78 Post cœnam horam integram recreationi dabunt, reliquo tempore vsque ad examen (quod semper fiet antequam cubitum eant per quartam horę partem) poterunt aliquid legere, vel alia ratione se ad orationem sequentis diei pręparare, vel aliud facere, pro arbitrio Magistri Nouitiorum.

Silentium quando & quomodo seruandum. P.3.c.1. lit.D

79 Nouitios inter se conuersari non conuenit: sed silentium inuicem, & cum alijs obseruare, nisi in rebus in quibus loqui necesse sit, excepto recreationis tempore, de quo iam supra dictum est.

De

De examine eorum, qui biennio absoluto in Scholasticos approbatos admittuntur.

CAP. V.

80 POstquam quis biennium Nouitiatus, peractis experimentis expleuerit, & ad interrogationes, quę sexto quoque mense fiunt responderit, antequam vota Scholasticorum emittat, interrogetur *P.4.c.3.§.3. Interrogationes post biennium.*

81 An velit se duci sinere circa ea, quibus studere debet, ac studiorum modum, & tempus iuxta quod Superiori videbitur. *In ex.c.7.§.3. Circa studia.*

82 An contentus futurus sit eodem, atque alij, modo, in Collegio agere, nullisque priuilegijs, aut prærogatiuis minimum omnium, qui in eo fuerint anteire, omnem sui curam Superiori relinquendo. *De indifferentia ad omnia. In ex.c.7.§.4.*

83 An statuerit omnino apud se, studiis absolutis, ac probationibus peractis, Societatem ad viuendum in ea & moriendum, ingredi in eo gradu, quem Superior constituerit, ad maiorem Dei gloriam. *In ex.c.7.§.5. Circa gradum, & ingressum Societatis.*

84 Admoneatur, quod votis post *Post vota non manet liber.*

biennium ab ipſo emiſſis non poterit ſine facultate Generalis a Societate noſtra recedere, nec ad aliã Religionem, excepta Carthuſienſium, tranſire ſub pœna excommunicationis ipſo facto incurrenda iuxta Bullam Pij Quinti, anno M. D. LXV. expeditam.

De Examine Scholaſticorum ſtudijs abſolutis

CAP. VI.

In ex. c. 7. §. 7. An ſint firmi in ſuis votis & deliberatione.

85 Scholaſtici ſtudiis ſuis abſolutis, ſtatim poſtquam ad tertium annum Probationis peragendum miſſi fuerint, generatim interrogandi ſunt, an firmi in ſua deliberatione, & votis, & promiſſione Deo oblatis antequam ad ſtudia ſe conferrent, permaneant, vt eorum ſtatus melius cognoſcatur, & ipſi magis in Domino iuuari poſſint.

In ex c. 7. §. 8. Interroganda.

86 Interrogentur etiam, & examinentur particulatim eiſdem interrogationibus, & examine, quo ſexto quoque menſe, antequam ad ſtudia mitterentur, interrogati fuerunt, vt Superioribus eorum me-

memoria renouetur, & mutatio, ſi aliqua in rebus iam affirmatis accidiſſet, cognoſcatur.

87 Poſtremo reddent rationem vitæ ſuæ, inchoando ab eo tempore, quo eam reddiderunt, quando ad ſtudia miſſi ſunt. In ex.c.4.§.39 Reddent conſcientiæ rōnē.

REGVLAE MODESTIAE.

P.3.c.1.§.4.
Modestia, humilitas, & religiosa maturitas.

1 IN conuersatione nostrorum illud in vniuersum dici potest, vt in omnibus externis actionibus appareat in nostris modestia, & humilitas coniuncta cum religiosa maturitate: speciatim autem hæc obseruanda erunt.

Caput leuiter nō mouendum.

2 Caput huc illuc leuiter non moueatur, sed cum grauitate, vbi opus erit: & si opus non sit, teneatur rectum cum moderata inflexione in partem anteriorem, ad neutrum latus deflectendo.

Oculi demissi.

3 Oculos demissos vt plurimum teneant, nec immoderate eos eleuando, nec in hanc, aut illam partem circunflectēdo.

Inter loquēdū.

4 Inter loquendum cum hominibus præsertim alicuius auctoritatis, non defigatur aspectus in eorum vultus, sed potius sub oculos.

Rugæ euitētur.

5 Rugæ in fronte, ac multo magis in naso euitentur; vt serenitas exterius cernatur, quæ interioris sit indicium.

Labia

6 Labia nec nimis compressa, nec nimium diducta. Labia.

7 Tota facies hilaritatem potius pręse ferat, quam tristitiam aut alium minus moderatum affectum. Hilaritas in facie.

8 Vestes sint mundę, & cum religiosa decentia compositæ. Vestes compositæ.

9 Manus, si non in sustinenda veste occupentur, decenter quietæ teneantur. Manus quietæ.

10 Incessus sit moderatus sine notabili festinatione, nisi necessitas vrgeret: in qua tamen, quantum poterit, decoris ratio habeatur. Incessus moderatus.

11 Omnes denique gestus, ac motus eiusmodi sint, qui apud omnes ædificationem pariant. Gestus, & motus.

12 Si plures simul erunt, ordinem pręscriptum a Superiore, bini, vel terni incedendo, seruent. Ordo simul incedendi.

13 Si loquendum fuerit, meminerint modestiæ, & ædificationis tum in verbis, tum in ratione, ac modo loquendi. Modestia in loquendo.

IN-

INSTRVCTIO AD REDDENDAM conſcientię rationem iuxta morem Societatis.

Neceſſitas reddendæ conſciẽtiæ rationis.

INtelligant ſinguli, dum rationem conſcientiæ ſunt redditurи, quanti momenti Pater noſter ſanctæ memorię Ignatius id duxerit, ad maiorem Diuinæ bonitatis gloriam; vt ſubditi magis in ſpiritu cum gratia vberiori proficiant, ac tanto maiore cum diligentia, amore, & ſolicitudine iuuari, & a periculis conſeruari poſſint, vt quæ in Examine, & Conſtitutionibus toties commendantur, & §. 40. ſummarij Conſtitutionum præſcribuntur de reddenda ratione conſcientię, exacte ſeruentur. Proinde vnuſquiſque magna cum puritate, ſub ſigillo cõfeſſionis, aut ſecreti, aut quacunque ratione ei placuerit, & ad maiorem ipſius cõſola-

In ex. c. 4. §. 34. & ſeq. & p. 4. c. 10. §. 5. & p. 6. c. 1. §. 2.

ſolationem fuerit, totam animam ſuam integre manifeſtam faciat, nullam rem celando, qua Dominum vniuerſorum offenderit, poſt vltimam rationem redditam conſcientiæ: vel certe aperiat eos defectus, qui magis ab eo tempore grauant ipſius animam.

Capita vero, quibus conſciētiæ ratio reddi debet, hæc fere erunt: ex quibus cum ea retulerint, quę ad plenam ſui manifeſtationem dicenda putauerint, petant a Superiore, vt eos interrogando iuuet, ac ſuppleat, ſi quid eſſe iudicet, quod ad maiorem Dei gloriam & ſuorum notitiam ſcire velit. Capita rerum.

1 An viuat contentus iuxta ſuam vocationem. Circa vocationem.

2 Quomodo ſe habeat circa obedientiam etiam intellectus, paupertatem, caſtitatem, & vſum aliarum virtutum, & quarum præcipue ſtudio intentus ſit. Vota vt obſeruet.

3 An ſentiat aliquas animi perturbationes, aut tentationes moleſtas, & de facilitate, ſeu difficultate, & modo eis reſiſtendi, & ad quos affectus, vel peccata ſit magis propenſus & incitatus. An tentationes ſentiat, & vt reſiſtit.

4 An contra Conſtitutiones, vel Regulam aliquam, vel ordinationem Superiorũ firmum iudicium habuerit, vel contra eam diſputauerit. An contra Conſtitutiones.

Quid

De zelo animarum. 5 Quid sentiat de ipso instituto Societatis, & medijs, quibus illa vtitur ad suum finem consequendum, & quem experiatur in se zelum animarum.

Vt orationi sit affectus. 6 Quomodo spiritualibus rebus sit affectus, quantum temporis orationi tribuat, & num vocali, an potius mentali iuuetur, & vtri plus temporis tribuat, & quem modum in orando teneat.

Consolatio, & desolatio. 7 Num in vsu rerum spiritualium consolationem & deuotionem habeat, an vero contra desolationem, ariditatem, & vagationem animi patiatur, & quomodo in ijs se gerat.

Fructus cõmunion. exam. &c. 8 De fructu quem ex communione, cõfessione, examine, præsertim particulari, & aliis exercitiis spiritualibus percipiat.

De fructu maiori vel minori. 9 Num post vltimam rationem conscientiæ, quam reddidit, maiorem an minorem fructum fecerit, & quem animum experiatur ad perfectionem consequendam.

Cõstitutionum obseruatio. 10 Quomodo obseruet, quæ ex Constitutionibus, & Regulis tum communibus, tum officii sui ad eum pertinent.

Mortif. & poenitentiæ. 11 De mortificationibus, pœnitentiis, & aliis exercitationibus, quæ faciunt ad spiritus profectum; & in specie de præparatione ad iniurias, & ad alia, quæ ad Christi crucem pertinent, ferenda, atque de eorum

desi-

desiderio.

12 De sociis, & quomodo ex eorum conuersatione proficiat in Domino, & an alicui plus sit familiaris, quam aliis. De Sociis.

13 An auersionem animi sentiat ab aliquo, & an offensus sit in aliquo a Superioribus, vel officialibus, vel quauis alia persona, & quomodo sit affectus erga Superiores. De affectu circa Superiores.

14 An tentationes aliquas sit passus, quas alii intellexerint, præsertim circa vocationem. An tentationes alij intellexerint.

RE

REGVLAE
PEREGRINORVM.

Peregrinationis finis.

1 PErsuadeant sibi, peregrinationis finem non tam esse corporis defatigationem, & vt multum iter conficiant, quam vt ex ea fructũ aliquem spiritualem percipiant: atque ex eo fine, & iter ipsum, & ceteros peregrinationis labores moderentur.

Litaniæ, vel Itinerarium.

2 Litanias simul omnes quotidie in ipso itineris ingressu, vel Itinerarium dicant; nec orationem, & consueta examina prætermittant, & alias etiam Regulas obseruent, quantum ratio itineris permittet.

In itinere meditatione & pijs colloquiis subleuentur.

3 Studeant frequenti oratione, & meditatione, comitem itineris sibi Christum facere: & colloquijs interdum piis, & religiosis, ac lectione alicuius libri pij molestias itine-

itineris leuare poterunt. Quod si cum exter nis in via, aut in hospitijs egerint, meminerint pro ratione sui gradus habita ratione temporis & personarum, sermones de rebus spiritualibus inducere, & fructum aliquem, quoad poterunt, efficere.

4 Eleemosynas simpliciter pro Christi amore petant; vt omni spe illa abiecta, quã in pecuniis, & rebus creatis habere possunt, integre, vera cum fide & ardenti amore eam in suo creatore, ac Domino constituant; memores, a Christo Domino Apostolos sine sacculo, & pera missos; ipsum etiam Dominum non habuisse, vbi caput reclinaret. In ex.c.4. §.12. Eleemos. quõ petent.

5 Indigentia, & penuria rerum corpori necessariarum probari exoptent, vt ad incommoditatẽ cibi somniue capiendi libenter assuefiant: iniurias vero, illusiones, & opprobria, quæ in itinere inferri contigerit, patienter cum Dei gratia ferant, gaudeantque, materiam præberi sibi imitandi aliquo modo Christum Dominum, eiusque vestibus, atque insignibus seipsos induendi. In ex.c.4.§.12. & 26. Indigentiã, penuriam, & iniurias patienter ferant. Ibid.§.44

6 Qui maioribus pollent ad viam peragendam viribus, eos, qui sunt infirmiores, subsequi & non præcedere debent: & Debiles vt subleuandi.

iter

iter cuiuſque diei horum debilium infirmitate commenſuretur: quod ſi quis viribus deſtitueretur, iumento, aut alia ratione iuuari debet: qua in re non qualitatis perſonarum, ſed neceſſitatis, & caritatis fraternæ ratio eſt habenda.

Quid cum in morbum inciderint.

7 Si quis in morbum incideret, ita vt vlterius progredi non poſſet, nec expediret reliquos ibi moram trahere, ſi vicinũ eſſet Collegium, aut Domus Societatis, eo eſſet æger (ſi modo morbus patiatur) deducendus; alioqui aliquis ex noſtris illi erit ſocius relinquendus; vt cõſolationi ei ſit, & auxilio: ægro autem viribus reſtituto, cœptum iter ambo proſequentur.

Inuitati, verbis & exemplo hoſpites ædificẽt.

8 Si in via ab honeſto, & pio amico inuitarentur, poſſet, qui præeſt, hoſpitalitatis beneficium admittere: tunc autem curare debent verbis, & religioſo exemplo hoſpites ędificatos in Domino relinquere.

Sobrietas, modeſtia, & ædificatio.

9 Eiuſdem ædificationis, & exempli in omnibus hoſpitiis meminiſſe debent; ſobrietatis etiam in menſa, & modeſtiæ in conuerſatione nunquam obliuiſcantur.

Bonum exẽplũ.

10 Cum in itinere ad Collegia, vel Domos Societatis diuertent, ſtudeãt omnes bonum ędificationis odorem exemplo vitæ, ac morum, noſtris relinquere. De rebus

bus

bus vero aut personis aliorum Collegiorũ, aut Domorum nihil loquantur, aut tractent, nisi ad ædificationem.

11 Si transierint per locum, vbi Domus, aut Collegium Societatis sit, nihil ab externis, nec pro se, nec pro aliis petãt, aut accipiant sine facultate Superioris eiusdẽ Domus, vel Collegii.

In locis nostrorum nil ab externis petendũ.

12 Omnes alii, qui iter faciunt ex nostris, equites, aut pedites, has regulas peregrinorum suo modo, quantum fieri potest, etiam seruent: & tam peregrini, quam reliqui, qui iter faciunt, patentes litteras sui Superioris habere curent.

Iter facientes has regulas seruent.

REGVLAE

MINISTRI.

P.4.c.10.§.7. Eius officium quale.

1 EIus officium erit, Præpositũ, vel Rectorem iuuare in iis, quæ in genere, vel in particulari ei commendabit: nec dispẽsandi, aut mutandi, aut quidquam faciendi, nisi ex eiusdem præscripto, facultatem habebit.

Officialiũ Regulas, &c. legat, & obseruari curet.

2 Valde commendatum sibi existimet quod pertinet ad obseruationem Constitutionum, Regularum, Ordinum communium, & approbatarum consuetudinum Domus, vel Collegii: ideoque habeat in scriptis, & aliquando legat, tam communes omnium, quam particulares Superioris, & officialium Regulas, & eosdem officiales suas habere, intelligere, atque obseruare curet.

Officiales, & cubicula visitet

3 Officiales visitet quoties opus fuerit, obseruando quomodo suum officium exequantur: quod saltem alternis diebus faciet. Frequenter etiam visitabit cubicula, & alia loca domus, vt videat, quomodo omnia se habeant.

Cum

4 Cum quis ab officio aliquo amouetur, curet, vt is suum successorem instruat de ratione exercendi illud, iuxta regulas, & consuetudines a Superiore approbatas. Successores in officijs instrui curet.

5 Animaduertat in temporum mutationibus, quomodo in Collegio vel Domo fieri debeat horarum, ciborum, vestiumque mutatio, & Superiori in memoriã reducat, præsertim bis in anno, sub initium veris, & autumni: obseruet etiam crebro, num aliquid desit ex necessariis, aut abundet; eorumque potissimum rationem habeat, qui in corporis cura minorem de seipsis solicitudinem gerunt; curetque, vt adsit, cum Medicus ægrotos inuiset. Mutatio horarum, vestium, & Superiori in memoriam reuocanda.

6 Quotidie hora sibi designata, de rebus omnibus domus rationem Superiori reddat, a quo excipiet in libello ad id parato, quæ ei facienda committet, & cum primum commode poterit, eidem referat, quæ executus fuerit. Rationem Superiori quotidie reddat.

7 Redigat Superiori in memoriam ea, quæ necessaria domui iudicabit, vt de coemendis rebus ad victum, & vestitum necessarijs suis temporibus, de fratrum nimio, aut exiguo labore, de sanitate, & similibus. Necessaria, ei in memoriã redigat.

8 Notet, ac referat Superiori tam defectus, si quos vel Domi, aut in Collegio Quæ notabit, & Superiori referet.

animaduerterit, vel aliunde intellexerit, quam quæcumque alia, quæ ad bonam gubernationem conuenientia ei occurrent: tum etiam circa res sibi commissas, & quasuis alias, vt quomodo se nostri habeant circa Obedientiam, orationem, ædificationẽ, & in omnibus virtutibus profectum, & studium.

Obseruet an omnes cõicent.

9 Curet per æditimum, vel aliquem alium designatum obseruari, an omnes die statuto communicauerint. & si quis intra tempus designatum ad confessionem, aut communionem non accederet, intelligat a Superiore, num subtrahendus ei sit cibus corporis, donec cibum spiritus sumat.

P.3.c.1.lit.Q.

Domus munda sit.

10 Peculiarem habeat curam, vt domus munda sit, & omnia vbique decenter suis locis cõposita; sed præcipue in ijs, quę ab externis videri solent.

Portæ domus clausæ.

11 Noctibus singulis portas domus, quibus in publicum exitur, videat an bene clausæ sint.

Designet qui curam habeat rerum communium.

12 Designet aliquem ex commissione Superioris, qui communes lucernas domus opportuno tempore incendat, & extinguat, qui item publicas fenestras suo tempore aperiat, & claudat, ac pro abluenda facie, & manibus in loco destinato aquam

in-

infundat, & pro ijs extergendis, mantilia, ab ijs, quæ in vsum Refectorij sunt, distincta, adhibeat: quæ alia Sacerdotibus, alia non Sacerdotibus destinata erunt, & bis saltem in hebdomada mutabuntur.

13 Studeat animos Patrum, & Fratrum inter se per beneuolentiam, & præsertim cum Superiore per obedientiam vnire. & si quid minus æquo animo aliquis ferret, velit potius in se (quoad fieri potest) quam in Superiorem, causam reijci, veluti in iniungendis pœnitentijs, quas ipse iuxta præscriptum Superioris imponet. & tam in eis, quam in reprehensionibus, ab animi perturbatione caueat, caritatemque prę se ferendo studeat, vt illi quibus pœnitentias imponet, merito sibi iniungi cognoscant.

Vnionem inter domesticos curet.

14 Si quando absente Superiore aliquid acciderit, quod adeo vrgeat, vt commode Superior expectari nequeat, id Minister, auditis Consultoribus, exequi poterit, quamuis in specie non sit ipsi commissum, dummodo existimet iuxta Superioris mentem id fore; statimque redeunti quod factum fuerit, referat. Quod autem sibi ordinarie agendum erit, absente Superiore, ab eo curet intelligere.

Absente Superiore, quid sibi agendum sit.

 15 Si

Subministro vtatur.

15 Si Subministrum habuerit, vtatur eius opera in ijs, quæ commode per se facere non poterit, iuxta præscriptum Superioris: si vero nõ habuerit, alternis saltẽ diebus singula cubicula visitet, & alia quæ in officio Subministri continentur, suppleat.

RE

REGVLAE

CONSVLTORVM.

1 INtelligant quanti momenti sit eorum officium, vt Superiores eorum consilio, & relatione adiuti melius & facilius gubernare possint. Officij grauitas P.4. c.10. §.7. & p.9.c.6.§.14

2 Sint amatores boni communis, illudque in omnibus consultationibus præ oculis habeant: atque vt Diuinæ inspirationi dent locum, & saniora sint eorum consilia, in suo sensu non nimis abundent. Eorum partes. P.9.c.5.§.2.

3 In consultationibus synceram intentionem habeant, & a perturbatione liberã, vt fideliter, & debita cum modestia, caritatis, & obedientiæ memores sententiam dicant. Pura intentio.

4 Sint inter se maxime caritate coniuncti, & alter alterum honore præueniat, atque apud alios alter alterius existimationẽ verbis factisque tueatur. Si vero contingat aliquem in consultationibus diuersæ, aut Quõ se habeãt inter se.

etiam singularis esse sententiæ, nemo vllam ab eo alienationem, vel habeat, vel ostendat.

Quales sint in dicenda sententia.

5 Rem, de qua consultatur, bene intelligant; nec sint in dicendo præcipites; sed negotio secum considerato, & oratione pręmissa, præcipue cum de rebus agitur difficilibus, sententiam suam aperiant: quod si quid ex tempore discutiendum proponeretur, & id sibi maturius considerandum iudicarent, Superiori significabunt.

Breuiter rationes dicant.

6 Explicare breuiter debent sententiæ suæ rationes; quod si ad rem confirmandã aliorum rationes essent dissoluendę, id etiã modeste faciant.

Quid cum Superior aliquid statuerit.

7 Cum Superior Consultoribus auditis aliquid statuerit, iudicium ipsi suum illius iudicio submittent: neque extra consultationem, aut quod statutum fuerit, sibi displicere, aut se in alia fuisse sententia significabunt. laudent potius Superioris consiliũ apud alios, atque tueantur. Quod si ob rei, de qua agitur, grauitatem, adhuc sentirent ad alium Superiorem esse rem deferendam quod nihil monitione sua se effecturos sperarẽt, re prius apud se maturius cõsiderata, & oratione præmissa ad immediatum illius Superiorem, aut si is non prouideat, ad supremum id facere ne prætermittant.

Etiam

8 Etiã ſi nõ interrogẽtur, ſi quid tamen in mentẽ venerit, quod ad commune bonum, vel alicuius perſonæ particularis pertineat, poterunt id Superiori proponere, vt is ſtatuat, num ea de re ſit deliberandum, nec ne. Quãdo proponere poſſunt.

9 Conſultores neq. ea, quæ quiſq. in conſultatione ſenſerit, neque ea, quæ propoſita ſunt, aut definita, aliis ſignificare debẽt; præcipue cum res ipſæ ſecretum exigunt. Superioris autem erit ea quæ definientur, promulgare, cum opus eſſe iudicabit. Seruent ſecretum.

10 De litteris ad Superiores ſuo tempore mittendis, ſeruent diligenter quæ in formula ſcribendi a Conſultoribus exiguntur. Et hæ litteræ ſigillo, quod apud Admonitorẽ erit, obſignatę mittantur: nec quiſquam eorum ſciat, quid alius ſcripſerit. De litteris ad Superiorẽ mittendis. P.4.c.17. §.7.

11 Si quis ex noſtris ad Generalẽ ſcripſerit, & litteras Admonitori, aut alicui ex Cõſultoribus tradere voluerit; is acceptas cum ſuis, aut ſub ſuæ propriæ manus inſcriptione ad Generalem mittendas curabit. Poſſunt aliorũ litteras ad Generalem mittere.

12 Si quid circa victum, veſtitum, labores, & occupationes Superioris, aut circa gubernationem, moderandum, augendum, vel mutandum cenſerent, illum præmiſſa oratione admonendum curent, quod fere per Admonitorem faciant. P.9.c.4. §.2.3. & 4. & can.34. Cong.1. De quibus Superior, & quõ monendus.

Si

Superioris exiſtimatio tuẽda

13 Si quis cum eis de difficultate aliqua ſua, aut perturbatione agat, ita eum ſuis monitis,& conſilio iuuare ſtudeant, vt ſemper, quantum poſſint, exiſtimationem Superioris tueantur.

Conſtitutiones & reg. familiares ſibi reddãt.

14 Ad omnia melius obeunda, Superiorũ ſuorum,&aliorum Officialium Regulas teneant, Cõſtitutioneſque,& reliqua omnia, quę ad noſtrum inſtitutum, & adminiſtrationem pertinent, familiaria ſibi reddant.

Quoſuũ munus bene obeant.

15 Ita ſuum munus exequantur, vt nullam gubernationis partem ſibi aſſumãt, atque ea ſubmiſſione ſe gerant, vt ceteris Obedientiæ exemplum præbeant.

RE-

REGVLAE

ADMONITORIS.

1 EA modestia, & humilitate officium suum obeat, vt subditum decet erga Superiorem, quem Christi loco habet: niti enim debet, ne huius muneris occasione, reuerentia atque obedientia interior, vel exterior in ipso debilior reddatur. P.9.c.4.§.4. Officium suum modeste, & humiliter obeat.

2 Animaduertat autem, ne reuerentia hæc, & obedientia fidelitatem, aut necessariam libertatem opprimat, quo minus Superiorem admoneat de ijs quæ, præmissa oratione, proponenda in Domino iudicabit. Seruet necessariam libertatẽ.

3 Admoneat Superiorem de ijs, quæ maior pars Consultorum ei dicenda iudicauerit: de aliis vero, quæ siue ipsi in mentem venient, siue ab aliis suggerentur, non facile eum admonebit, sed de iis dumtaxat, quę non leuis momenti post orationem esse cẽsuerit, siue illa ad personam, siue ad officium Superioris pertinebunt iuxta Constitutiones & Decreta. De quibus Superior admonendus.

P.9 c.4. §.4. & c.5.§.2. & can. 34.cōg.1.
Quali secreto teneatur.

4 Ea, quorum Superiorem admonuerit, meminerit tacitus apud se seruare; quamuis interrogatus a Consultoribus de iis, quæ ipsi commisissent dicenda, vel a Superioribus, rationem sui officii eis debebit reddere.

Quid si Super. admonitus remedium nō adhibet.

5 Cum Superior cuiuspiam rei admonitus, illi remedium non adhibuerit, Admonitoris erit cum debita submissione iterū, & sæpius eum commonefacere: quod si emendationem non sperat, facta prius oratione, id Superiori significet.

Consultorū litteras mittet.

6 Admonitoris erit, ordinarias epistolas Consultorum suis temporibus colligere, atque ad mediatos Superiores mittere, nisi eas illi alia via mittere voluerint: simulque referet eisdē, vtrum illi scripserint, an non.

Subditorum erga Superiores obseruantiam non imminuat.

7 Caueat, ne occasione sui officii debitā subordinationem, & obseruantiam subditorum erga suos Superiores aliqua ex parte imminuat, aut debilitet.

Sigillo quō, & quando vtatur.

8 Sigillum apud se habeat, quo suas, & Consultorum ac aliorum nostrorum litteras, si ad eum detulerint, qui ad mediatos Superiores scribere voluerint, obsignare possit. Hoc tamen nulla ratione, sine facultate Superioris, vti licebit, nisi in ijs litteris, quę ad Superiores mediatos scribētur.

FOR-

FORMVLA

SCRIBENDI.

1 MAgnopere iuuerit ad animorum vnionem in Societate, litterarum vltro citroque missarum inter inferiores, & Superiores frequens cõmerciũ, & crebro alios de aliis certiores fieri, & audire, quæ ex variis locis ad ædificationem, & eorum quæ geruntur cognitionem, afferuntur. P.8.c.1.§.9. Causa ad Superiores scribendi.

2 Superiores Domorum, & Rectores scribant singulis hebdomadis ad suum Prouincialem in Europa, in Indijs vero, vt suis Prouincialibus visum fuerit commodum, & opportunum. Ad Prouincialem qui, & quãdo scribent.

3 Scribant autem ad suum Prouincialem de statu personarum, & rerum omniũ, non solum quæ inter nostros, sed etiã quæ per ministeria Societatis erga externos in Domibus suis, vel Collegiis fiunt, & non P.8.c.1.lit.L.& can.28.cõgr.2. De quibus scribendum.

tantum de his,quæ recte se habent, sed etiã de his quæ secus; & quoad fieri poterit, curent,vt omnia tanquam præsentia Prouincialis cernat.

P.6.c.4. §.4.
Ad quos de obitu nostrorum, & suffragijs scribendum.

4 Primo quoque tempore ad suum Prouincialem scribant Superiores Domorum, & Rectores de obitu eorum, qui in suis locis decedunt: Prouincialis vero reliquos de sua Prouincia admonebit,vt quam primum solitis suffragijs,& orationibus eorum animæ iuuentur, & statim Præpositum Generalem, & vicinos Prouinciales certiores reddat, vt simile officium præstare possint.

Can.11.cõg.3.

Ex missionibus scribent.
P.8.c.1.lit.L.& can.28. cong.2
P.7.c.2.§.2.

5 Missi ad fructificandum in agro Domini, scribant ad suum Prouincialem,aut ad eum, quẽ ille designauerit, singulis hebdomadis,vel quoties ipsis fuerit præscriptũ, vt per crebram litterarum communicationem, quantum fieri potest, totum successum suarum missionum illi declarent.

Prouincialis quando, & ad quos scribet.
P.8.c.1.lit.L.& can.28.cõgr.2.

6 Prouinciales Superioribus Domorum,& Rectoribus, ac ijs, qui in missionibus versantur,singulis mẽsibus: priuatis autem personis,quibus, & quando opus erit, scribant.

P.8.c.1.lit.L.& can.28.cõgr.2.
Quando Super. in Europa ad Generalem.

7 Prouinciales omnium Prouinciarum Europæ scribant ad Generalem semel quolibet mense: Rectores autem, & Superiores Do-

Domorum,& Magiſtri Nouitiorum tertio quoque menſe.

8 Prouinciales Indiarum ſcribant Præpoſito Generali, quando ſe obtulerit nauigationis commoditas; Rectores vero, & Superiores Domorum, ac Magiſtri Nouitiorum ex Indijs ſemel, ex Braſilia, & noua Hiſpania bis in anno, ſi ſe obtulerit occaſio. Can. 28. cõgr. 2 Quando ex Indiis ſcribent.

9 Prædicti omnes extraordinarie ſibi mutuo ſcribant quoties neceſſitas vrgebit. P. 8. c. 1. lit. L. & Can. 28. cõgr. 2 Quando extraordin. ſcriben.

10 Superiores Domorum, & Collegiorum, & Magiſtri Nouitiorum ſcribant ad Generalem, quæ alicuius momenti fuerint, etiamſi approbante Prouinciali fiant: Illa vero potiſſimum ſcribant, in quibus Prouincialis admonitus, vel non prouidet, vel prouidere nequit, vel poſtquam Prouincialis cum illis tractauerit, ipſi ab eius iudicio diſſentiunt: ſed tunc quidem addant, quid Prouincialis reſponderit, & quibus rationibus ipſi ab eo diſſentiant, interim tamen ei per omnia obediant. Et quid ad Generalẽ ſcribent

11 Cum Prouinciales ſcribent Generali, curabunt vt ſtatum Domorum, & Collegiorum ſuorum, ac totius Prouinciæ bene explicent, & ſuppleant ſi quid intellexerint, quod Superiores Domorum, & Prouinciales ad Gener. quid ſcribent.

Colle-

Collegiorum minus declarauerint, & in vniuersum ita scribere debent, vt Generalis omnium rerum, omniumque personarum, ac Prouinciarum statum, quoad eius fieri possit, ante oculos habeat.

Generalis quãdo ad Superiores.
Can.28.cõg.2.

12 Generalis ad Prouinciales scribet secundo quoque mense, ad Rectores vero & Præpositos Locales sexto quoque mense, nisi aliqua necessitas prius ad respondendũ suadeat.

Subditorum litteræ ne aperiãtur, nec impediantur.

13 Si quis nostrorum aliquid per litteras cum Præposito Generali, aut cum suo aliquo alio mediato Superiore tractare velit, ne impediatur, nec ipsorum litteræ ad eos scriptæ aperiantur, neque mediatorum Superiorum ad ipsos.

Litteræ negotiorum ad Generalem mittendæ.

14 Litteræ nostrorum, quæ negotia continent, solum ad Præpositum Generalem, & non ad alios, qui cum ipso agant, destinentur; poterit tamen ad eos scribi, vt illa tractari, & expediri curent.

Quæ Proc.gen. opera indigent P. notentur.

15 Litteræ negotiorum, ad quorum expeditionem Procuratoris Generalis opera, aut informatione opus erit, proprijs litteris ad Præpositum Generalem scribãtur, adiecta exterius littera P. sub inscriptione earum.

Quot exempla ex Indijs mittantur.

16 Negotia maioris momenti, ex vtraque India, & Brasilia ternis exemplis scribantur,

bantur, binis autem ex reliquis Prouinciis, si sit periculum, ne litteræ intercidant, vel certe in proximis litteris earum summa repetatur: & vt inueniantur, cum opus fuerit, quæ scripta sunt ad Generalem, exemplum eiusmodi litterarum, vel earum summam in libro aliquo, qui scribunt, apud se retineant.

17 Si quid secreti scribendum, vel soli Superiori committendum sit, seorsum in propria epistola scribatur, quæ cum aliis in eodem fasciculo colligata includatur, adiecto exterius (soli) sub inscriptione eiusdem epistolæ: quod si eiusmodi epistola sola mitteretur, alia charta inuoluatur, quæ absque (soli) inscriptionem habeat. *Si quid secreti, quomodo, adiecto (soli) scribendum.*

18 In rebus, quæ secretum requirunt explicandis, his vocabulis vtendum erit, vt ea intelligi nisi a Superiore non possint; modum autem præscribet Generalis. *Vt res secreta scribenda.*

19 Nullus inferior, nisi morbo impeditus, litteras ad Superiorem ex sua commissione scribi faciat. *Quando ad Superiorem ex commissione scribi possit.*

20 Consultores Rectorum, & Superiorum Localium litteras obsignatas ad Prouincialem dabunt bis in anno, mense Ianuario, & Iulio, & ad Generalem singulis annis mense Ianuario: Consultores vero Prouincialium ad Generalem mense Ianuario *Consultores quoties ad Superiores scribent.*

nuario & Iulio, nisi res aliqua ita vrgeret, vt de illa, etiam extra hæc tempora scribendum iudicarent.

Quæ, & quō scribenda a cōsultoribus.

21 Ijs litteris syncere, & sine amplificatione, omnique priuato, aut humano respectu semoto, significabunt, quid sibi de Superioribus, quorum sunt Consultores, & de eorum administratione, ac rerum statu, scribendum in Domino videatur, oratione tamen præmissa, & re prius diligenter considerata.

P.4.c.17.§.7. Rector vniuersitatis, & Cancellarius quid, & quādo scribent.

22 Vt Rector Vniuersitatis de omnibus Præceptoribus, & alijs de Societate; ita etiam Cancellarius & Consiliarij Vniuersitatis de ipso, ac aliis scribent semel singulis annis mēse Ianuario Præposito Generali, & bis in anno mense Ianuario, & Iulio Prouinciali.

P.4.c.17. lit.L Eorum lit. obsignatæ mittantur.

23 Huiusmodi litteræ Consultorum, & horum Officialium Vniuersitatis mittātur obsignatę, nec quisquam eorum sciat, quid alius scripserit.

Visitationum, & ordinationū libri.

24 Quiuis Præpositus, & Rector habeat librum, in quo scribantur Visitationes Domus, vel Collegij a Generali approbatę, in quo etiam scribantur ordinationes aliæ alicuius momenti, quæ a Generali mittuntur: & quę perpetuę fuerint, ab ijs quæ temporariæ sunt, separatim notentur; alia

vero

vero quæ Visitator, & Prouincialis præscripserint, in alio libro scribantur.

25 Si quid scribendum esset de rebus, quæ externorum aliquem attingerent, ita scribatur, vt etiam si litteræ in eius manus inciderint, offendi non possit. De rebus exter norum quõo scri bendum.

De litteris annuis.

26 SVperiores Domorum, atque Recto res curent ea obseruari, quæ in dies in eorum Domibus Collegijsque per nostros Dominus operari dignatur, quæque ad nostrorum consolationem, ac proximorũ ædificationem pertinent, ex quibus seligant optima quæque, atque in ordinem redacta, sub finem cuiusque anni ad suum Prouincialem mittant. P.8.c.1. lit. M. & decre.73. ac Can. 28.cõg.2. Res ædificationis notentur.

27 Prouinciales ex omnibus Superiorum Localium, atque Rectorum suæ Prouinciæ, & eorum, qui in Missionibus versantur, epistolis (reiectis vel additis ijs, quę videbuntur) singulis annis mense Ianuario, rerum gestarum capita latine collata, ex quibus deinde vnę litteræ annales Romæ conficiantur, manu ipsorum subscripta Romam ad Generalem destinent. Annuæ litteræ qũo Romã mit tendæ.

28 In ea compendiaria narratione hic ordo seruabitur: Recẽsebunt initio nume- Ordo seruandus in eis conscribendis.

rum noſtrorum in vniuerſum, tum etiam ſingulis Domibus, Collegijs, & Miſſionibus nominatis, quot ſint in ijs Sacerdotes, Præceptores, Scholaſtici, & Coadiutores temporales, itemque quot admiſſi ſint eo anno in Societatem, quotque e vita deceſſerint: neque deinde neceſſe erit ad ſingula Collegia aut loca redire, niſi aliquid in iis contigerit peculiari narratione dignum.

P.8.c.1. lit.M

De profectu noſtrorum, & miniſteriis.

29 Agent primo de profectu noſtrorũ in Domino, & explicabunt, ſi quid in eo genere ædificationem facere poſſit: deinde de miniſteriis Societatis erga proximos, vt de concionibus, lectionibus ſacris, doctrina Chriſtiana, & exercitiis ſpiritualibus, viſitatione carcerum & hoſpitalium, reconciliatione diſſidentium, de pœnitentium frequentia, & de aliis noſtri inſtituti piis operibus; ita tamen vt ea tantum commemorentur, quæ ſunt alicuius momenti. Item de Scholis, & diſcipulorum numero, & profectu, præſertim in Vniuerſitatibus & Collegiis maioribus, de bona item Societatis exiſtimatione, de contradictionibus autem, & perſequutionibus, ſi quæ fuerint, ea tantum attingant, quæ ædificationi fore videbuntur. Dicent etiam de piorum erga noſtros caritate, & eleemoſy-

nis

nis paulo insignioribus.

30 Hęc omnia exponent, quam plenissime fieri poterit (semper tamen vitata nimia prolixitate) adhibitis omnibus circunstantiis, etiam nominibus eorum, qui eas res gesserunt, vt si opus fuerit, aliquando conscribi possit historia. Qua etiam de causa cum aliquid occurret dignum memoria, quod tamen propter aliquam causam non expediat omnibus vulgari, id scribent separatim integre, & perfecte: in illa autem communi narratione, vel omnino reticebunt, vel ea tantum excerpent, quæ ædificationi esse possunt. Et quæ ad externos pertinent, ita narrentur, vt in ea ipsa domo aut ciuitate, vbi scribuntur, ac vbique publice legi citra cuiusquam offensionem possint. Circunstantiæ in scribendis.

31 Cum litteræ annuæ Romæ confectæ ad Prouincias mittentur, legantur quã primum in singulis Domibus & Collegiis. Et vt Coadiutores nostri temporales ex latinis etiam litteris fructum aliquem percipiant, sit aliquis, qui illarum summam, aut interpretationem aliquo modo explicet: neque vltra duas hebdomadas retineri debent, vt ad reliqua loca citius deferantur: postquam vero vbique perlectæ fuerint, in pręcipua Domo, vel Collegio eiusdem Pro- Statim legantur. Coadiutoribus explicentur. In præcipua Domo vel Collegio asseruentur.

 uinciæ

uinciæ asseruentur, & simul consuantur.

De Catalogis & Informationibus annuis.

P.8. c. 1. lit.N. & p.9.c.6.§. 3. &can.28.cōg 2 Catalogi qũo, & quando conficiendi.

32 AD clariorem omnium nostrorum cognitionem, Superiores Domorum, & Collegiorum, duos catalogos conficiant ante id temporis, quo Procuratores Prouinciarum ad Generalem veniunt, ita exacte, ac si nunquam missi fuissent. In primo describantur omnes, qui in suis Domibus, vel Collegijs, ac missionibus sunt, in quo contineatur vniuscuiusq. nomen, cognomen, patria, ætas, vires, tempus Societatis, studiorum, & ministeriorum, quę exercuit; & gradus in litteris, si quos habet, & an Professus, vel Coadiutor sit, &c. & a quo tempore.

Quid in primo

Quid in secũdo

33 In secundo catalogo dotes, & qualitates vniuscuiusque describantur, videlicet, ingenium, iudicium, prudentia, experientia rerum, profectus in litteris, naturalis complexio, & ad quę Societatis ministeria talentum habeat: quæ omnia diligenter, re Deo prius commendata, & mature considerata, & omni priuato affectu semoto, syncere, & breuiter perstringenda erũt, & vtrumque catalogum ad suum Prouincialem mittant.

34 Sub

34 Sub finem cuiusque anni interiecti, tertium etiam alium breuem catalogum ad Prouincialem mittant, continentem nomina, & ministeria, in quibus vnusquisque nostrorum occupatur: mittant etiam supplementum primi, & secundi catalogi, in quo ea tantum adnotabunt, quę eo anno de nouo occurrerint addenda; vt qui in Societatem interim fuerint admissi, aut ab ea defuerint, vel quod mortui sint, vel alia qua uis causa. — Quid in tertio.

35 Hunc tertium catalogum, & supplementum primi & secundi catalogi totius prouinciæ, cum narratione pro annuis litteris, de qua dictum est, ad Generalem mittet Prouincialis mense Ianuario: primũ vero, & secundum per Procuratorem Prouincię, ad eumdem sigillo suo obsignatos perferendos curabit: Quod si quid ipsi in his catalogis, & informationibus notandũ addendumue videretur, id seorsum ad Generalem scribat. — Quando Romã mittentur.

REGVLAE
PRÆFECTI RERVM
ſpiritualium.

P.4. c. 10.§.7. Qualis eſſe debeat.

1 PRæfectus rerum ſpiritualiũ cognitionem inſtituti Societatis,& zelum boni progreſſus ipſius habeat, & in Obedientia, & Humilitate exemplum aliis præbeat,& amabilem ſe eis exhibeat,vt ad eum omnes confugiant, confidenterque ſua omnia detegant,& ab eo conſolationem,&auxilium ſperent in Domino.

P.3.c.1.§.12.

P.3.c.1.§.12. De quibus noſtros inſtruat.

2 Inſtruat noſtros priuatim, ſecundũ vniuſcuiuſque captum,quomodo interius, & exterius ſe habere debeant, & ad id exhortetur, & in memoriam redigat, & amanter admoneat,præſertim vt puram habeant intentionem diuini ſeruitij, & familiaritatem cum Deo in ſpiritualibus deuotionis exercitiis, & zelum ſyncerum animarum.

P.10.§.2.

Quid ab eis petet.

3 Petat quem procedendi modum in oratione,& examine habeant, & ſi contra aliquẽ defectũ examen particulare faciant, & ſi con-

ſi contra inordinatos affectus propria remedia adhibeant, & in ſolidis virtutibus acquirendis, præſertim in Obedientia quid obſeruent, & de pœnitentijs, & alijs deuotionibus.

4 Sicubi in his a rectitudine deflexerint, eos dirigat, iuxta modum Societatis; erga cuius inſtitutum, curet, vt omnes bene affecti ſint, & det operam, vt orandi, & meditandi modos, quos docuit Pater noſter Ignatius in libro Exercitiorũ, retineãt, & vt illo libro familiariſſime vtantur; videatq. ne dum noſtri deuotionem habere procurãt, caput lædant, aut vires corporis nimis debilitent. Eos in quibus diriget.

5 Verſatum ipſum eſſe oportebit in lectione librorum ſpiritualium, & vnicuique decernat tempus, & modum cum fructu eos legendi, qui ſint faciliores, & noſtro inſtituto magis conuenientes. Lectio librorũ ſpũalium ſit illi familiaris. P.3. c.1.§.20.

6 Peculiarem habeat curam conſolandi afflictos, & tepidos exhortandi, remedia pro cuiuſque infirmitate, vel neceſſitate adhibendo; qualia ſunt frequentius communicare, plus temporis orationi impendere, Exercitia ſpiritualia facere, plus aliquid pœnitentiæ aſſumere, libros aliquos ſpirituales legere, & ſimilia. Quæ autem ex his ipſe concedere poſſit, & in quibus Curet ſolari afflictos, & tepidos exhortari.

ad

ad Superiorem recurrendum ſit, ab eo intelligat.

P.1.c.2.§.2. Coadiutores vt inſtruat. P.3.c.1.§.20. & lit.R. P.4.c.4. lit.C

7 Parem quoque adhibeat diligentiã, vt Coadiutores temporales quieti ſint, & ſorte Marthæ contenti, & pro eorum captu illos inſtruat, myſteriaque Roſarij doceat, vt maiore deuotione illud recitare poſſint.

Quõ ad Sacramentum accedendum.

8 Doceat omnes, vt præmiſſa oratione, & cum magna reuerentia ad Sacramentum altaris accedant, & poſt eius perceptionem per aliquod temporis ſpacium orent, & gratias agant.

Singulis menſibus cũ vno quoque agat.

9 Præter eos, quos ſatis inſtructos Superior iudicauerit, cum vnoquoque agere de his vltra menſem ne differat; ſæpe vero conſideret, quem fructum bonorum operum ex oratione, & ex reliquis rebus ſpiritualibus colligant, vt in dies magis in Domino proficiant.

Videat ne ſtudia, & alia impediantur.

10 In his autẽ omnibus videat, ne ordo vnicuique præſcriptus impediatur, ac præſertim ſtudia illorum, qui litteris dant operam, niſi cum Superior aliter iudicauerit.

Peculiarem habeat curam nouitiorum.

11 Curam peculiarem habeat Nouitiorum, ſi qui Domi vel in Collegio fuerint, niſi a Superiore aliunde proſpectum ſit, & erga eos obſeruare ſtudeat ea, quæ iuxta Magiſtri Nouitiorum, & Examinatoris Regulas obſeruari commode poterunt.

REGV-

REGVLAE

PRÆFECTI

Ecclesiæ.

1 CVret, vt Æedituus Regulas suas obseruet, quas Præfectus ipse apud se etiam habeat. Aeditui Regulas habeat, & seruari faciat.

2 Præbeat illi catalogum singulis diebus sabbathi, quo dies festi, ac ieiuniorum proximæ hebdomadæ contineantur, vt eum in Refectorio recitet in cœna diei Dominicę sequẽtis. Catalogus dierum festorum.

3 Singulis diebus sabbathi vesperi in Sacristia scripto proponat, quemadmodum quotidie Sacra sint facienda sequenti hebdomada, & quo ordine rem diuinam in Altari summo facturi sint, qui ad hoc fuerint designati. Modus faciendi sacrum affigatur.

4 Detur opera, ne in Altari maximo desit vnquam sacrum quo tempore celebrari solet, habeaturque ratio, ne plura sacra simul inchoentur, sed commode omnia suis spatiis distinguantur. In altari maximo non desit sacrum nec plura simul inchoentur.

5 Curam gerat Missarum, & orationũ, quę pro defunctis Societatis, & pro Fundato- P. 6. c. 4. §. 3. P. 4. c. 1. & p. 7. c. 4. §. 3. & 4.

P. 10. §. 1. Missæ, & orõnes pro defunctis, &c.

datoribus, & Benefactoribus, ac pro ipsa Societate fieri debent, quas ex subiecto catalogo intelliget; & catalogum earum, quę secundum nostrũ institutũ, & ex præscripto Generalis ordinarie faciendæ sunt, referat in duas tabellas, quarum alteram appendat in Sacristia, alteram in alio conuenienti loco; quæ initio cuiusque mensis publice in Refectorio legetur.

Quæ scribi curabit in schedula.

6 Cum Superior aliquid in sacro Deo commendari, aut sacra ipsa, quæ ab omnibus facienda sint, applicari ad finem aliquẽ iusserit, curet scribi in schedula in Sacristia affigenda.

Quæ cuiq. significanda curabit.

7 Quæcunque autem ex his non ab omnibus facienda erunt, ea Præfectus vnicuiq. priuatim significanda curabit.

Quæ in libro scribet.

8 Librum habeat, vbi mandata Superiorum de his rebus, si aliquandiu duraturæ, aut non statim faciendæ sint, scribantur, ne memoria excidant, & cum fuerint adimpleta, deleantur.

P. 4 c. 1. §. 3. Candela Fundatori danda.

9 In Collegiis, & Domibus Probationũ curet iuxta ordinem Superioris de candela danda Fundatoribus iuxta Constitutiones.

Quid cũ sacra fieri externi postulant.

10 Si quando externi Sacra aliqua fieri postulauerint, se Superiorem consulturũ respondeat; nisi eius animum perspectum

iam

iam habeat.

11 Externos Sacerdotes ad faciendum sacrum in nostro templo, non sine delectu admittat; sed eos tantum, qui ædificationi sint, præsertim notos, idq. iuxta ordinē Superioris:& intelligat an a suo Ordinario legitimam habeant facultatem. Externos ad Sacrum vt admittet.

12 Videat an Sacerdotes Regulas suas obseruent,& num barbam,& coronam decenter tonsam habeant. Quid circa Sacerdotes obseruabit.

13 Per se, vel alium a Superiore designatum, promouendos ad Sacerdotium instrui curet,& videat vt ad Romanæ Ecclesiæ ritum tam ij, quam omnes Sacerdotes se accomodent,& ne confessiones audiant, nisi sint legitime approbati. P.4.c.8.§.2. P.7.c.4.§.5. Promouendi ad Sacerdotium.

14 [a] Animaduertat, ne vllæ pro sacris faciendis, aut confessionibus audiendis eleemosynæ admittantur. [a] In ex.c.1.§.3. & p.6.c.2.§.7. & p.10.§.5. Eleem. pro ministeriis nullæ.

15 Nulla sit in Ecclesia arcula, in quam eleemosynæ conijciantur, siue pro nobis, siue pro aliis. P.6.c.2.§.8.& can.23.cōg.2. Arcula in ecclesia nulla.

16 Det operam, vt sanctissimum Domini Nostri Corpus decenter in custodia conseruetur, diligenter cauens, ne vmquam in ea Sacramentum desit, habita communicantium ratione,& vt saltem decimoquinto quoque die innouetur,& sacris absolutis in tabernaculo claui obseretur. De sanctissimo Eucharistiæ Sacramento.

17 Quan-

Nostri separatim ab externis communicent.

17 Quando nostri in templo communicauerint, curet Præfectus, vt id faciant separatim ab externis.

Oleum sanctū & reliquias vt asseruentur.

18 Oleum Sanctum, vt oportet, asseruatum singulis annis renouet, & Sanctorum reliquias (quæ quidem mobiles fuerint) in tabernaculo ad id deputato decenter custodiat: si quando autem deuotionis causa ostendendæ erunt, duo cerei accendantur; atque huius tabernaculi clauem vnam ipse habeat, & alteram diuersam Præpositus, aut Rector.

Necessaria ad diuinum cultū non desint.

19 Cruces, Calices, ornamenta, & reliqua id genus, vt par est custodiantur; nec desint velamina ad cooperiendos calices, & alia ad diuinum cultum, & ornatum necessaria.

Quando ornamenta altariū mutanda.

20 Mutari faciat Altarium, & Sacerdotum ornamenta, quod ad colorem attinet, habita temporum, & Festorum ratione, iuxta ritum Romanæ Ecclesię.

Sine facultate nil petat ab externis ad ornandum templum.

21 Cum templum ornandum fuerit, nihil sine facultate Superioris ad eam rem commodato ab externis petat: detque operam, vt quod acceptum fuerit, accurate custodiatur, & dominis quam primum reddatur.

Illius instauratio.

22 Si templum instauratione, aliqua in parte in diguerit, aut alijs ad diuinum cultum

tum necessarijs, prouideat, sicut ipsi a Superiore fuerit præscriptum.

23 Superiori in memoriam redigat, vt aliquos designet, qui de concionibus, & modo concionandi iudicare possint; quorum saltem vnus concioni intersit, vt Concionatorem, cum opus fuerit, & Superiori videbitur, admonere possit. P.4.c.8. lit.C Curet designari qui de cōcionibus iudicent.

24 Conciones, & lectiones templi horæ spatium superare non debent: eo vero ordine Missæ dicantur, ne impediant, quo minus cōciones tēpore præfixo inchoentur Concio horam non excedat.

25 Aduertat ne viri in templo mulierum locum occupent, neue ex aduerso earum, quantum fieri poterit, maneant. Mulierum locus in Templo separatus.

26 Curet ne domi desint Confessarij, qui necessarij in templo nostro sunt, & vt confessiones vespere decenti hora absoluantur. Confessarij nō desint.

27 Pridie Palmarum Confessarios admoneat, vt Constitutionem illam obseruent, quæ ad externos ad suas Parochias dimittendos Eucharistiæ sumendę gratia pertinet, & ante id tempus, si consuetudo regionis id postulauerit. P.7.c.4. §.5.&lit.D. De communione in Parochia.

28 Officia Hebdomadæ Sanctæ, & vesperæ (si hæ dicentur,) fiant tono simplici more Societatis sine cantu etiam firmo, nisi vbi Generalis Prępositus dispēsauerit: Officia, & vesperæ in hebdomada sancta. P.6.c.3.lit.B.& can.9.cong.3.

in quibus seruantur, & Sacristiæ ianuis bene clausis, & munitis.

33 Cum nostrorum aliquis extremum diem obierit, spatio diei naturalis decenter teneatur, nisi ratione mali odoris, aut ex alia iusta causa, anteuerti hoc tempus Superiori posse videretur. P.6.c.4.lit B Quæ in defunctis seruanda.

34 Obseruetur circa vestitum Sacerdotum mortuorum, quod de viuentibus dicitur in Constitutionibus, vt scilicet vtamur eo modo, quo Sacerdotes honesti eius regionis, in qua versamur, vti solent: fratres vero qui Sacerdotes non sunt, sepeliantur eo modo induti, quo alij Clerici honesti, qui Sacerdotes non sunt, sepeliri solent. Can 27. cōg.1. Quo vestitu nostri sepeliendi.

35 Curā suscipiet sepulchri, candelarū, & precum, quæ consueto more dicuntur, rerumque ceterarum, quæ ad eam rem erunt necessariæ. P.6.c.4. §.3.& can.27.cong.1. Funeri necessaria curabit.

N CA-

CATALOGVS

MISSARVM ET ORATIONUM, quæ noſtris præſcribuntur.

SACRA IVXTA noſtrum inſtitutū a Sacerdotibus Societatis ordinarie faciendæ.

Singulis annis.

1 IN principio cuiuſque anni vnuſquiſq. Sacerdos Miſſā celebret pro noſtra Societate. P. 10. §. 1.

2 Singulis annis preſcripto die, in quo memoria fūdationis Collegii, vel Domus fit, Miſſa cū ſolēnitate pro Fundato P. 4. c. 1 §. 2. & Can. 18 cōgr. 3.

ORATIONES IVXta noſtrum inſtitutū, ab ijs, qui Sacerdotes non ſunt, ordinarie faciendæ.

Singulis annis.

ET ſinguli, qui Sacerdotes non ſunt, ad eamdem intentionē integrum Roſarium Dominæ noſtræ, videlicet centum quinquaginta Aue Maria, & quindecim Pater noſter, aut tres coronas recitent.

Et ſinguli, qui Sacerdotes non ſunt ad eamdem intentionem vnā coronam, aut tertiam partem Roſarij recitēt.

re proprii Collegii, vel Domus, & benefactoribus viuis, & defunctis celebretur; & reliqui Sacerdotes, qui in Collegio, vel Domo habitauerint, pro eisdem sua Sacrificia offerant.

Singulis mensibus.

3 In principio cuiusque mensis vnusquisque Sacerdos Missam celebret pro nostra Societate. Par. 10. §. 1.

4 Initio cuiusque mẽsis omnes Sacerdotes, qui in Collegio, vel Domo fuerint, pro Fundatore proprii Collegii, vel Domus, & benefactoribus viuis, & defunctis semel Missæ sacrificium offerant. P. 4. c. 1 §. 2.

Singulis mensibus.

Et singuli, qui Sacerdotes non sunt, ad eamdem intentionẽ tertiam Rosarij partem, aut vnã coronam recitent.

Et singuli, qui Sacerdotes non sunt, ad eamdem intentionem vnã coronam, aut tertiam Rosarij partẽ recitent.

Singulis hebdomadis.

Can. 11 Cong. 3

5 Singuli Sacerdotes pro

Singulis hebdomadis.

Et singuli, qui Sacer-

pro illis de Societate, qui extra Prouinciã mo riuntur, ſemel in quauis hebdomada Miſſæ ſacri ficium offerant.

6 Singulis hebdomadis, vbicunque fuerint decem, vel pauciores Sa cerdotes, pro noſtra Societate vna Miſſa à deſi gnato a Superiore dice tur; duæ vero, ſi fuerint plures, quã decem; tres autem, ſi fuerint plures, quam viginti; & ita deinceps in reliquis decadibus, ſi numerus Sacer dotum fuerit maior.

7 Singulis hebdomadis pro Benefactoribus viuis, & defunctis propriæ Domus vel Collegij, præter eas, quæ pro Fundatore dicuntur, vna, aut duæ, aut plures Miſſæ pro numero Sacerdotum offerantur, ſeruando ordinem modo prædicto.

dotes non ſunt, ad eamdem intentionem vnã coronam, aut tertiam Roſarij partem recitẽt.

P.10.S.1. Et ſinguli, qui Sacerdotes non ſunt, in quauis hebdomada ad eam dem intentionem ſeptẽ Pater noſter, & ſeptem Aue Maria recitent.

P.7.c.4 §.4. Et ſinguli, qui Sacerdotes non ſunt, in quauis hebdomada ad eam dem intentionem ſeptẽ Pater noſter, & ſeptem Aue Maria recitent.

8 Singulis hebdomadis Missa semel pro Fundatore proprij Collegii vel Domus, & benefactoribus viuis, & defunctis a designato a Superiore celebretur. P.4.c. 1 §. 1.

Et vnus ex iis, qui Sacerdotes non sunt, a Superiore designatus, ad eamdem intentionem vnam coronam, aut tertiam partem Rosarij recitet.

9 In Domibus & Collegijs, quæ saltem viginti ex nostris alere possunt, etiãsi non habeant proprium Fundatorem fiant pro ijs viuis, & defunctis, qui eorum fundationem notabiliter adiuuerunt, eadem sacra quæ pro Fundatoribus ordinarie fieri solent. P.4.c. 1 lit. E

Et singuli, qui Sacerdotes non sunt, ad eamdem intentionem pro eisdẽ facere debent easdem orationes, quæ pro Fundatoribus ordinarie fieri solent.

Sacra ab eisdem extraordinarie facienda.

Orationes ab eisdem extraordinarie facienda.

10 Cum primum Societas in Collegii alicuius possessionem venerit, quilibet Sacerdos ter sacrum faciat pro super- P.4.c. 1 §. 4.

Et singuli qui Sacerdotes non sunt, ad eamdem intentionem Rosarium integrum aut tres coronas recitent.

perſtite Fundatore ipſius, ac Benefactoribus.

11 Cum ex hac vita idem Fundator exceſſerit, ſinguli Sacerdotes ter ſacrum pro animabus illius, & Benefactorum faciant.

P.8.c.1. §.4.

Et ſinguli, qui Sacerdotes non ſunt, ad eamdem intentionem Roſarium integrum, aut tres coronas recitent.

12 Idem iudicium erit de Communitatibus, vel Rebuſpub. quæ nõ moriuntur: fient enim tria ſacra pro viuentibus, & tria pro defunctis earum. Sic etiam faciendum, quando plures ſimul fundationem conſtituunt.

P.4.c.1 lit.D.& E.

Et ſinguli, qui Sacerdotes non ſunt, integrũ Roſarium, aut tres coronas pro viuentibus Communitatibus, & totidem pro defunctis earum recitabunt. Similiter facient, quãdo plures ſimul fundationem conſtituunt.

13 Cum primum Societas in alicuius Domus profeſſæ poſſeſſionem venerit, quilibet Sacerdos intra illam Prouinciam ter ſacrum faciat pro ſuperſtite Fundatore ipſius, ac

Can.18 cong.3.

Et ſingulis eiuſdem Prouinciæ, qui Sacerdotes non ſunt, integrum Roſarium, aut tres coronas pro ſuperſtite Fũdatore, ac benefactoribus: & quando vita functus fuerit, alterum Ro

ac benefactoribus: & quãdo vita functus fuerit, alia tria sacra ab eisdem pro animabus illius & benefactorum fiant.

sarium integrum, aut tres coronas pro animabus illius, ac benefactorum recitent.

14 Pro Communitatibus vero, & pluribus, qui simul Domus professæ fundationem constituunt, fiant intra eamdem Prouinciam, quæ de Collegiis dicta sunt numero 10. 11. & 12.

P.4.c.1 lit. D. & E.

Et singuli eiusdem Prouinciæ, qui Sacerdotes non sunt, ad eamdem intentionem faciãt quę de Collegiis, eisdẽ numeris dicta sunt.

15 In Domo, vel Collegio, vbi quis de Societate decesserit, singuli Sacerdotes pro eo tria sacra, in alijs vero Prouinciæ locis duo sacra faciant.

Can.11 Cong.3

Et singuli eiusdẽ Domus, aut Collegii, qui Sacerdotes non sunt, pro eo tres coronas, aut tres partes Rosarij, pro alijs vero eiusdem Prouincię duas coronas, aut duas partes Rosarii recitent.

16 Cum de obitu cuiusq; nostrorum, qui extra Prouinciam obijt, significatur, per vniuersam Societatem omnes Sacerdotes in Missis, illius animam Deo commendent, pro cuiusque deuotione.

Can. 11 Cōg. 3.

Et singuli qui Sacerdotes nō sunt, in suis orationibus illius animā Deo commendent, pro cuiusque deuotione.

17 Omnes Sacerdotes curent, iuxta Constitutiones, frequenter orare pro vniuersa Ecclesia, ac pro ijs præsertim, qui maioris sunt momenti ad eius vniuersale bonum, cuiusmodi sunt Principes Ecclesiastici, & seculares, & alij, qui multum prodesse, vel obesse bono animarum possunt; & pro amicis, & benefactoribus viuentibus, & vita functis, & pro aliis, in quorum auxilium peculiariter ipsi, & reliqui de Societate in variis locis inter fideles

P. 7. c. 4 §. 3. & lit. A.

Et omnes, qui Sacerdotes non sunt, idem iuxta Constitutiones curare debent.

les, & infideles incumbunt, & etiam pro male affectis erga nostram Societatem. Par. 10. lit. B.

Sacra ex præscripto P. N. Generalis ab vnoquoque Sacerdote Societatis ordinarie facienda.

18 Vnusquisq; Sacerdos singulis mẽsib⁹ duo Sacra faciat, alterũ pro Indijs, & Gentium conuersione: alterũ pro regionibus Septentrionalibus, & hęreticorũ reductione, & in alijs Sacrificiis, & orationibus eadem Domino cõmendabit.

19 Singulis hebdomadis vnusquisque Sacerdos sacrum vnũ ad intentionẽ Reuerẽdi Patris

Orationes ex præscripto P.N. Generalis a singulis, qui Sacerdotes non sunt, ordinarie facienda.

E singuli, qui Sacerdotes non sunt, vnã coronam, aut tertiam partẽ Rosarii pro Indiis, & Gentiũ conuersione, & alteram coronam, aut tertiam Rosarii partem pro regionibus Septentrionalibus, & Hęreticorũ reductione recitẽt, & in aliis orationib⁹ eadẽ Domino cõmẽdabũt.

Et singuli, qui Sacerdotes nõ sunt, ad eamdẽ intentionẽ vnam coronam, aut tertiã Rosarii

tris nostri Generalis faciat, & in aliis Sacrificiis, & orationibus eādē Domino cōmendabit.

partem recitent, & in aliis orationibus eamdē Domino commendabunt.

Non intendimus per ea, quæ superius recensentur, excludi reliqua Sacra, & orationes omnes, quæ pro occurrentibus necessitatibus a Superioribus imponi ad tempus solent.

REGVLAE
SACERDOTVM.

1 QVÆ de disciplina religiosa in Regulis, & instituto nostro seruanda omnibus proposita sunt, ea Sacerdotes, pro ratione sui gradus, sibi præcipue dicta existiment, & obseruent. Disciplina religiosa.

2 Diuinum Officium nitantur attẽte, deuote, & opportuno tempore recitare. Offic. diuinum, vt recitandum.

3 Ita uiuere studeant, vt quotidie merito celebrare possint: ad idque conducet (quamuis ex Constitutione octauo vt minimum quoque die confiteri teneantur) sæpius in hebdomada confiteri. Quoties confitebuntur. In ex c. 4. §. 25.

4 Cærimonias Missę ex vsu Romano accurate vnusquisq. obseruet; in eaq. celebranda pronunciationem, & quãcunque aliam exteriorem actionem ita moderetur, vt non minus aliorum ædificationi, quam propriæ deuotioni seruiat; & ideo semihoram in faciendo Sacro nec multum excedat, neque ita breuis sit, vt illam non expleat. P. 4. c. 8. §. 2. Cærimoniæ in missa seruandæ

5 Qui in summo Altari Sacra facturi sunt, simulatq. cãpanæ se vocantis pulsum au- Admoniti ad sacrum statim ibunt.

P.4.c.8. §.6. & lit F.& can. 21 cong.1. & can. 20. Cong.2.

audierint, vel admoniti fuerint, ad vestes sacerdotales induendas se conferant, vt in tempore exire ex Sacristia possint.

Doct. Chr. sit il lis curæ.

6 Salutare tradendę doctrinæ Christianæ ministerium pueris, ac rudibus, quod a sui origine nostra Societas tanto affectu complexa est, pari omnes studio promouere curent.

P.4. c.8. § 5.& p.7.c.4. §.8. & lit.F.

Exercitiorũ spiritualium vsus.

7 Intelligant sibi ratione peculiari incũbere, vt exercitiorum spiritualium, quæ tantopere ad Dei obsequium conferre cernuntur, vsum valde familiarem habeant; quo, & alios ad ea suscipienda adducere, & in eo tam vtili armorum spiritualium genere tractando dexteritatem habere possint.

Suũ munus magni faciant.

P.7.c.4.§.5.

8 Oẽs ij, quibus ex Obedientia cõfessiones audiẽdi sanctum munus committitur, multum ad id affici studeant, & tanquam nostri instituti valde proprium magni faciãt.

P.7. c.4.§.5.

Confessiones non nisi deputati audiant.

9 Nemo ad confessiones audiendas accedat, nisi a Superiore deputatus, & qui simul intelligat, quam facultatem ad hoc munus ab eo habeat.

P.4.c.8. §. 4.& lit.D.

Modũ administrandi Sacramenta addiscãt

P.8.c.1. §. 8.& p.10.§.9.

10 Modum ea Sacramenta ministrandi, quæ Sacerdotes nostræ Societatis tractare possunt, perspectum omnes habeant, in eoque vniformes sint, quantum regionum varietas patietur: formam tamen & ratio-

nem

nem abſoluendi ab excommunicatione, & alijs cenſuris, & peccatis, eamdem omnes ſequantur; attendantque, ne ex modo vtendi facultatibus Societatis, Ordinarii, & Parochi iure offendi poſſint.

11 In caſibus conſcientię, iiſque pręſertim, qui ad cenſuras, caſus reſeruatos, reſtitutiones pertinent, ſeſe diligenter exerceant; earumque rerum Compendia, & breuem interrogandi methodum, ac contra ſingulorum peccatorum ſpecies, exempla, & dicta Sanctorum, atque alia ſalutaria remedia comparare ſtudeant. Quæ ad cõfeſſionem ſpectãt. P.4.c.8.&lit.D

12 Confeſſarii inter ſeipſos, & in modo procedendi cum pœnitentibus conformes eſſe curent: & quantum res tulerit, ita aliorum Confeſſariorum exiſtimationi vnuſquiſque conſulat, vt omnes intelligant, mutuo caritatis, & vniformis doctinæ vinculo, Societatis Confeſſarios in Christo eſſe colligatos. P.3.c.1.§.18. & p.8.c.1.§.8. & p.10.§.9. Caritas & vniformitas doctr.

13 Vocati ad Eccleſiam ad confeſſiones audiendas, ſtatim cum animi alacritate eo ſe conferant: & quo maior pœnitentiũ multitudo futura eſt, eo magis tempeſtiue ab aliis occupationibus ſe expediant. Parati ſint cum vocantur.

14 In templo confeſſiones, dum concio fit, vel ſacra lectio, nemo audiat.

15 Confeſſarii ita audiant pœnitentes, vt Modus in confeſſionibus audiendis.

vt mutuum aſpectum fugiant; ſic enim attentius, & liberius audient: quod ſi locus non erit eiuſmodi, vt tabula Confeſſarium a confitente diuidat, manus interpoſita inter faciem propriam, & confitentem, qui ad latus eſſe debet, id præſtabit.

Quales cũ mulieribus.

16 In audiendis confeſſionibus fœminarum præſertim, ſeueros potius ſe, quam familiares exhibeant: in vniuerſum tamen paterna quædam, & ſpiritualis grauitas in eis eluceat.

Eas breuiter expediant.

17 Eos, qui crebrius confitentur, maxime fœminas, breuiter expediant, nec de rebus ad confeſſionem non pertinentibus in confeſſione loquantur: extra confeſſionem vero, ſi oportebit eas alloqui, longum ſermonem ne miſceant, & oculos modeſte demiſſos habeant.

Socij præſentia. P.3.c.1.§.3.

18 Quando quis a Superiore mittetur ad confeſſiones fœminarum audiendas, vel alia de cauſa eas adierit, ſocius, quem Superior ipſi deſignabit, quandiu cum fœminis Sacerdos loquetur, eo in loco erit, vnde videre eos, ſed non, quæ ſecreta eſſe oportet, audire poſſit, quantum loci diſpoſitio patietur; quod ſi non pateretur, curet omnino Sacerdos, ne oſtiũ ſit clauſum, nec locus obſcurus.

P.6.c.3.§.5.

19 Particularem perſonarum, præſertim

tim fœminarum curam nemo ſuſcipiat: & quamuis Confeſſarius pro ſuo munere in vita ſpirituali pœnitentem inſtituat, nullius tamen obedientiam admittat. Nullius curam ſuſcipiat.

20 Si quis vni confiteri ſolitus, ab eodem alium Confeſſarium adeundi facultatem petierit, vel ea non petita adierit, id ſibi gratum eſſe Confeſſarius benigne oſtendat. Quid ſi cum alio confiteri velint.

21 Vt ſanitatis etiam ratio ad Dei gloriam habeatur confeſſiones mane ad horã vſque prandij tantum audiant; ita vt cum ſignum primæ menſæ audiatur, ſtudeant, ſe ita accomodare, vt ad ſecundam accedant; niſi forte pœnitẽtium neceſſitas aliud exigat. Tẽpus audiendi confeſſiones

22 Nemini aut petere, aut accipere quidquam liceat, ſiue ab iis, quorum confeſſiones audiuerit, ſiue ab aliis quod vel in pauperes diſtribuat, vel alteri ſatisfactionis nomine reſtituat; niſi Superior, cum opus eſſet, ſecus faciendum iudicaret. Nil inſcio Superiore petant

23 Et ſi vota ad perfectionis ſtatum pertinentia, vt ſancta laudari debent, & circa ea Confeſſarii conſilium, ſed magna cum conſideratione, dare poſſint: quia tamen non humanam, ſed diuinam vocationem requirunt, nemo ad ea emittenda quemquam inducat; verum ad orationem Neminem ad emittenda vota inducant.

tales

tales hortetur, vt a Deo adiuti, vocationem suã melius intelligant, & exequantur.

Quid cum propensis ad Religionem.

24 Si quos viderint ad Religionẽ propensos, non facile ad vnam potius quam ad aliam, ad hoc, quam ad illud Monasteriũ inuitent; sed liberam illis suam electionem relinquant. poterunt tamen petentibus consilium eas Religiones, vel Monasteria proponere, quæ illis magis commoda in Domino iudicauerint.

Nulli habitum certum præscribat.

25 Nullus eis, quorum audit confessiones, certum vestimenti genus, hunc aut illum habitum, vel colorem præscribat: tã etsi omnes ad honestum, & suo statui conuenientem vestitum hortari possint.

Cõio secularibus quãdo permittenda.

26 Vt pium est, ad frequenter communicandum fideles exhortari; ita quos ad id propensos viderint, admonere debent, ne crebrius, quam octauo quoque die accedant, præsertim si matrimonio sint coniuncti.

P.7.c.4.lit.D Communio in Paschate.

27 Admoneat eos, qui sibi confitentur, a Dominica Palmarum ad Dominicam in Albis inclusiue, eo tempore (nisi aliud consuetudo loci postulauerit) debere semel in sua Parochia communicare, exceptis peregrinis, & iis, qui facultatem haberent, & reliquis, quos ius excipit.

P.4.c.8.§.7.& lit.G

28 Qui vocantur ad iuuandos eos, qui morti

morti vicini sunt, ea in promptu habeant, quæ eo tempore, in quo tantum est momēti, vsui esse posſint; tamdiuque illis adſint, quamdiu ſola neceſsitas poſtulabit. Ceterum etſi cum opus eſt, ægrotos ad condenda teſtamenta hortari conueniat, iis tamen conficiendis non aſsiſtant.

Qũo cum moribundis ſe gerāt

O REGV-

REGVLAE
CONCIONATORVM.

Sacerdotum Regulas obseruēt.

1 REgulæ, quæ Sacerdotibus propositę sunt, eas sibi Concionatores in primis commendatas existiment, nec minore cura, quam ceteri obseruent.

P.10.§.2.
Media sibi con ferentia ad id muneris.

2 Memores sint vocatos se esse ad reducendas animas suo creatori; quod cum sit opus omnium difficillimū, summo studio media illa adhibeant, quæ instrumentū cum Deo coniungunt: eiusmodi sunt solidæ virtutes, ac præcipue Charitas, pura intentio diuini seruitij, familiaritas cum Deo in spiritualibus deuotionis exercitijs, & zelus syncerus animarum ad gloriam diuinæ maiestatis.

P.7.c.4. §.2.
Sint cæteris exemplo.

3 Enitantur cum Dei gratia esse ceteris exemplo; vt non minus vita, quam doctrina, ad omnem virtutem proximos alliciant.

P.4.c.8.lit.B.& F.
Sacr. Script. & patribus vacēt.

4 Lectioni sacrę Scripturæ, ac Patrū præcipue incumbant: conferet etiam peculiari studio vidisse Euangelia toto anno currentia, & in eis ea, quæ vsui esse possunt,

adno-

adnotasse ; itemque compendium fecisse explicationis rerum ad fidem, & Christianam vitam necessariarum; atque in communes locos redegisse omnia, quæ ad virtutum commendationem, & peccatorum detestationem pertinent.

5 Conferet vidisse præceptiones, si quas de modo concionandi illi tradunt, qui bene hoc munus obierunt; bonos audisse Prædicatores, & in concionibus Domi, vel in alijs locis minus frequentibus se exercuisse. P.4.c.8. lit.C Quæ ad bene cōcionandum iuuabunt.

6 Optare debent, vt admoneantur, si quid in concione corrigendum videbitur ijs, qui a Superiore ad id deputati fuerint, & humili, & grato animo id accipere. P.4.c.8.lit.C Corrigi optēt.

7 Ita operam suā in celebrioribus concionibus libenter impendant, vt non minus se ad docendos pueros, & alios rudes instruendos, faciles, & paratos exhibeant. Parati sint ad pueros, & rudes instruendos. In 1.Bul. nostri instit. & p.5.c.3 li.B. & p.7.c.4. §.7.

8 Si quando occasio tulerit, vt alius eodem tempore concionari velit, quantū in ipsis erit, libenter cedant. Alij volenti cō cionari, cedant.

9 Ea populo proponant, quæ ad captum, & vtilitatem auditorum erunt accōmodata; ijsque insistant, quæ ad Christianam institutionem, atque ad extirpanda vitia, & virtutes inserendas valent; & a rerum subtilium curiosa tractatione se abstineant. P.4.c. 8. §.3.& lit.B Vtilitatem auditorum curabunt.

vt noua, & parum confirmata in publicum afferant; & multo minus ea populo proponant, quæ alioqui dubia, & incerta sunt.

15 Curent, vt rationẽ, & modũ, quẽ obseruare debẽt in rebus populo denunciandis, & certis pauperibus, aliisque piis operibus commendandis, a Superiore accipiant. Modus res denunciandi, &c.

16 Caueant omnino, ne facetiis, aut inutilium rerum narratione concionem contemptibilem faciant, iisve Auditores ad risum moueant; vel contra, vt ad fletũ excitent, spectanda aliqua populo proponãt, a communi in Societate concionandi consuetudine aliena, nisi in aliquo peculiari casu ad communem ædificationẽ pertinere Superior, pro ratione loci, iudicaret. Facetias, & inutilia fugiant.

17 Ea, quæ dicturi sunt, diligenti præmeditatione, & peculiari ad Deum recursu (quatenus per tẽpus licebit) parãda erũt. Dicenda præmeditabuntur.

18 Caueant arrogantiam, & ostentationem in concione, humilitatemque, cui ex intimo cordis affectu studere debent, in omni actione præ se ferant: quod si aliquid pro se, aut Societate cogantur respondere, ea modestia satisfaciant, vt causam Christi, non suam agere videantur. Arrogantiam, & ostentationẽ fugiant.

19 Modus concionandi, qui a scholastico diuersus esse debet, ita sit ad docendũ comparatus, vt ad animorum motum præ- P.4.c. 8.§.3. Motus animorum præcipue spectandus.

 cipue

cipue dirigatur: cumque quæstio aliqua earum, quæ ad fidem, aut mores pertinent, modo aliquo tractanda erit, non ita exacte proponantur argumenta, quibus contraria pars confirmatur (nisi auditorium id postulet) vt simpliciores ipso proponendi modo offendi possint; sed eo pacto res exponatur, vt illi ex data explicatione solutionem eorum, quæ sibi in mentem venerint, aut ab alijs audiuerint, facile colligant.

Verborum lenocinia fugiant.

20 Ne sint affectati, aut verborum lenocinia sectentur, nec studio politioris sermonis eos libros habeant familiares, ex quorum lectione detrimentum in spiritu accipiant, & seculare aliquid redoleant.

Ab exaggerationibus abstineant.

21 In laudibus, & reprehensionibus a nimiis exaggerationibus, & ab omni specie adulationis abstineant.

Modestia vocis, & gestus.

22 Gestus corporis sit modestus, & in quo grauitas quædam religiosa præcipue eluceat; vocemque accommodent ad res, quas tractabunt; proinde eam, vbi non est opus, ne præter modum extollant, aut deprimant.

Horæ spatium ne excedant.

23 In concionibus, & lectionibus templi, spatium horę ne excedant.

REGV-

REGVLAE

EORVM QVI IN MISsionibus versantur.

1 CVM scopus, ad quem tendit Societas sit, varias mundi partes, ex Obedientia Summi Pontificis, vel Superioris Societatis peragrãdo, verbum Dei prædicare, confessiones audire, & reliquis quibuscunque poterit medijs vti ad animas, diuina aspirante gratia, iuuandas; quicunque in huiusmodi missionibus versantur, sibi persuadeant, rem maximi ponderis in Societate sibi commissam esse, atque ita se comparare studeant, vt apta Dei instrumenta ad rem tantam esse possint.

Scopus Societatis.
In decl.proœ.4 p.lit.A. & p.6. c.3.§.5.

2 Quia vocationis nostrę est vitam agere in quauis mundi plaga, vbi maius Dei obsequium, & animarum auxilium speratur; vnusquisque paratus esse debet, vt in ea vineæ Christi parte, atque opere se exerceat, quod ipsi commissum fuerit, siue per varia loca discurrendo, siue in quibusdam continenter residendo.

Indifferentia.
P.3.c.2. lit. G. & p.7. c.1. §.1. & c.4.§.1

 Vnus-

P.7.c.2. §.1.
Libera sui dispositio.
Ibid.lit.K

3 Vnusquisque plenam in his, ac liberam sui dispositionem Superiori, qui eum Christi loco dirigit, relinquat: poterit tamen motus animi, aut cogitationes, quæ in contrarium occurrunt, illi proponere, subiiciendo suum sentire, & velle ei, quod ipse in Domino iudicauerit.

Finem missionis a Superiore intelligat.
P.7. c.1.§.5.

4 Ei, qui mittendus erit plurimum cõueniet, vt intelligat a Superioribus scopũ suæ missionis, & effectũ, cuius gratia mittitur; id quod in scriptis, si fieri potest, habere curabit.

P.7.c.2.lit.G
Modus seruandus cum oppidatim mittuntur.
Can.12.cõgr.3.

5 Cum oppidatim missi fuerint ad fructificandum in agro Domini, dabunt operam, quoad fieri poterit, vt more pauperum Euangelium prædicent: proinde & pedites, vel in toto, vel in parte iter facient, si eos Superior id præstare posse iudicauerit, & ex eleemosynis, vel oblatis, vel cum ædificatione emendicatis viuent; nisi alia ipsis a Superiore sustentationis ratio sit constituta.

Ad quos diuertendum.

6 Si nullum eis a Superiore designatum fuerit hospitium, intelligant sibi ad aliquod hospitale, tanquam ad hospitium pauperum esse diuertendum; si tamen honestum id sit, atque ad exercenda ex eo ministeria Societatis accommodatum: alioqui conuenientius erit, vt in domum pij

ali-

alicuius,& exẽplaris Ecclesiastici, aliumve eiusmodi locum se recipiant, in quo cum ædificatione manere possint.

7 Cum ingressi fuerint loca ea, in quibus Ordinarij resident, eos quam primum adeant, suamque operam illis submisse offerant,& facultatem ad exercenda Societatis ministeria modeste, ac religiose petant, eosque omnes tam Ecclesiasticos, præcipue Parochos, quam seculares, quorum auctoritate, aut fauore opus habent, beneuolos sibi facere studeant. Ordinariũ primum adeant. P. 10. §.11. & litt.B.

8 Cum eo peruenerint, vbi diutius immorari debent, prudenter, ac mature operam dabunt, vt notitiam habeant probatorum virorum,& pietate, ac rebus agendis insigniorum, quorum informatione, vel auxilio iuuari possint ad ministeria Societatis maiore cum fructu animarum exercẽda. Agnoscant qui eos iuuare possunt.

9 Qui in missione Superior erit, initio suscipiendorum operum, vel quando maior subsidii necessitas cernitur, (quod res magni momenti sint, vel difficultates graues incidant) applicabit, curabitque applicari Missas,& orationes, vt omnia cedant ad maiorem Dei gloriam,& proximorum vtilitatem. P.7.c.2. lit M. & c.4.§.3 Orationes pro missionibus.

10 Si iis, qui mittuntur, non fuerit iniunctum, vt medio aliquo vtantur limitato, P.7.c.3.§.2. In quibus se exercebunt.

tato,

tato, quale esset, vel legere, vel prædicare &c. in iis tantum se exercebunt, quibus Societas vti solet, iuxta Constitutiones: conferre tamen illa cum eo Superiore, qui eis propior fuerit, semper erit securius.

Ibid. lit. A

11 Media spiritualia, quibus iuxta institutum Societatis, & beneplacitum Superioris vti poterunt, fere sunt ministerium verbi Dei in prædicationibus, sacris lectionibus, priuatisue exhortationibus, & colloquiis, Sacramentorum Confessionis, & Eucharistiæ administratio, Exercitiorum spiritualium traditio, dissidentium reconciliatio, casuum conscientiæ ad Ecclesiasticos, eorumque officii magis priuata explicatio, & Christianæ doctrinæ ad pueros, ac alios rudes publica declaratio.

P.4.c.8.& p.7. c.4.

Quibus mediis spũalib. vtẽtur

12 Corporalibus etiam pietatis operibus, quantum spiritualia permittent, & vires patientur, incumbere poterunt, vt infirmos, præcipue in Xenodochiis, per se, vel per alios iuuando, & pauperes, ac in custodiis detentos, quatenus licebit, eodem modo subleuando.

P.7.c.4. §.9.

Corporalibus pietatis operibus vacandum.

13 Etsi certus ordo in nostris ministeriis exercendis pręscribi non potest; plerunque tamen vtilius erit, & securius ab humilioribus inchoare, vt a doctrina Christiana pueris explicanda, ab ægrotis hospitalium

Ab humilioribus ministeriis inchoandum.

talium inuiſendis, eorumque, & aliorum magis indigentiũ confeſſionibus audiendis.

14 Quamquam humana media non ſolum ſpernenda non ſunt, ſed etiam cum opus eſt, prudenter, & religioſe adhibenda; diuinis tamen, & noſtri inſtituti magis propriis præcipue vtendum eſt, in eiſque magis fidendum, orandusque Deus, vt iis omnibus det eam efficaciam, quæ ſit propo ſito fini conſequendo neceſſaria. Diuina media præcipue adhibenda.

15 Iuxta eam Charitatis regulam, qua ſe Apoſtolus omnia omnibus faciebat, vt omnes lucrifaceret, expediet nõnunquam, vt ingenio eorum, cum quibus agent initio ſe attemperent (quatenus ratio, & virtus ferent) ita tamen, vt meminerint ad id tandẽ eos cum Dei gratia perducere, quod illis in Domino magis conferre iudicabunt. Omnibus omnia fiant.

16 Eam animi magnitudinem, & ęquabilitatem retinere ſtudeant, vt & proſperis ſucceſſibus, & aduerſis ſuperiores ſint; quo nullo euentu fracti, nec religioſæ modeſtiæ, nec ſanctæ liberatis, nec bonæ de ſe conceptæ exiſtimationis, quæ ad fructum colligendum neceſſaria eſt, quicquam amittant. Animi magnitudo.

P.10.lit.B

17 Si quos erga ſe, aut Societatem male affectos eſſe intellexerint (præſertim nõ vulgaris auctoritatis homines) aut qui noſtra Quid cum male affectis erga Societatem faciendum.

ſtra miniſteria impediant, non ſolum pro eis orabunt, ſed etiam conuenientem aliquam rationem inibunt, vt eos amicos, aut ſaltem non aduerſarios faciant. Ad quam rem non parum conferet, ſi data occaſione, Inſtituti noſtri rationem illis exponant, nullumque officij genus prætermittant, quo illos, cum opportunum fuerit, ſyncere, ac religioſe demereri, & conciliare poſſint.

P.4.c.11.§.3.
Alienis a noſtro inſtituto ne ſe implicẽt.

18 Si quando prælatum aliquem in viſitanda diœceſi comitabuntur, nihil ſe in negotiis ad viſitationem ſpectantibus, aliiſue id genus ad iuriſdictionem pertinentibus immiſceant, ſed iis tantum miniſteriis attendant, quę ſunt noſtri inſtituti propria.

Nullam reformãdi Cleri curam admittant

P.6.c.3.§.5.

19 Quamuis optare debeant, vt in ſua quiſque vocatione proficiat, ęquumque eſt, vt pro ſuo munere ad eam rem omnes hortentur; nullam tamen reformandi Cleri, aut Monialium, aliorumue Religioſorum curæ partem admittant: ſic enim fiet, vt & munus ſuum ſine impedimento exequi, & populum ad vberiorem fructum ex viſitatione percipiendum ſine offenſione diſponere poſſint.

P.7.c.1.§.7.
Occaſiones diuini ſeruitij nõ omittant.

20 Cum præter id, quod eis fuerit peculiari ratione iniunctum, res aliqua diuini ſeruitij ſe obtulerit, in qua poſſint ſine detrimento

trimento suæ missionis suam operam ponere, opportunitatem, quam Deus ad eam dederit, quantum in eodem conuenire iudicabunt, e manibus elabi non sinent.

21 Si in locis designatis diutius residendum erit, locumque dederint præcipua negotia (quæ nunquam propter alias occasiones, licet bonas, diuini obsequii posthabebunt) excursiones aliquas facere, si eas cum fructu fore iudicabunt, non erit inconueniens. P.7.c.1.§.7. Excursiones facere licebit.

22 Sine facultate Superioris nulli Confraternitati, Congregationiue statuta condent, seu vetus illa sit, seu noua instituenda videatur. De noua autem instituenda, & quæ nullibi sit in vsu, non prius agent, quam Superiorem consulant. Congregationibus statuta non condent.

23 Quę Deo auctore perficient, ea quātum licebit, ita constituant, vt stabilia sint, et diu durare possint. Quod facilius obtinebunt, si res conuenienti ordine disponant, earumque bonum progressum iis commendent, quorum exemplo, auctoritate, studio, & diligentia, facile conseruari, & promoueri possint. Qũo cæpta cōstituant.

24 Scribent ad eum, quem designauerit ille, a quo missi sunt, singulis hebdomadis, vel quoties ipsis fuerit constitutū, & quantum fieri potest, totius successus Can.28.cōg.2. P.7.c.2.§.2. Quoties, & ad quem scribendum.

eum

eum certiorem reddant, quemadmodum personæ,& negotia exegerint, vt consilio, & aliis auxiliis iuuari possint.

P.3.c.1.§.20. Propriæ perfectionis sint memores.

25 Cum propter nullas occupationes intermittendũ sit propriæ perfectionis studium, diligenter animaduertant, ne prætextu procurandæ aliorum salutis, propriæ perfectionis obliuiscantur, ipsamque propriam salutem ea ratione in discrimen adducant: sed sæpe illud Domini mente reuoluãt, Quid prodest homini, si vniuersũ mũdũ lucretur, animę vero suę detrimentum patiatur? sibique illud D. Pauli vnusquisq; dictum existimet, Attẽde tibi,& doctrinæ, insta in illis, hoc enim faciens, & te ipsum saluum facies, & eos qui te audiunt.

Spũalia in collegi.s consueta non imminuãt.

26 Hanc ob rem caueant, ne consueta in Collegiis, ac Domibus orandi, & examinandæ conscientiæ exercitia imminuãt, nisi si quando necessitas, aut in euentu aliquo caritas aliud faciendum postularet. Conuersationem cum secularibus nimiam non habeãt, aut incautã, aut quæ secularẽ sapiat; sed in oĩbus se integritatis, & grauitatis exẽplũ præbeãt: atq. in summa Regularum Societatis, siue earum, quæ omnibus communes sunt, siue quæ ipsorum officii propriæ, quantum locus patitur, obseruationem, non prætermittant.

P.7.c.4.§.2.

27 Præ-

27 Prȩter hæc, si pro ratione diuersarum regionum, & missionum qualitate, alia quædam a Superioribus con stituenda videbuntur; ea in peculiarib⁹ instructionib⁹ addita, pari diligentia obseruanda erunt. P.7.c.2.§.2. Instructiones insuper obseru.

REGV-

REGVLAE PROCVRATORIS Generalis.

Quæ sibi seruãda.

I IN omnium negotiorum tractatione perpetuo memor sit instituti Societatis, quæ Dei omnipotentis gloriam quærens, profectui animarum inuigilat. Ipse igitur verbo, & exemplo eos omnes ædificet, quibuscum versatur, & in his, quæ ad officium suum spectant, fidelitatem, prudentiam, & dexteritatem habere studeat, atque eos sibi beneuolos conseruet, quorum opera ad negotia peragenda indiget.

P.9.c.6.§.12

P.9. c. 6. §.12. & p.4.c.2.lit.E Negotia ad eũ pertinentia.

2 Ad eum pertinent negotia omnia ad expeditiones, lites, & quosuis contractus sibi a Generali commissos ineundos spectãtia, quæ ad vniuersę Societatis Collegia, vel Domos eius, vel etiam ad particulares personas pertinebunt.

P. 9. c.6. §.12. & lit.H Quibus superintendet.

3 Superintendat non solum iis, quæ a Procuratore, & Solicitatore externo curantur, sed etiam sociis, qui illi dabuntur adiutores, quod ad negotia attinet: & si qui

Romæ

Romę fuerint Procuratores Societatis rerũ particularium, vel etiam Prouinciarum, ab ipſo dirigentur, prout Generali videbitur.

4 Nihil, quod ad expeditiones, lites, aut grauiora negotia pertineat, incipiet agere, niſi a Præpoſito Generali, per ſe, vel per alium approbatum ſit, & ei commiſſum, vt exequatur: quod ſi Generalis rem conſultatione indigere iudicabit, ſolicitet vt mature de ea ſtatuatur, præcipue ſi res feſtinatione egere videatur: ſi quid autem ex iis, quę ſtatuuntur, ipſi videretur non conuenire, proponat ſuam ſententiam, & rationes quibus mouetur. P.9.c.3.S.16. Quæ inconſulto Gen. non inchoabit.

5 Illud vero præcipue ante oculos habeat, vt antequam litem vllã intendat, res controuerſa (ſi fieri poſsit) concordia aut compromiſsione componatur: ſi quando tamen ad litem deſcendendum erit, memor ſit vt magnam pacem interius exteriusque cuſtodiat, & ſemper ad iuſtam concordiam ſe paratum eſſe, contrariæ parti innoteſcat. Can.26.cõgr.2 Vt lites componat.

6 Curet diligenter, vt recte, & ſolide fiant, quæ expedienda, vel alia ratione agenda erunt: quod ſi periti iuris, aut curiales conſulendi ſint, maxime idonei eligantur: idem de officialibus per Vt negotia expediantur.

P quos

quos res est transigenda, intelligatur.

Gener. de statu negotiorũ admoneat.

7 Conferat cum Præposito Generali, eique reddat rationem eorum, quæ facit, & quo in statu sint negotia, aut illi, qui a Præposito designabitur: quod si rerum difficultas extraordinarium fauorem aut diligentiam exigere videatur, eidem significet, & auxilia, quæ opportuna visa erunt, petat.

Eos etiam ad quos pertinẽt.

8 Rationem quoque reddet status negotiorum, eorumque prosecutionis, vel expeditionis iis, qui de negotiis scribũt; suas vero litteras legendas dabit illi Assistenti, ad cuius Prouinciam negotia pertinebunt.

P 4.c.2.§.5. Libros habeat rationum.

9 Rationum libros conficiat, in quibus sigillatim omnia quæ recepit, scribantur, & quas pecunias quibus in rebus expenderit, vt tam clara & distincta ratio dati & accepti sit, vt ipso etiam absente supputari possit, quid singulæ Prouinciæ, Domus, Collegium, aut particulares personæ dederint, aut debeant Procuratori, aut quid eis a Procuratore debeatur. Quod vt commodius obseruetur, singulis saltem annis ad Natiuitatis Dominicæ festum rationum omnium summam colliget, & scribet, atque ad eos, quorũ intererit, mittet: si quid autẽ pecuniæ supererit, eisdem significabit, vt pro ipsorum arbitrio de ea disponatur.

Lĩb. benef. Collegiis vnitorũ.

10 Librum habeat, in quo scribat beneficia

neficia omnia ecclesiastica, quæ singularũ Prouinciarum Collegiis sunt vnita, & horum etiam catalogum, vbi tempus in quo fuit facta vnaquæque vnio, & valor etiam annotetur, animaduertatque, vt antequam adueniat dies præscriptus soluendi quindennia, Rectores Collegiorum, ad quæ huiusmodi vniones pertinent, diligenter admoneat, vt opportuno tempore pecunias Romam mittant.

11 Curet vt a Prouinciis mittantur pecuniæ, quas contribuere debent ad sumptus necessarios in Procuratores, & cum opus fuerit, in aduocatos, latores litterarum, & alios similes faciendos, vtque Romæ sint eo tempore, quo illis sunt soluendæ, eademque diligentia, quę sibi deberi ex libro rationum colliget, vt reddantur curabit. P.4.c.2.lit.E Vnde necessarij sumptus soluantur.

12 Cũ pecunia Procuratori ad negotia cõficienda transmittetur, si tantũ litteræ bancariæ, quę de credito dicuntur, mittantur, nihil capiat, nisi quantum, & quando pro negotio conficiendo opus erit; si vero bancariæ litteræ ad certam aliquam summam quæ iam alibi soluta est, capiendam missæ fuerint, & ea ipsa iam iam ad negotia expedienda erit necessaria, ne tum quidem à mercatore, pręsertim locuplete, & spectatę Quando lit. bancariæ mittendæ.

fidei educatur, donec numeranda ſit: ſi vero non tam cito erit neceſſaria, vel de fide mercatoris non tam certo conſtaret, primo quoque tempore ab eo accepta pecunia, eam ſi alicuius momenti fuerit, reponat in arca ſub duplici claui, quarum alteram ipſe, & alteram diuerſam ſocius habeat.

Quas ſcripturas, & quando ex Archiuio accipiet.

13 Scripturas, bullas, & breuia authentica, quę in Archiuio conſeruantur, non niſi exigente neceſſitate accipiet; acceptas vero, quam primum commode poterit, reddat: ceteras autem ſcripturas, procuratoria inſtrumenta, litteras negotia continentes, quamdiu neceſſaria fuerint, & demum quæcunque ad officium eius pertinent, & quę nec perpetuo neceſſaria ſunt, nec ſemper ſeruanda erunt, ipſe cuſtodiat ordinate, & diſtincte, facto eorum omnium inuentario, cubiculumque ſit claui obſeratum.

Circa informationes & ſupplicationes.

14 Informationes ad ſe miſſas in omnibus expeditionibus habeat præ oculis, vt ad eas omnino ſupplicationes conformentur; deinde animaduertat, vt bullę, & breuia, quæ expediuntur, cum ſupplicationibus concordent.

Liber negotiorum.

15 In librum referat ſummam omniũ negotiorum, quæ ei commendantur, reſque maioris momenti, quæ in eorum progreſſu peragentur, ibidem breui, ac dilucu

lo

lo ordine conſcribat.

16 Exempla litterarum, quas ad varias Prouincias, & loca ſcribit de negotiis, in librum peculiarem referat: & cum memoria lia, informationes, ſupplicationes, vel alia ſcripta alicuius momenti aliis dabit, exemplum eorum apud ſe ſeruet. Habeat regiſtra litterarum, &c.

17 Regulas Concellariæ habeat, bullaſque, & breuia quæ a ſummo Pontifice fiunt, emat, in eiſque animaduertat, quid noui contineatur: quod ſi in cœnæ Domini Bulla aliquid adderetur, aut mutaretur, eam ſtatim ad omnes Prouincias tranſmittat: motus etiam proprios vniuerſales, conſcio tamen Præpoſito Generali, Prouincialibus mittet. Reg. Cacell. & Bullas nouas emat.

18 Cum Præpoſitus Generalis adire voluerit creatum nouũ Pontificem, vt iuxta Conſtitutiones ſuæ Sanctitati Obedientiã, votumque Societatis declaret; redigat illi Procurator in memoriam, vt videat an expediat ab eo impetrare confirmationẽ gratiarum, & priuilegiorum Societatis. P. 7. c. 1. §. 8. Quid poſt creatum Pontif. &c.

19 Subditus ſit ſuperioribus Collegii, præterquam in iis, quæ ad ſui officii executionem ſpectant. In quibus ſubditus erit Rect. Collegij.

REGVLAE

PROCVRATORIS

Domus Professæ.

Qualis esse debeat.

1 IN omnium negotiorum tractatione perpetuo memor sit instituti Societatis, quæ Dei omnipotentis gloriam quærens, profectui animarum inuigilat. Curet igitur ipse verbo, & exemplo præsertim humilitatis, & patientiæ eos omnes ædificare, quibuscum conuersatur, atque eos sibi beneuolos conseruare, quorum opera ad negotia peragenda indiget; & cum oportuerit, de instituti nostri ratione illos informet.

Circa eleemosynas quærendas. P. 6. c. 2. §. 10.

2 Quærat diligenter eleemosynas, easque simpliciter, & amore Domini petat, necnon & eas augere, ac conseruare studeat, opportuneque eos visitet, à quibus petendæ erunt.

Catalogus facientium eleemosynas.

3 Habeat catalogum eorum, qui ordinarie, & extraordinarie eleemosynas faciūt, & de his certiorem faciat Superiorem, ac videat ne sua negligentia aliquos prætermittat

mittat, quorum beneficio Domus iuuari possit.

4 Animaduertat, quid, a quibus petere debet, iuxta id quod vnusquisque facilius, & commodius suo tempore dare possit, & caueat ne in petendis eleemosynis grauis, vel molestus externis sit; ita vt ad eos, cum oportuerit, gratus semper pateat aditus nostrorum. Modus eas petendi. P.6.c.2. §.10.

5 Habeat socium a Superiore designatum, cuius opera vtatur in his, quę ad suum officium pertinent, præter alium (vbi opus erit) qui in virtute, & conuersatione probatus possit eleemosynas ordinarias per domos colligere. Officij socium habeat.

6 Procuratoris erit quascunque eleemosynas recipere, & quæcunq; afferuntur domum in libro quodam ad id designato quotidie scribere. Eleemosynas quotidie scribat.

7 [a] Videat in quærendis, vel admittendis eleemosynis, ne præiudicium fiat puritati nostri instituti, quod attinet ad eius ministeria gratis omnino exercenda. [a] In ex.c.1.§.3 & p.6.c.2.§.6. & 7. Eas non accipiat pro ministeriis Societat.

8 Pecunia vndecunque prouenerit, si alicuius momenti fuerit iudicio Superioris, in arca reponatur ad id designata. huius Præpositus clauem vnam, & ipse Procurator alteram diuersam custodiat: in eadem liber asseruabitur, in quo scribetur pe- Arca pecuniarum & liber.

cuniæ ſumma, tam eius quæ infertur, quã eius quæ effertur; ſi quando autem cogente aliqua neceſſitate pecunia in arcam non inferretur, nihilominus accepti, & expenſi ſumma ſemel in hebdomada in eodem libro ſcribatur, ac ſi in ea reponeretur.

Scribat pecuniam ex arca acceptam.

9 Quoties ex arca pecuniam accipiet, eius ſummam, & diem in libro ſuarum rationum adſcribat; in altera vero parte libri, expenſi ratio conſtet.

In ex.c. 4. §.4. & p.2. c.4. §.6. A nouitijs allata, aſſeruari debent.

10 Procurator in libro ad hoc deſignato, quem penes ſe habere debet, ſcribat omnia, quæ vnuſquiſq. Nouitiorum Domum attulerit, cum eiuſdem ſubſcriptione, & ea cuſtodi veſtium aſſeruanda tradat, niſi ſit pecunia, quam ſeparatim cuſtodiet in arca, vbi pecunię domus reponuntur, donec, biẽnio expleto, Nouitius conſueta vota Societatis emittat.

P.4. c.2. §.5. Superiori rationem reddet.

11 Singulis menſibus dati, & accepti rationem Superiori reddet, & debita etiam indicabit, quo ipſe Domus ſtatum prorſus intelligat.

Quæ in archiuio Domus aſſeruabit, & quot claues.

12 Diligenti cura aſſeruabit in archiuio ad hoc deſignato inſtrumenta originalia, & titulos, quibus cõſtat de iure eorum, quæ Domus ad vſum, & propriã habitationẽ poſſidet, ſuis locis repoſita, vt facile inueniri poſſint: Archiuii autem duæ claues

diuerſæ

diuersæ erunt, quarum alteram Præpositus, alteram ipse habebit Procurator.

13 Item seorsum habebit hæc eadem instrumēta & titulos manu Notarii publici subscriptos; vt fidem faciant si aliquando in iudicio præsentari necesse sit. Habeat etiam authentica.

14 Præter hæc Procurator librum habebit, in quo summa quędam horum instrumentorum, & titulorum contineatur: cum autem contractus maioris momenti, præsertim rerum perpetuarum fient, redigat in memoriam Præposito ad archiuium, quod est in vrbe penes Præpositum Generalem, eorum exempla authentica mitten da esse. Liber Instrumentorum, &c.

15 Cubiculum claui obseratum habeat, & asseruabit scripturas, quibus ad Procuratorium munus indigebit, cumque alias ex archiuio accipiet, earum in libro, qui in eodem archiuio erit, annotato die, mense, & anno, memoriam relinquet, quas, cum suo tempore restituet ex eodem libro expunget. Cubiculum claui obseratum habeat. Quæ scripta apud se asseruabit.

16 Cum toti domui necessaria prouidere ipse debeat, iuxta Superioris ordinem, curet, vt res omnes, præcipue diu duraturæ, quam opportune emantur; ne aut non perinde bonas, aut non ęquo precio cogatur compare: caueat etiam nedum ni Res bonas, & opportuno tēpore emi curet.

mium

mium pecuniæ parcit, non bonas, aut insalubres res emat.

Emptori pecunias dabit, ab eo quotidie rationem exiget.

17 Emptori pecunias ad quotidianos sumptus subministrabit, à quo singulis diebus expensarum exiget rationem ex codice; summam vero in librum suum ipse referet.

Curabit res emptas conseruari

18 Videat num ea, quæ empta sunt, illæsa conseruentur, atque animaduertens aliqua, non vt oportet conseruari, aut expendi, Superiorem, vel Ministrum admoneat.

REGV-

REGVLAE

PROCVRATORIS COLLEgij, & Domus Probationis.

1 IN omnium negotiorum tractatione perpetuo memor ſit inſtituti Societatis, quæ Dei omnipotentis gloriam quærens, profectui animarum inuigilat. Curet igitur ipſe verbo, & exemplo eos omnes ædificare, quibuſcum conuerſatur, atque eos ſibi beneuolos conſeruare, quorum opera ad negotia peragenda indiget. Qualis eſſe debeat.

2 Procuratoris erit conſeruare res temporales ſuæ curę commiſſas, & eas curare, tanquam bona propria Domini Noſtri Ieſu Chriſti. Cum autem toti Collegio neceſſaria prouidere ipſe debeat, iuxta Superioris ordinem, ad eum pertinebit prouentus quoſcunque Collegij, vel Domus Probationis, & eleemoſynas, vbi petendas a Rectore intellexerit, exigere ac recipere: ſyngraphas vero ſolutionis, quando opus erit, ipſe dabit ſubſcriptas a Rectore, aut a ſe, illius commiſſione. P.3.c.2.§.7. Res temporales curet.

Omnes

Quæ in libro scribet.

3 Omnes Collegii prouentus, & tempora, quibus colligendi sunt, in peculiari libro scribet, & seorsum summam contractuum, & locationum, quę ad breue tempus fiunt; seorsum etiam quascunque res, aut pecunias ex fructibus Collegii perceperit, addito a quibus, & quando ea prouenerint: eleemosynæ autem alio in loco scribantur.

P.4.c.2.§.5. Rationem Rectori reddat.

4 Singulis mensibus dati, & accepti rationem Rectori reddet, debitaque, & credita Collegii indicabit, quo ipse domus statum prorsus intelligat.

Arca pecuniarum, & earum liber, & quot claues.

5 Pecunia, vndecunque ea prouenerit, si alicuius momenti fuerit, iudicio Superioris, in arca reponetur ad id designata; huius Rector clauem vnam, & ipse Procurator alteram diuersam custodiat: in eadem liber asseruabitur, in quo scribetur pecuniæ summa, tam eius quæ infertur, quam eius, quæ effertur: si quando autem cogente aliqua necessitate pecunia in arcam non inferretur, nihilominus, accepti, & expensi sūma in eodem libro statim scribatur, ac si in ea reponeretur.

Ex ea acceptā pecuniam notet.

6 Quoties ex arca pecuniam accipiet, eius summam, & diem in libro suarum rationum adscribat; in alia vero parte libri, expensi ratio constet.

7 Procu-

7 Procurator in libro ad hoc designato quem penes se habere debet, scribat omnia quæ vnusquisque Nouitiorum domum attulerit cum eiusdem subscriptione, & ea custodi vestium asseruanda tradet, nisi sit pecunia, quam separatim custodiet in arca, vbi pecuniæ Collegij reponũtur, donec biẽnio expleto Nouitius consueta vota Societatis emittat. In ex. c.4. §.4. & p.1.c.4.§.6 A Nouitijs allata curet seruari.

8 Emptori pecunias ad quotidianos sumptus subministrabit, a quo singulis diebus expensarum exiget rationem ex codice; summam vero in librum suum ipse referet. Emptori pecunias dabit, & quotidie rationem exiget.

9 Curet, vt res omnes, præcipue diu duraturæ quam opportune emantur, ne has non perinde bonas, aut non æquo pretio cogatur comparare; caueat etiam ne dum nimium pecuniæ parcit, non bonas, aut insalubres res emat. Res bonas & quam opportu ne emi curabit.

10 Videat num ea, quæ empta sunt, illæsa conseruentur, atque animaduertens aliqua non vt oportet conseruari, aut expendi Superiorem, vel Ministrum admoneat. Curabit res emptas conseruari.

11 Aduertat, num ea, quæ a Collegio possidentur, reparatione indigeant, seu domus, seu prædia, seu quiduis aliud, vt ad Quæ reparanda, quæ vendenda.

Supe-

Superiorem referat: si quid autem vendendum videretur, eodem inconsulto, ne faciat

Can. 27. cõg. 2. Seculares negotiationes vitet.

12 Omnia, quæ speciem habent secularis negotiationis, in colendis videlicet agris, vẽdendis in foro fructibus, & similibus, intelligat prohibita esse nostris.

Locationes, & similia inconsulto Sup. non faciet.

13 Nihil, quod ad locationes, contractus, aut debita cõtrahenda, aut alia alicuius momẽti negotia pertineat, faciat, nisi ipsi a Superiore commissum sit: si quid autem ex iis quæ iubentur, ipsi videretur non expedire, eidem proponat modeste suam sententiam & rationes, quibus moueatur.

Circa lites.

14 Excipiet in codicem lites, si quæ forte erunt, & quæ grauioris momenti circa eas fient, continenter, & summatim annotabit.

Publica iudicia & tribunalia.

15 In tribunalibus iudicum non compareat, nisi quando aliqua necessitas plurimum vrgere Superiori videretur, sed per externos Procuratores nostra negotia in publicis iudiciis peragantur.

Lites componendæ.

16 Illud vero præcipue ante oculos habeat, vt antequam litem vllam intendat, res controuersa (si fieri possit) concordia aut compromissione, consulto Superiore, componatur; si quando tamen ad litem descendendum erit, memor sit, vt magnam pacem interius exteriusque custodiat, & sem-

ſemper ad iuſtam concordiam ipſum paratum eſſe, contrariæ parti innoteſcat.

17 Curet diligenter, vt recte, & ſolide fiant, quæ expedienda erunt; quod ſi periti iuris conſulendi ſint, maxime idoneos eligat. Idem de ceteris officialibus dictum intelligatur. Solide negotia expediantur.

18 Conferat cum Superiore, eique reddat rationem eorum, quę facit, & quo in ſtatu ſint negotia, aut ei, quem ille deſignabit: quod ſi rerum difficultas extraordinarium fauorem, aut diligentiam exigere videatur, eidem ſignificet, vt auxilia, quæ opportuna viſa erunt, petantur. Cum Superiore negotia conferat.

19 Diligenti cura aſſeruabit in Archiuio ad hoc deſignato inſtrumenta originalia, & titulos, quibus conſtat de iure eorum, quæ a Collegio poſſidentur, ſuis locis repoſita vt facile inueniri poſſint. Archiuij autem duæ claues diuerſæ erunt, quarum alteram Rector, alteram ipſe habebit Procurator. Quæ in Archiuio aſſeruabit. & quot claues.

20 Seorſum habebit hęc eadem inſtrumenta, & titulos manu Notarii publici ſub ſcriptos, vt fidem faciant, ſi aliquando in iudicio præſentari neceſſe ſit. Habeat etiam authentica.

21 Præter hæc Procurator librum habebit, in quo ſumma quædam horum inſtrumentorũ, & titulorũ contineatur: cũ autẽ Librum habeat inſtrumentorũ.

con-

contractus maioris momenti, præsertim re rum perpetuarum fient, redigat in memoriam Rectori ad Archiuium, quod est in vrbe penes Præpositum Generalẽ, eorum exẽpla authentica mittenda esse.

Cubiculũ claui obseratum, & scripta necessaria apud se habebit.

22 Cubiculum claui obseratum habeat, & asseruabit scripturas, quibus ad Procuratorium munus indigebit: cumque aliquas ex archiuio accipiet, earum in libro, qui in eodẽ archiuio erit, notato die, mense, & anno, memoriam relinquet; quas, cum suo tempore restituet, ex eodem libro expunget.

Quæ in libello notabit

23 In libellum referet quæcumque a Superiore ipsi facienda iniungẽtur, ne memoria excidant, & effectu frustrentur.

Circa benefactores.

24 Intelligat, qui sint illi potissimum, qui beneficia magni momenti in Collegiũ contulerunt, & eorum catalogum habeat, & Superiorem certiorem faciat; vt iuxta modum professionis nostræ, grati in illos esse possimus.

REGV-

REGVLAE

PRÆFECTI LECTORVM

ad menſam.

1 CVret, vt idonei in lectores menſæ a Superiore deſtinẽtur, & eos inſtruat, vt alta, clara, & diſtincta voce legant. Idoneos lectores curet,& inſtruat.

2 Det operam, vt lector præuideat diligenter lectionem, vt bene,& emendate proferat, & in dubiis ad ſe recurrat. Præuidere faciat lectionem.

3 Admoneat lectorem, et ſi quid perperam pronunciauerit, correctus repetat, & emendate iterum proferat. Eos in menſa corrigat.

4 Habeat a Superiore aſſignatos ſibi ſocios, vt in neutra menſa deſit, qui lectorem corrigat; eoſque iuxta has Regulas inſtruat. Socios habeat

5 Initio lectionis in prima, atque etiã (niſi noſtrorum paucitas aliud ſuaſerit) in ſecunda menſa in prandio,& cœna legatur caput de ſcriptura Sacra noui vel veteris teſtamenti, cui ſuccedat ſemper aliquis liber pius ac facilis iuxta indicem inferius Quæ,& quo ordine legi debeant.

 præſcriptum

præſcriptum, & habeatur peculiaris ratio Coadiutorum, vt pro arbitrio Superiorum aliquid vernacula lingua ad illorum etiam conſolationem legatur.

Quid in feſtis celebrioribus.

6 In celebrioribus feſtis legatur aliquid omiſſo capitulo ſcripturæ, ex Patrum homiliis,& tractatibus, quod ad hiſtoriam,& celebritatem feſti pertineat.& a Dominica in paſsione vſque ad Paſcha,poſt lectionem ſcripturæ,de paſsione Domini tractatus aliquot de eadem legantur.

Litteræ annuæ.

7 Cum afferuntur litteræ annuæ, & Indicę quam primum legantur.

Regulæ.

8 Initio cuiuſcunque menſis Summarium Conſtitutionum, Regulæ Communes, & Epiſtola B. P. N. Ignatii de Obedientia legantur.

Martyrologiũ.

9 Veſperi abſoluta lectione, ſeu prædicatione legatur martyrologium vulgare ſequentis diei: quo vero die fit abſtinentia caput aliquod ex libro de Imitatione Chriſti,cum martyrologio:cum vero ieiunatur,nihil legatur veſperi, ſed martyrologium legatur ad prandium.

Libri diuinæ ſcripturæ,qui in Refectorio legentur.

Libri legendi ex Scriptura.

Ex nouo teſtamẽto,omnia integre legẽtur.

Ex

Ex veteri, Pentateuchus, præter Leuiticū.
Historiales omnes, & Sapientiales, præter Cantica.
Prophetales, præter capita aliquot obscuriora.

Libri, qui post lectionem scripturæ legi possunt.

Historia ecclesiastica Eusebij Cæsariensis. Ex auctoribus.
Historia ecclesiastica Nicephori Calisti.
D. Gregorij Dialogi.
Historia Ecclesiastica Bedę.
Vitę Sanctorum Aloysij Lipomani.
Vitæ Sanctorum Surij.
Seuerus Sulpitius de B. Martino.
Gregorius Turonen. De gloria Confessorū
Selectę epistolæ D. Hieronymi.
Chrysostomus de Orando Deum, de Prouidentia, & de Sacerdotio.
Ambrosius de Fuga sęculi, de Bono mortis.
Augustini sermones, meditationes, confessiones, & alia eiusdem opuscula, & tractatus.
D. Bernardi de Interiori domo, & aliquot sermones & tractatus.
Homiliæ Patrum selectę.
D. Bonauenturę stimulus diuini amoris.
Thomas de Kempis de Imitatione Christi, & ali-

& aliquot ex eiusdẽ auctoris opusculis.
Catechismus Romanus.
Litteræ Indicæ.

Qui nam alij legendi.

10 Præter hos libros poterunt quidem alii legi tum vulgares, tum latini, sed examinati, & approbati a Prouinciali; atque illi esse debent, qui & pietatẽ promoueant, & vocationis propriæ propositum confirmare possint.

Cum Superiore conferendũ.

11 De singulis libris suo tempore prælegendis in mensa iuxta indicem præscriptum, prius conferet cum Superiore, vt ille constituat, quid legendum sit.

Catalogus concionatorum in Refectorio.

12 Catalogum a Superiore habeat eorum, qui in Refectorio commode conciona ri poterunt, ex quibus Superior ipse eligat, qui statis diebus concionentur, & eos præscripto tempore admonebit, qua de re sint concionaturi.

REGV-

REGVLAE

PRAEFECTI

Sanitatis.

1 PRęfecti ſanitatis munus, erit ſuperintendere ijs, quę ad corporis bonam valetudinē pertinent conſeruandam in ſanis (in iis pręſertim, qui ex ętate, aut aliis de cauſis ſunt debiliores) tum reſtituendam in ægrotantibus. P. 3. c. 2. §. 6. Quod eius munus.

2 Præſit Infirmario, & ceteris quibus cura ægrotorum commiſſa erit, detque operam, ne deſit Medicus, adſitque eo veniente, præſertim vbi morbi qualitas id poſtulauerit, & quicquid ab eo præſcriptum fuerit, ſtudeat, vt executioni mandetur. & vbi videret ægrotorum cubicula ſalubria non eſſe, ad Superiorem referat. Infirmario præſit. P. 3. c. 2. lit. G

3 Obſeruet, num quis ex nimia fatigatione corporis, aut ſpiritus, plus æquo laboret, vel alia de cauſa morbi periculo ſe exponat, & Superiori ſignificet. Circa nimios labores.

Superiorem admoneat de his quæ saluti prosunt, &c.

4 Si in cibis, aere, frigore, aut alia quapiam in re aliquid probabili ratione animaduertat, quod communi omnium, vel alicuius saluti prodesse, vel obesse possit, Superiorem admoneat.

Infirmarij regulas habeat, & obseruari faciat.

5 Curet vt Infirmarius Regulas suas obseruet, quas apud se etiam habebit.

REGV-

REGVLAE

PRÆFECTI

Bibliothecę.

1 INdicem librorum prohibitorũ in Bibiliotheca habeat, & videat, ne forte vllus sit inter eos ex prohibitis, aut aliis, quorum vsus communis esse non debet. Index librorum prohibitorum.

2 Bibliotheca clausa sit, cuius claues ipse habeat & illis tradat, qui eas, iuxta Superioris iudicium, habere debebunt. P.4.c.6.§.7. Bibliothecam claudat, & quibus clauem dabit, &c.

3 Libri omnes eo ordine in Bibliotheca collocentur, vt singulis facultatibus suus certus sit locus proprio titulo inscriptus. Libri quõ disponendi.

4 Singuli libri titulis exterius inscribantur, vt facile cognosci possint. Exterius inscribantur titulus.

5 Omnium librorum, qui domi sunt, catalogum habeat, diuersarum facultatũ auctoribus ordine alphabetico in diuersas classes distributis. De eorum conficiendis Catalogis.

6 In alio catalogo diuisis etiam per classes facultatibus, ij libri scribãtur, qui in nostrorum vsum extra Bibliothecam concessi Catalogus librorũ in vsum nostrorum,

vt ex bibliotheca extrahendi.

sunt; qui vero intra dies octo restituendi extrahuntur, in tabula in hunc vsum parieti appensa notentur; quibus redditis, quod fuerat scriptum deleatur.

Ex Bibliotheca nullum librum inscio Superiore dabit.

7 Nullum librum ex Bibliotheca cuipiam dabit sine Superioris licentia speciali, aut generali, & aduertat, ne quis librum, etiam cum licentia, se inscio accipiat.

Bibliotheca mundanda.

8 Curet vt Biblioteca valde munda, & cõposita sit, quam in hebdomada, bis verret & semel ex libris puluerẽ excutiet, cauere etiam debet, ne libri humiditate, aut alia re lędantur.

Nouos emendos, & inutiles vendendos curet.

9 Quando intellexerit domi deesse aliquos libros necessarios, aut aliquos valde vtiles in lucem editos esse, certiorem faciat Superiorem, vt si illi visum fuerit emantur: si vero domi Libri inutiles fuerint, eundem admoneat, an cum aliis melioribus commutandi sint.

Libri communes.

10 In loco publico, præsertim in magnis Collegiis sint quidam communiores libri, quibus vnusquisque pro ratione suorũ studiorum, vti possit.

Quæ in libro scribenda.

11 Habeat librum, in quo ea omnia iudicio Superioris selecta diligenter scribãtur, quæ in suo Collegio publice exhibentur, vt Comœdiæ, Dialogi, Orationes, & id genus

nus

nus alia. Conclusiones vero singulorum annorum, quæ publice defendentur simul cõfutas in Bibliotheca asseruet.

12 Si aliqui libri extra domum accommodato darentur, adhibeat diligentiã vt recuperentur suo tempore; & in aliquo interim libro notabit, qui nam illi libri sint, & quibus eos accommodauerit. Libri extra domũ cõmodati.

REGV-

REGVLAE

SVBMINISTRI.

Instrumentum Superiorum.

1 SVbminister est instrumentũ Ministri & aliorũ Superiorum, ad res particulares obeundas, & executioni mandãdas.

Eiusdem executor.

2 Nihil ordinat, sed tantũ est executor, & exactor actionum domesticarum, iuxta modum & ordinem sibi a Superioribus præscriptum.

Eius cura.

3 Est eius præcipua cura, vt omnia, quę attinent ad Culinam, Refectorium, Penum, Cellam vinariam, & aquariam bene & ordine, & tempore suo parata sint, & ministrentur; videatque vt cubicula sint decenter composita, quæ alternis saltem diebus visitabit.

Curet ne nostri intempestiue loquantur.

4 Curet, ne nostri per Domum, vel Collegium vagentur, vel intempestiue colloquantur; ac deniq. vt vnusquisque in suo officio versetur, & contineatur.

Quotidie de omnibus referet.

5 Referet de omnibus rebus quotidie ad Ministrum, ad Præpositum vero vel Rectorem, quoties eis visum fuerit.

Pœnitentias nõ iniunget.

6. Nullam iniunget pœnitentiam, sed de

de defectibus domesticis admoneat Ministrum, vel alium Superiorem: poterit tamē impositas pœnitentias nomine alicuius Superioris aliis denunciare.

7 Erit Superior nostrorum, qui Sacerdotes non sunt: Sacerdotibus tamen aliquid iniungere poterit nomine alicuius Superioris. Erit Super. nō Sacerdotum.

RE-

REGVLAE
ÆDITVI

Præfecto obediet.

1 PRæfecto Ecclesiæ obediat in omnibus,quę ad templi ministerium pertinent.

Modestiam seruet.

2 Seruet modestiam in incessu , vultu , sermoneque tam in templo , quam in sacristia : iis vero , qui aliquid exigunt , satisfacere cum ædificatione studeat per se, vel ad Pręfectum recurrendo , aut ipsos ad eum remittendo . si quando vero necesse erit cum mulieribus loqui , id oculis demissis,& quam breuissime faciat.

Quomodo Sacris inseruiet.

3 Dum sacris inseruit , attentus ad suũ ministerium cum deuotione,& ædificatione sit. Nec ante eum qui celebrat,aut ad latus ex ęquo,sed aliquãto posterius maneat; vtatur vero tono , qui congruat cum eo, quo Sacerdos vtitur; omnia recte proferat, nec celeriter nimium , nec nimis lente . Denique in iis sit bene instructus,& ceteros, qui Sacerdotibus ministrabunt , eadem doceat .

Vestimenta sacerdotis componet.

4 Curet,vt vestimenta , quæ Sacrum facturus induitur , sint recte aptata, ipsumque

que circunquaque intueatur, antequã e sacristia exeat.

5 Diligenter det operam, vt Sacerdotes, qui Sacrum facere volunt, quamprimum ministros habeant, iuxta ordinem sibi a Superiore præscriptum: & quotidie vnumquemque eorum, qui ordine in sũmo Altari Missas dicturi sunt, opportuno tempore admoneat. Ministros missarum habeat.

6 Tot habebit, appensa sudariola in sacristia, quot fuerint Domi Sacerdotes, inscriptis singulorum nominibus, & addito vno, vel pluribus pro extraordinariis. Sudariola pro singulis apponet.

7 Dum Sacra fiunt, accendat, vt minimum, candelas duas, & cum sanctissimum Sacramentum eleuatur, facem, aut cereum, quo tempore etiam tintinnabulũ pulset: accendet etiam facem, cum aliis sanctissimum Sacramentum ministrabitur, ipseque confessionem generalem eorum vice recitabit. Quot candelas accendet.

8 Curet, vt vinum, quod in Sacrificium paratur, sit bonum, & merum, ac mundũ, eoque ipso die haustum: similiter & aqua, & ampullæ sint mundæ, & decenter coopertæ. Vinum, & aqua

9 Hostias faciat, quam fieri poterit, pulchras, eo numero, vt & Missis, & communionibus sufficiant. Hostia.

10 Ante

16 Si quis aliquid quæreret, in quo ei a Ianitore melius satisfieret, eũ ad portam domus remittat, & eos etiam, qui per portam, qua a templo in domum patet aditus, ingredi vellent (nisi viri essent eiusmodi, vt eorum peculiaris esset habenda ratio, prout a Superiore fuerit instructus!) nunquam autem porta ea aperta relinquatur. Quos ad Ianitorem remittet

17 Curet vt nunquam illic aqua desit, vbi lauantur manus, & sint lintea conueniẽter munda pro Sacerdotibus, ad manus solas ante, & post Sacrum extergendas. Lintea, & aqua ad manus non desint.

18 Prouideat, vt aqua benedicta in pila non desit. Aqua benedicta.

19 Si quando eleemosynæ Missarum, vel Confessionum gratia offeruntur, eas non admittat. si quid tamen alioqui in Altaribus, aut aliis templi locis repererit, aut in vsum templi oblatum fuerit, id Præfecto tradet. In ex. c. 1. §. 3. & p. 6. c. 2. §. 7. Eleemosynas non admittat.

20 Templi portas mane, sed non ante auroram aperiat; easdemque vesperi circa solis occasum diligenter obseret: quod etiã faciet circa meridiem, nisi Superior in casu aliquo secus faciendũ iudicaret: & quotidie noctu claues Eclesiæ ad Superiorẽ deferat. Portæ templi quando aperiẽdæ, & quando claudendæ.

21 Quamdiu templum erit apertum, diligẽter curet, ne vnquã sine custode relinquatur, sed semper, aut ipse, aut alius in eo Templi custodia.

sit,

ſit, vel in ſacriſtia, ita vt & videre templũ, & cuſtodire poſsit.

Ne fiant in eo ſtrepitus.

22 Aduertat, ne quis in templo deambulet, neue ſtrepitus in eo audiatur: eos vero, qui loquentur altius, modeſte, vt decet, admonebit.

Altaria, & reliqua mundabit.

23 Det operam diligenter, vt Altaria ſint munda, & bene præparata, & pro ratione temporum ornata, atq. vt vaſa ſacra ornamenta & cetera omnia, quæ ad diuinum cultum pertinent, in ſuis locis apte, & decenter reponantur, & conſeruentur.

Quoties templum mundabit.

24 Videat, vt templum ſit mundum, & bis ſingulis hebdomadis, ac ſæpius, ſi neceſſe ſit, præſertim in feſtorum ſollemniũ vigiliis, ſcopis mundetur. canes etiam ex templo abigat.

REGV-

REGVLAE

INFIRMARII

1 CVram habeat infirmorum, quorum ęgritudo ſimulatq. ei indicata fuerit, ſi cenſeret rem eſſe alicuius momenti, Præfectum, & Superiorem admoneat. Curet infirmos P.3.c.2.lit.G

2 Cum quis in morbum incidit, a Superiore intelligat, num ſtatim Medicus vocandus ſit; qui vnus ordinarie eſſe debet, niſi ingraueſcente morbo, aut in quibuſdam aliis caſibus, alio Medico opus eſſe Superior iudicauerit: & quoties Medicus ægrotos inuiſet, adſit ipſe. P.3.c.2.lit.G. Quando plures medici vocandi

3 Studeat, vt quæ ægrotanti danda ſunt, & opportune emantur, & bona ſint, & bene præparata miniſtrentur. De victu, &c. ægrotorum.

4 Curet, vt ægrotorum cubicula ſint valde munda; lecti concinne ſternantur, & ramuſculis, & huiuſmodi aliis decumbentes oblectet. De cubiculis, & lectis.

5 Aegrotum conſolari, & exhilarare ſtudeat, non ſolum rebus a medico probatis, ſed verbis etiam ſpiritualibus, & lætis: habeat etiam libros, quorum lectione ægro- Aegrotos conſoletur.

ti recreari,& iuuari in ſpiritu poſsint.

Quos vocabit ad eos inuiſendos.

6 Intelligat a Superiore, quos ex noſtris ad ægrotos inuiſendos,ac recreandos accerſere debeat: caueat autem,ne dum infirmis placere ſtudet,aliquid fiat,quod eis nocere vlla ratione poſsit.

Medicinalia penes ſe habebit.

7 Medicinalia, & cuncta, quæ ægrotantium vſui neceſſaria ſunt, habere ipſe debet, niſi Pharmacopola Domi ſit, & in loco conuenienti ea cuſtodire, & ſępius reuiſere, vt incorrupta conſeruentur; & quando opus fuerit,vt de nouo ſuo tempore conficiantur,curare iuxta ordinem Superioris.

P. 3 c.2.lit.G. A Medico præſcripta rite ſeruet.

8 Nihil omnino eorum, quæ a Medico præſcribentur, prætermittat, aut mutet:ordinem etiam obſeruet tēporum præfixorum, quibus prandium, cœnam,ſyrupum, ceteraque medicamenta det, omnia ſcripto excipiens,quæ Medicus præſcripſerit.

Dies ægrotationis, & hora febris.

9 Aduertat,quo die quis cœperit ægrotare, & qua hora febres ægrotum & corripiant, & deſerant; tum vt Medicum, & Superiorem admoneat,tum vt cibum tempeſtiue præbeat.

Si ſit contagio.

10 Si morbus ſit contagioſus ſupellex ſeparari debet, ne cuiquam noceat.

Quando electo ſurgendum.

11 Conualeſcentes e lecto ſurgere non

per

permittat, priusquam id medicus concesserit, & operam det, vt ea conualescentibus præbeantur, quæ medicus præscripserit, quoad Superiori satis visum fuerit.

12 Patienter, & cum Caritate cum ipse, tum socij eius ferant molestias, & difficultates, quæ interdum in curandis infirmis accidere solent. Quemadmodum autem diligenter curare debet, ne debita ministeria ęgrotis desint; ita etiam animaduertere, ne nimię vigiliæ, immoderatique labores, aut morbi contagio vel propriæ ipsius, vel sociorum saluti noceant.

Patientia, & caritas erga ægrotos.

13 Cum grauitas morbi id postulauerit, Superiorem certiorem reddat, vt ægrotus, antequam iudicii vsu priuetur, omnia Sacramēta accipiat: quod si ęgrotus, diu licet, sine periculo decumbat, curet vt octauo quoque die pro more Societatis communicet; ne huiusmodi spirituali fructu, & consolatione priuetur, nisi aliqua ratio iudicio Superioris impediat.

P.6.c.4.S.1. De Sacramentis suscipien.

14 Ingrauescente morbo Superiorem admoneat; vt orationibus omnium domesticorum valde peculiaribus infirmum iuuari faciat, atque eo magis, quo morti propinquiorem videret: & vt morienti quo plures poterunt, ex nostris adsint, qui eum animosiorem reddant, iisque auxiliis iuuent, quæ eo tempore conuenient,

P.6.c.4.S.2. Quid morbo ingrauescente.

ac cum primum vita functus fuerit, Aedituum admoneat.

P.6.c.4.§.3.lit. B.

Defunctorum corpora vt præparent.

15 Prouideat, vt eorum corpora, qui ad meliorem vitam migrarint, ad sepulturam consueto regionis more præparentur, & vt spatio diei naturalis decẽter teneãtur; nisi ratione mali odoris anteuerti posse hoc tempus Superiori videretur.

Præfecto sanitatis obediat.

16 Pręfecto sanitatis obediat in omnibus, quæ ad hoc officium pertinent, qui si nullus fuerit constitutus, Præfecti munere ipse fungatur.

RE-

REGVLAE
IANITORIS.

1 NOmina omnium domesticorum prope ostium Domus in tabula scripta sint, vbi notis quibusdam illi designabuntur, qui egredientur: neminem vero foras exire permittat, qui facultatem à Superiore generalem, aut particularem non habeat; & ab ijs, qui egrediuntur, quo eant, intelligat.

Nomina prope ostium scribenda.

P.3.c.1.§.3.

2 Nihil cuiquam nunciabit intempestiue, vt cum in mensa sedetur, nisi aut res esset necessaria, aut personæ mittentis conditio aliud exigeret.

Nil intempestiue nunciabit.

3 Litteras omnes, & schedulas, quæ domesticis mittuntur, Superiori tradat: ij vero, ad quos dabantur, eas esse acceptas, ne intelligant: caueat etiam ne alicuius domestici litteras, aut quid simile externis det iniussu Superioris.

Litteras Superiori tradat.

4 Cum aliqui ex Societate peregre veniunt, ianuam ingressis dicat, vt illic expectent, dum Superior de aduentu eorum fit certior.

Quid cum peregre. venientibus.

Præsto sit ad ianuam.

5 Festinet ad ianuam, cum tintinnabulum pulsari audit, & cum res patietur, per fenestellam venientes expediat, porta non aperta.

Quando aliquis Domi non sit.

6 Si quis ab externis quæratur, qui domi non sit, modeste intelligat, quis sit ille, qui petit, & quid velit, vt id redeunti, si opus sit, cum facultate Superioris, significare possit.

Modus conuersandi.

7 Talem cũ omnibus conuersandi modum teneat, vt discretione, modestia, & spiritualibus verbis singulos ædificatos, & contentos a se dimittere studeat.

Neminem sine facultate vocet ad ianuam.

8 Cum externi aliquem e nostris alloqui volent, Superiorem adibit, qui si ad id facultatem dederit, diligenter eum, qui petitur, quæret, & ad locum colloquiis destinatum eos remittet.

De eleemosyna.

9 De eleemosynis quæ ad ianuam mittentur Superioris mentem intelligat, illiusque ordinem sequatur; & si alicuius momenti sint, Procuratorem certiorem faciat.

Prælati & Magnates.

10 Si quando Prælati, aut Magnates domum intrarint, curet si commode possit: vt Sacerdos aliquis eos comitetur, dum Superiorem ipse accersit.

Cum pauperibus benigne se habeat.

11 Cum pauperes eleemosynę causa ad ianuam accedunt, benigne respondeat, & sedulo quærat quidnam eis erogari pos-

ſit iuxta Superioris arbitrium, idq. illis cum caritate diſtribuat.

12 Mulieres, ſi quando ad oſtium accedunt, paucis verbis dimittat, aut ſi pluribus opus eſſe videretur, in Eccleſiam eas mittat ad Aedituum, vbi reſponderi ipſis poterit.

Mulieres ad eccleſiã remittat.

13 Obſerata ſemper ianua ſit, clauiſque in porta ne relinquatur; loca etiam portæ vicina munda ſeruet, & vt iuxta ianuam omnes ſubmiſſa voce loquantur, curet.

Ianua ſit ſemper obſerata.

14 Portas Domus ante noctem claudat, exinde vero eas nullius cauſa aperiat, niſi de Præpoſiti, vel Rectoris expreſſa licentia: & antequam cubitum eat, claues eidem tradens, ſi quis foris maneat, illi renunciabit.

Portas quando claudet.

15 Nihil cuſtodiendum à quoquam externo recipiat, abſque Superioris iuſſu.

Nil externorũ cuſtodiat.

16 Quoties Medicus Domum ingredietur, ſignum dabit campana; vt Miniſter & ceteri qui debent, adeſſe poſſint.

Veniente Medico dabit ſignum.

17 In Collegiis, in quibus Scholæ externis aperiuntur, ſignum campana dabit pro initio lectionum, ac fine: & Gymnaſia ſtatis temporibus aperiet, atque claudet, niſi horum cura aliis demandetur.

Etiam pro initio ſcholarum, & fine.

REGVLAE
CVSTODIS
Veſtium.

Quæ ſeruabit. 1 SEruare debet omnem ſupellectilem, ſiue lineam, ſiue laneam, & quicquid ad indumenta, & vbi opus fuerit, etiam ad calceamenta attinet; quæ diligenti cura, vt rem pauperum Chriſti, cuſtodiet.

Inuentarium rerum. 2 Inuentarium rerum, quas ipſe cuſtodit, ſi alicuius momenti ſint, in libro habeat & ſeorſum ſcribat, quę de nouo fiant, addito die, menſe, & anno; vt cum a Superiore iubebitur, poſſit ſui muneris rationem reddere.

Cura veſtium. 3 Veſtes ordine diſpoſitas ſeruet, & nouas, & integras à vetuſtioribus ſeiungat, & ne corrumpantur videat; eas etiam aptãdas, & reſarciendas curet, vt decet religioſam paupertatem: quas vero non amplius vſui noſtrorum futuras iudicabit, eas Superiori oſtendat, vt ille, quid de eis faciendum ſit ſtatuat.

A nouitiis allata aſſeruentur. 4 Quæ ſinguli Nouitij domum attulerunt,

runt, ea alicubi separatim asseruabit, inscripto nomine eius qui attulit; donec biennio expleto cõsueta vota Societatis emittat. In ex.c. 4. §. 6. & p. 1. c. 4. §. 6.

5 Singulis mensibus omnia Domus visitabit cubicula, vt ex Superioris arbitrio, si quid eis desit, suppleri possit; si quid etiam superfluum inuenerit, in vestiaria officina custodiatur. Singulis mensibus cubicula visitet.

6 Inspiciat etiam qui nam vestibus indigeant, vt Superiori dicat, eiusque ordinẽ exequatur, eo vero inconsulto nihil cuiquam dabit. Coadiutores autem temporales sottanis dimidio palmo breuioribus, quam Sacerdotes, & pallio sottanis breuiori vtantur. Vestibus indigentes. Can. 23. cõg. 1.

7 Linei panni lotori, siue externus ille sit, siue domesticus, scripto numero dentur, & accipiantur. Linei panni.

8 Subuculæ singulorum, quæ staturæ induentium conuenire debent, signis particularibus internoscantur, ne permisceri contingat. Subuculæ signẽtur, &c.

9 Pannos lineos omnes, quos vtendos Refectorij Præfecto, Coquo, aliisque ministris diuidet, numerato det, & recipiat. Pannos lineos pro Refector. &c. numerato det, & recipiat.

10 Sabbati vespere linea munda per omnia cubicula distribuat: Dominica vero die mane ex iisdem cubiculis immunda colligat; & an omnia, quæ dederat, recipiat, Quando linea distribuet, & colliget.

cipiat,

cipiat, animaduertat.

Linteamina munda pro lectis quando mutabit.

11 Aestiuo tempore linteamina munda pro lectis decimoquinto quoque die; hyberno vero post tres hebdomadas distribuat, vbi id fieri poterit.

12 Hæc omnia custos vestium præstabit, nisi eius officium in magno aliquo Collegio, aut Domo in plures personas distribuere necesse sit.

REGV-

REGVLAE

EMPTORIS.

1 DIligens sit in emendis ijs, quæ ad quotidianum vsum Superioris arbitrio, domum comportanda sunt, eaque tempestiue Dispensatori tradat: emat autẽ res bonas, & quam commodissimo pretio poterit, licet longius sint petendæ. Quomodo emat.

2 Adnotet pecuniæ summam, quam a Procuratore in dies accipiet, & quas in res eam expendet; & rationem ei quotidie reddat dati, & accepti: quid autem sequenti die empturus sit, a Ministro intelliget. Pecuniæ acceptæ, & expensæ rationẽ quotidie reddat.

3 Curet quantum poterit, eos quibus cum aget, discretione, ac modestia ædificare, & quatenus eius officium decet, religiosis verbis in spiritu iuuare. Curet ædificationem.

REGV-

REGVLAE
DISPENSATORIS.

Qũo res destribuet. 1 IN rebus distribuẽdis ordinẽ Superioris sequatur. & quanuis communiter æqualitatem inter omnes seruare debet, habeat tamen infirmorum, & conualescẽtium rationem, prout ei fuerit præscriptum.

Infirmorum curam habeat.

Vinum. 2 Vinum in mensa ponendum aqua temperabit, vbi, & quantum Superiori videbitur.

Quæ supersũt seruet. 3 Quæ ex mensis supersunt diligenter conseruabit, memor paupertatis; vt & domesticis, & externis pauperibus iuxta ordinem Superioris, vsui esse possint.

Res ad victum necess. curet. 4 Curã habeat conseruandi res ad victum necessarias, quæ ipsi committentur, clausasque custodiat, aduertens ne corrumpantur: quod si corruptionis sit periculum, Superiorem admoneat. Vt autem hæc melius obseruet, visitet sæpe Penum, & alia loca, vbi illa reconduntur.

Munditiem curet. 5 Tam Penum, quam reliqua omnia, quæ in eo sunt, munda habeat.

Cibi quando emendi. 6 Antequam penitus absumantur cibi, qui

qui domi reconduntur, Superiorem admoneat, vt alij coemi tempeſtiue poſſint.

7 Curet concinnanda dolia, & purganda, cum opus eſt ad nouum vinum infundendum: cuius rei cum tempus impendet, Superiorem admonebit. Dolia purganda, &c.

REGVLAE
PRAEFECTI
Refectorii.

Curet munditiem.

1 CVret Refectorium, & quæ eius vſibus ſeruiunt, omnia eſſe quam mundiſsima.

Aqua, & mantilia non deſint.

2 Ne aqua manibus abluendis, aut mantilia extergendis deſint, aduertat: horum autem (quæ bis in hebdomada ſaltem mutabuntur) alia Sacerdotibus, alia non Sacerdotibus deſtinata erunt.

Mãtilia, & mappæ, quando mutanda.

3 Mantilia ſingulis ſaltem hebdomadis ſemel, mappę vero, quę ſingulis ſingulæ ſeruient, bis mundæ ponentur: omnia autem lintea numerato & accipiat, & reddat.

Vaſa munda nõ deſint.

4 Curet, ne vaſa, & cetera in Refectorio neceſſaria deſint, & vt quam maxime munda ſint: cultellos autem frequenter acuere faciat.

Parua menſa.

5 Paruam menſam paratam habeat.

Quando ſignũ campana dabit

6 Signum campana temporibus ſuis dabit conueniendi ad primam, & ſecundã menſam: ſed ante primũ pulſum (qui quarta parte horæ ſecundum pręcedat) a Co-

quo

quo intelligat, an ſint omnia parata.

7 Menſæ rebus neceſſariis paratæ eſſe debent, cum campana ſignum primo dabitur: quæ autem ad potum pertinent, circa ſecundum ſignum apponantur; & aquæ, ac vini vaſa ſupra orbes collocentur.

Quæ in primo ſigno, quæ item in ſecundo mēſæ apponentur

8 Sit certus locus ijs, qui curæ Infirmarij ſubſunt, quibus nihil, niſi quod ab eo præſcriptum erit, apponat: ſeruet autem cum omnibus æqualitatem, niſi ſecus neceſſitatis cauſa eſſet a Superiore monitus. ſine cuius arbitrio, neque ientaculum, neque aliud quicquam vlli concedet.

Quæ infirmis parabit.

9 Priuſquam e menſa ſurgatur, inferantur orbes aliquot in menſam, vt quiſque locum ſuum mundet: quam primum vero pro ſecunda pręparata omnia habuerit, ſignum campana dabit: prouidebitque, ne deſint, qui miniſtrare debent.

Ante finem pro ſecunda quæ præparanda.

10 Quæ ex menſis ſuperſunt, colliget, atque illi tradet, ad quem id ex officio pertinet, ſiue Coquus is, ſiue Diſpenſator ſit.

Quæ ſuperſunt cui tradet.

11 Nomina eorum, qui domi tam in Refectorio, quam extra veſcuntur, in quadam tabula habeat, & eos qui cibum cepere notabit; vt intelligat, qui nam ſuperſint; & Coquum, qui portiones diſtribuit, commonefaciet.

Notet in tabula qui cibum capiunt.

12 Menſis expeditis mantilia plicentur, verra-

Quæ poſt menſam agenda

verraturque Refectorium: & si quis inter comedēdum silentium non seruauerit, aut aliquid minus modestum fecerit, ipse Superiori significabit.

Qui ministraturi in mensa, & qui lecturi.

13 Habeat a Ministro catalogum in quo scriptum sit, quinam, & quibus diebus in prima, & secunda mensa ministraturi sint; eumque ordinem seruet. Intelligat etiam sabbato quinam per hebdomadam sequentem in Refectorio legere debeant; eosque faciat certiores.

Rerum Refectorij catalogum habeat.

14 Catalogum habeat rerum, quæ in Refectorio seruiunt: vt cum ratio ab eo requiretur, in promptu sit, & in loco ad id designato eas custodiat.

Signa ad finem recreationis.

15 Ad finem recreationis, quæ una hora post primam mensam, altera post secundam a prandio, & a cæna durare debet, distincta signa campana dabit.

REGV-

REGVLAE

COQVI.

1 IN iis omnibus, quæ ad suum munus pertinent, munditiã seruet ipse, & ab aliis seruandam curet, detque operam, vt omnia recte & opportune parentur, ea præsertim, quę ad ægrotos pertinent. Munditiam in se, & aliis curet præsertim in ijs quæ ad ægrotos.

2 Carnes, pisces, & alia, quæ ad mensam portanda sunt, dum secat, & distribuit, digitis minime contrectet, sed fuscinula, aut cultello ad eam rem vtatur. Epulæ vt tractãdæ.

3 Semihora, aut saltem quarta horæ parte, antequam in mensa sit sedendum, præparati cibi omnes esse debent. Cibi quo tempore parati.

4 Circa qualitatem, & quantitatem portionum, ordinem a Superiore datum sequetur. Portiones.

5 Coquere, aut aliud quippiam pro aliquo particulari parare, Infirmario tantum excepto, neminem sinet, neque ipse faciet sine Superioris facultate. Nemo præter infirmarium in culina præparet.

6 Scriptum in codice habeat catalogum rerum quarum est vsus in coquina, quas ipse seruare debet. Catalogus rerũ

S Dili-

Paupertatis cura

7 Diligenter aduertat, ne plura quam necessaria sint, ligna comburantur. Hanc similiter diligentiam in rebus quas consumit, adhibebit, ne quid non necessarium insumatur, vt religiosam paupertatem decet.

Quæ supersunt vt conseruabit.

8 Quæ ex mensa supersunt, eique traduntur, conseruabit memor paupertatis; ut & domesticis, & externis pauperibus vsui esse possint, iuxta ordinem Superioris.

Adiutores ædificet.

9 Si quem haberet adiutorem, curet, ut eum uerbo, & exemplo suo ædificet, præsertim Nouitios.

REGVLAE

EXCITATORIS.

1 MEdia saltem horæ parte ante ceteros cubitum eat, eodemque temporis spatio ante alios mane surgat, & hora constituta campanã pulset, statimque ad omnia cubicula lumen deferens, cunctos excitet. quod vt certius, & melius præstare possit, horologium excitatorium a Superiore habeat. P. 3. c. 2. §. 2. & lit. E. & p. 4. c. 10. §. 9. Quo tempore cubitum ibit, & alios excitabit.

2 Quarta horę parte ab excitatione ela psa, cubicula rursus inuiset, ac si quos nondum surrexisse comperiat, Superiori nunciet. Quando visitabit.

3 Post aliam quartam horæ partem ad orationem pulsabit, ita vt ab excitatione ad orationis vsque initium, semihora intercedat: absoluto vero tempore orationi deputato, finis signum dabit. Quando pulsabit ad orationẽ

4 Si quorũ opera indigebit propter multitudinẽ eorũ, quos excitare, aut visitare debet, eos a Superiore petet, quos seruare eas dẽ regulas curabit: si qui autẽ debiles, aut valetudinarii erunt, eos iuxta ordinem Su- Adiutores has regulas obseruent.

perioris excitabit.

Minus decenter dormientes obſeruet.

5 Si quem videret communem illam regulam minus obſeruantem, qua omnes decenter cooperti dormire iubentur: Superiorem monebit.

REGV-

REGVLAE
NOCTV CVBICVLA
Visitantis.

1 HOra a Superiore præscripta ad nocturnum conscientiæ examen pulsabit, transactoque quadrante signum dabit ad cubandum. P. 4. c. 10. § 9. Quando ad examen pulsabit. P. 3. c. 2. § 2.

2 Elapsa quarta horæ parte a cubandi signo, singula cubicula adibit, & an omnes ad lectum se receperint, ac lucernas extinxerint, videbit: si quos inuenerit extra lectum, aut qui lucernas non extinxerint, Superiori renunciabit. Postea cubicula visitabit.

DE OBEDIENTIÆ VIRTVTE,

EPISTOLA BEATI N. P. IGNATII.

IGNATIVS LOIOLA FRATRIBVS Societatis Iesu, qui ſunt in Luſitania gratiam, & amorem Chriſti Domini ſempiternum.

1 MAgnam animi voluptatem capio, fratres in Chriſto cariſſimi, cum affertur ad me, quam acri ſtudio conatuq. ad ſummam virtutis, ac diuini obſequij perfectionem enitamini; beneficio illius, qui vos, vt ad

hoc

hoc vitæ institutum uocauit, sic in eodem pro sua clementia retinet, dirigitque ad beatum finem, ad quem, qui sunt ab ipso electi, perueniunt.

2 Atque ego sane, cum vos omnibus donis ornamentisq; spiritualibus perfectos, tum vero (quod alias ex me cognouistis) in primis Obedientię uirtute præstantissimos esse cupio: idque non solum ob eximia quędam, ac singularia eius bona, quæ tot, tãq. illustribus sacrarũ litterarũ testimonijs, atque exemplis in testamento æque nouo ac ueteri comprobantur; sed etiam quod (vt est apud sanctum Gregorium) Obedientia sola virtus est, quę virtutes ceteras, menti inserit, insertasque custodit. Hæc dum floruerit, florebunt proculdubio reliquę, edẽtque fructus, quales & ego in animis vestris exopto, & suo iure postulat is, qui humanum genus neglectæ Obedientiæ scelere afflictum ac perditũ, salutari ipsemet Obedientia reparauit, Factus obediens vsque ad mortem, mortem autem Crucis. Lib. 35. Moral. c. 10. Ad Philipp. 2

3 Ab aliis religiosis ordinibus facilius patiamur superari nos ieiuniis, vigiliis, & cetera victus, cultusque asperitate, quam suo quique ritu, ac disciplina sancte suscipiunt: vera quidem, ac perfecta Obedientia, abdicationeque voluntatis, atque iudicii

maxime velim, fratres cariſſimi, eſſe conſpicuos, quicunque in hac Societate Deo Domino noſtro deſeruiunt; eiuſdemque Societatis veram, germanamque ſobolem hac quaſi nota diſtingui, qui nunquam intueantur perſonam ipſam, cui obediunt, ſed in ea Chriſtum Dominum, cuius cauſa obediunt. Si quidem Superiori, nec ſi prudentia, bonitate, ceteriſve quibuslibet diuinis donis ornatus, inſtructusque ſit propterea obtemperandum eſt; ſed ob id ſolum, quod vices gerat Dei, eiuſdemque auctoritate fungatur, qui dicit, Qui vos audit, me audit, & qui vos ſpernit, me ſpernit: nec contra, ſiue conſilio, aut prudentia minus valeat, quidquam iccirco de Obedientia remittendum, quatenus ille Superior eſt; quando illius perſonam refert, cuius ſapientia falli non poteſt: ſupplebitque ipſe, quicquid miniſtro defuerit, ſiue probitate, aliiſque ornamentis careat. ſiquidem diſertis verbis Chriſtus Dominus cũ dixiſſet, ſuper Cathedram Moyſi ſederũt Scribę, & Phariſęi; protinus addidit, Omnia ergo quęcumque dixerint vobis ſeruate, & facite; ſecundum vero opera eorum nolite facere.

Luc. 10.

Matth. 23.

4 Quo circa ſedulo vos in eam curam,

atque exercitationem incumbere cupio, vt Christum Dominũ in Superiore quolibet agnoscere studeatis, in eoque diuinæ Maiestati reuerentiam, atque Obedientiam sũma cum religione præstare. Quod vobis minus mirum videbitur, si animaduerteritis præceptum esse ab Apostolo, vt Superioribus etiã sæcularibus, ethnicisq. pareamus, vt Christo, ex quo omnis potestas bene instituta descendit: sic enim scribit ille ad Ephesios, Obedite Dominis carnalibus cum timore & tremore in simplicitate cordis vestri, sicut Christo, non ad oculum seruientes, quasi hominibus placentes, sed vt serui Christi facientes voluntatem Dei ex animo, cum bona voluntate seruiẽtes, sicut Domino, & non hominibus. Atque hinc existimare poteritis ipsi, cum se religiosus quispiam regendum, ac moderandum alteri tradidit, non solum vt Superiori, sed etiã nominatim vt Christi partes agenti; quo illum loco apud animum suum habere, vtrũ vt hominem, an vt Christi vicarium debeat intueri. Cap.6.

5 Iam vero illud etiam vobis clare cõpertum esse, ac in animis vestris penitus insidere vehementer cupio, infimã, & valde imperfectam esse illam Obedientię formã,

quæ

quæ mandata dumtaxat opere exequitur; nec virtutis nomine dignam, nisi ad alterum gradum ascendat, qui voluntatem Superioris suam efficit, & cum ea ita concordet, vt non solum in effectu executio appareat, verum etiam in affectu consensio; sicque idem velit vterque, idem nolit. Atque propterea in sacris litteris legimus, Melior est Obedientia, quã victimæ, si quidem (vt S. Gregorius docet) Per victimas aliena caro, per Obedientiam vero voluntas propria mactatur: quæ quidem pars animi, quoniam est adeo præstans, sic fit, vt eius oblatio Domino, ac Creatori nostro per Obedientiam facta, magni sit æsti manda.

1. Reg. 15. Lib. 35. Moral. c. 10.

6 Quanto in errore, quamque periculoso versantur non solum ij, qui in ijs, quæ ad carnem, & sanguinem pertinent, sed illi etiam, qui in rebus alioquin admodum sanctis, ac spiritualibus, vt ieiunijs, precationibus, alijsue quibusuis pietatis operibus, fas putant a præscripto Superioris, ac volũtate discedere. Audiant quod sapienter adnotat Cassianus in Collatione Danielis Abbatis: Vnũ sane, inquit, atque idem inobedientiæ genus est, vel propter operationis instantiã, vel propter otij desiderium, senioris viola re mandatum: tamque dispendiosum est

Col. 4. c. 20.

pro

pro somno, quam pro vigilantia Monasterii statuta conuellere: tantum denique est Abbatis transire præceptum vt legas; quantum si contemnas, vt dormias. Sancta fuit actio Marthæ, sancta contemplatio Magdalenæ, sancta pœnitentia & lacrymę, quibus pedes Christi Domini rigabantur: sed hæc omnia nimirũ oportuit fieri in Bethania, quam vocẽ domum Obedientiæ interpretantur, vt ea re, quemadmodum ait S. Bernardus, nobis significare voluisse Dominus videatur, nec studium bonæ actionis, nec otium sanctæ contemplationis, nec lacrymam pænitentis, extra Bethaniam illi accepta esse potuisse. In serm. ad milit. templ. c. 13.

7 Quo circa voluntates vestras, fratres carissimi, quoad eius fieri potest, omnino deponite: libertatem Conditori vestro, quã vobis ipsemet elargitus est, in eius ministris libere tradite, ac dicate. Nolite exiguum vestri liberi arbitrij fructum putare, quod liceat vobis illud a quo id accepistis, eidem per Obedientiam plene reddere. Quod cũ facitis, non modo non perditis ipsum, verum etiam augetis, atque perficitis; quippe qui vestras omnes voluntates certissima rectitudinis regula moderamini voluntate diuina, quam videlicet interpretatur is, qui

vobis

vobis Dei nomine præſidet.

8 Itaque diligenter illud etiam cauendum eſt, ne Superioris vllo vnquam tempore voluntatem (qam ducere pro diuina debetis) ad veſtram detorquere nitamini: id enim eſſet non veſtram diuinæ conformare, ſed diuinam veſtrę voluntatis norma regere velle, eiuſdem diuinæ ſapientiæ ordinem inuertentes. Sane quam magnus eſt error, & quidem eorum, quos amor ſui obcæcauit, obedientes exiſtimare ſe ſe, cum Superiorem ad id, quod ipſimet volunt, aliqua ratione pertraxerint. Sanctũ Bernardum in hac re pręclare exercitatum audite: Quiſquis, inquit, vel aperte, vel occulte ſatagit, vt quod habet in voluntate, hoc ei ſpiritualis pater iniungat; ipſe ſeſe ducit, ſi forte ſibi quaſi de obedientia blandiatur. neq. enim in ea re ipſe Pręlato, ſed magis ei Prælatus obedit. Quæ cum ita ſint, quiſquis ad Obedientiæ virtutem velit peruenire, oportet ad hunc ſecundum Obedientiæ gradum aſcendat, vt Superioris non ſolum iuſſa exequatur, ſed etiam eius voluntatem ſuam faciat, ſeu potius ſuam exuat, vt diuinam a Superiore expoſitam induat.

In ſer. de trib. ordin. eccl. ad Patres in capitulo.

9 Qui vero ſe totũ penitus immolare vult Deo, præter voluntatem, intelligentiã quoque (qui tertius, & ſummus eſt gradus obe-

Obedientiæ) offerat necesse est, vt non solũ idem velit, sed etiam vt idem sentiat, quod Superior; eiusque iudicio subijciat suum, quoad potest deuota voluntas intelligentiã inflectere. Quæ vis animi tametsi non ea, qua voluntas pollet, libertate prædita est; atque ipsa natura fertur eius assensus in id, quod sibi veri speciem præbet: tamen multis in rebus, in quibus videlicet cognitę veritatis euidentia vim illi non infert, potest voluntatis pondere in hanc potius quam in illam partem inclinari. Quæ res cum incidunt, debet quisquis Obedientiam profitetur, inclinare sese in sententiam Superioris. Etenim cũ Obedientia sit quoddã holocaustũ, quo totus homo sine vlla prorsus imminutione Conditori suo, ac domino per manus ministrorũ in caritatis igne immolatur; cumq. sit eadem renunciatio quædam integra, per quam omni suo iure sponte decedit religiosus, vt diuinæ prouidentię Superioris ductu gubernandum, ac possidendum vltro sese addicat, ac mancipet: negari nõ potest, quin Obedientia comprehendat non solum executionem, vt imperata quis faciat, & voluntatem, vt libenter faciat; sed etiam iudicium, vt quæcunque Superior mandat, ac sentit, eadem inferiori

& re-

& recta,& vera esse videantur, quatenus, vt dixi, vi sua potest voluntas intelligentiam flectere.

10 Vtinam hanc mentis,& iudicij Obedientiam, ita & intelligerent homines, & exercerent, vt grata Deo est, ac omnibus, qui in religione viuunt,necessaria.
Nam vt in corporibus, globisque cælestibus, vt alius alium afficiat, moueatque,requiritur, vt certa quadam conuenientia & ordine inferior orbis superiori subijciatur: sic in hominibus, cum alter alterius auctoritate mouetur, quod per Obedientiam fit, oportet,vt is, qui ab alterius nutu pēdet subseruiat, & obsecundet, vt virtus ab imperante ad eum deriuetur, & influat. Hęc autem obtemperandi, obsecundandique ratio constare non potest, nisi voluntas, ac iudicium inferioris cum Superioris voluntate, ac iudicio congruat.

11 Iam vero si finis,& causa Obedientiæ spectatur, quemadmodum voluntas, ita & iudicium in eo, quod nobis conuenit, decipi potest: ergo sicuti, ne voluntas erret, cū Superioris voluntate coniungitur; sic intelligētia,ne fallatur, ad Superioris intelligentiam conformanda est. Ne innitaris prudentiæ tuæ, sacræ litteræ monent: at- Prou. c. 3.

que

que in rebus etiam humanis censent sapien tes, vere prudentis esse, sua ipsius prudentia minime fidere; præsertim in rebus suis, quarū homines animo perturbato fere boni iudices esse nō possunt. Quod si in rebus nostris, alterius etiam non Superioris iudiciū, atque consilium nostro anteponendum est, quanto magis ipsius Superioris, cui nos, vt Dei vicem gerenti, ac diuinæ voluntatis interpreti moderandos tradidimus? In caussis vero, personisque spiritualibus eo maior etiam cautio proculdubio est necessaria, quo grauius est spiritualis viæ periculum, cum sine frenis consilij discretionisve in ea decurritur. Qua de re commode Cassianus in Collatione Abbatis Mosi ait, Nullo alio vitio tam præcipitem Diabolus monachum pertrahit, ac perducit ad mortem; quam cum eum neglectis consilijs seniorum, suo iudicio persuaserit, definitionique confidere. Coll. 2. cap. 11.

12 Præterea, nisi hæc Obedientia iudicij existat, fieri non potest, vt vel consensus voluntatis, vel executio talis sit, qualem esse oportet: natura enim ita comparatum est, vt animi nostri vires, quæ appetitiuæ dicuntur, sequantur apprehensiuas; & nisi adhibita vi, voluntas, iudicio repugnante

te

te, diu obtemperare non poterit. Quod ſi forte quis aliquo temporis ſpatio obediat per communem illā apprehenſionem, qua cenſetur, perperam etiam præcipienti parendum eſſe; certe id ſtabile, ac fixum eſſe non poteſt: atque ita perſeuerantia deficit, vel ſaltem Obedientiæ perfectio, quæ in prōpte, & alacriter obediendo conſiſtit: non enim ibi poteſt eſſe alacritas, ac diligentia, vbi eſt animorum, ſententiarumque diſſenſio. Perit etiam exequendi ſtudium, & celeritas, cum ambigitur, expediat nec ne, facere quod iubemur: perit celebris illa Obedientiæ cæcæ ſimplicitas, cū apud nos ipſos in quæſtionē vocamus, recte ne præcipiatur, an ſecus; atque etiam fortaſſe damnamus Superiorem, quod ea mandet, quę nobis nō ita iucunda ſunt: perit humilitas, quoniā etſi ex altera parte paremus ex altra tamen noſmetipſos Superiori præferimus: perit in rebus arduis fortitudo: perit denique (vt ſummatim complectar) virtutis huius vis omnis ac dignitas. Succedūt autem in eorum locum dolor, moleſtia, tarditas, laſſitudo, obmurmurationes, excuſationes, aliaque vitia non ſane leuia, quibus Obedientiæ pretium, ac meritum prorſus extinguitur. Itaque ſanctus Bernardus, de

ijs,

ijs, qui grauiter ferunt imperata minus ſibi ſuauia, ſic ait. Hæc ſi moleſte cœperis ſuſtinere, ſi diiudicare Prælatum, ſi murmurare in corde, etiam ſi exterius impleas, quod iubetur, non eſt hæc virtus patientiæ, ſed velamentum malitiæ. Quod ſi pax, & tranquillitas animi quæritur, certe hac non fruetur is, qui habet intra ſeſe cauſam perturbationis, atque tumultus, diſſenſionē videlicet iudicij proprij ab Obedientiæ lege. Ser. 3. de Circuncisione.

13 Atque iccirco, tuendæ concordię cauſa, quæ ſocietatis omnis eſt vinculum, tantopere hortatur Apoſtolus, vt id ipſum omnes ſapiant, & dicant; nimirum vt con ſentientibus & iudicijs, & voluntatibus, mutuo foueantur, & conſeruentur. Iam ſi vnum, eundemque oportet eſſe membrorū ſenſum, & capitis; facile cernitur, vtrum ſit æquius, caput membris, an membra capiti conſentire. Atque ex his quidem, quæ dicta ſunt hactenus, ſatis apparet, Obedientia iudicij quam ſit neceſſaria. Ad Ro. 15. & 1. Cor. 1. & 2. Cor. 13. & ad Phil. 2.

14 Quam vero ſit eadem ipſa perfecta, grataque Domino, inde primum oſtenditur, quod per eam præſtantiſſima pars hominis, ac pretioſiſſima Domino conſecratur. Deinde quod obediens ita fit holocauſtum viuum, gratumque Maieſtati

diuinę, cum nihil sui met omnino retineat: postremo quod magna est huius certaminis difficultas, frangit enim sese Dei causa Obediens ipsemet, resistitque naturali propensioni, quę omnibus hominibus insita est ad suam complectendam, sequendamque sententiam. Ex his igitur rebus efficitur, vt Obedientia tametsi proprie voluntatem perficere videatur, quippe quam reddit ad nutum Superioris promptam, ac paratam; nihilominus ad intelligentiam quoque ipsam, vt diximus, pertinere debeat, eamque inducere ad sentiēdum id ipsum, quod sentit Superior: sic enim fiet, vt omnibus connixi viribus & voluntatis, & intelligentię, ad executionem celerem, atque integram veniamus.

15 Videor mihi vos fratres carissimi, audire dicentes, de virtutis quidem huiusce necessitate iam non ambigere; illud vero, vt cognoscatis vehementer optare, quo pacto ad eius perfectionem peruenire possitis. Huic ego quæstioni cum sancto Leone, ita respondeo. Nihil arduum est humilibus, & nihil asperum mitibus: modo non desit vobis humilitas, non desit mansuetudo, non vtique deerit Deo benignitas ad vos adiuuandos, vt quæ sibi promisistis, ea præ

Ser. 5. de Epiphania.

ſtare poſſitis, animo non ſolum ęquo, ſed etiam libenti.

16 Pręterea vobis tria nominatim propono, quæ ad Obedientiam iudicii comparandam multum iuuant.

Primú illud eſt, vt quemadmodum initio dixi, non intueamini in perſona Superioris hominē obnoxium erroribus, atque miſerijs; ſed Chriſtum ipſum, qui eſt ſapientia ſumma, bonitas immenſa, caritas infinita qui nec decipi poteſt, nec vos vult ipſe decipere. Et quoniam conſcij vobiſmet eſtis, vos Dei amore iugum Obedientiæ ſubijſſe, vt in Superioris voluntate ſequenda, volūtatem diuinam certius ſequeremini; nolite dubitare, quin pergat fideliſſima Domini caritas, corū miniſterio, quos vobis præfecit, vos deinceps gubernare, & rectis itineribus ducere. Itaque Superioris vocē, ac iuſſa non ſecus ac Chriſti vocē excipite: ſi quidē Apoſtolus etiā ſcribēs in hāc ſententiā ad Coloſſenſes, cum ad obtemperandū Præpoſitis ſubditos adhortatur, ait: Quodcunque facitis, ex animo operamini ſicut Domino, & non hominibus; ſcientes, quod a Domino accipietis retributionem hæreditatis, Domino Chriſto ſeruite. Sanctus vero Bernardus: Siue Deus (inquit) ſiue homo vi- Cap. 3. In tract. de præcepto, & diſpēſat. fere initio.

carius Dei mandatum quodcunque tradiderit, pari profecto obsequendum est cura, pari reuerentia deferendum; vbi tamen Deo contraria nō præcipit homo. Atq. ita, si non hominē externis oculis, sed Deū inspexeritis internis, haud sane graue fuerit vobis voluntates vestras, atque iudicia conformare ad eam regulam actionum vestrarum, quam ipsimet elegistis.

17 Altera est ratio, vt quod Superior mandat, vel sentit, defendere semper apud animos vestros studiose nitamini, improbare autem nequaquam. atque ad eam ipsam rem proderit, bene animatos, affectosque esse ad id omne, quod ipse iusserit: sic enim fiet, non solum vt sine molestia, sed etiam vt cum voluptate, lætitiaque pareatis: nam (vt est apud *Sanctum Leonem*) non dura ibi necessitate seruitur, vbi diligitur, quod iubetur.

Ser. 4. de ieiunio septimi mēsis.

18 Postrema subijciendi iudicii ratio est cum facilior, tutiorque, tum etiam apud sanctos Patres in more posita; vt statuatis vobiscum ipsi, quicquid Superior præcipit, ipsius Dei præceptum esse, & voluntatem: atque vt ad crcdēda, quæ catholica fides proponit, toto animo assensuque vestro statim incumbitis; sic ad ea facienda,

quę-

quæcumque Superior dixerit, cæco quodam impetu voluntatis, parendi cupidę sine vlla prorsus disquisitione feramini. Sic egisse credendus est Abraham, filiũ Isaac immolare iussus: sic noui Testamenti tempore aliqui e sanctis Patribus iis, quos commemorat Cassianus, vt Ioannes Abbas, qui, quod erat ei imperatum, non reputabat vtile ne esset, an inutile; vt cum aridum lignum tanto ac tam diuturno labore per annum irrigauit: nec vtrum fieri posset, nec ne; vt cum conatus est tã ex animo ingens saxum solus dimouere loco, quod ne multi quidẽ simul homines impellere potuissent. Quod Obedientiæ genus ipsis interdum miraculis diuinitus comprobatum videmus. Nam (vt alios taceam, quos ipsi non ignoratis) Maurus sancti Benedicti discipulus, mandato Superioris lacum ingressus, nec mersus est: alius quidam a Superiore iussus, leænam ad se ducere, illam cepit, atque perduxit. Est igitur hæc ratio subiiciendi proprii iudicii, ac sine vlla quæstione sanciendi, & collaudãdi apud se quodcũq. Superior iusserit, non solum sanctis viris vsitata, sed etiã perfectæ obedientię studiosis imitanda omnibus in rebus, quæ cum peccato manifesto coniunctæ non sunt.

Gen. 22.

Lib. 4. c. 24. & 26.

Greg. 2. Dial. c. 7.

In vitis Patrũ 2. p. lib. de obedien.

19 Nec tamē iccirco vetamini,si quid forte vobis occurrat à Superioris sententia diuersum, idque vobis (consulto suppliciter Domino) exponendum videatur, quominus id ad Superiorem referre possitis. Verum in hac re,ne vos amor vestri,iudiciumque decipiat, illa cautio est adhibenda, vt animo sitis, & ante, & post relationem æquissimo, non solum quod pertinet ad eam rem, de qua agitur, vel suscipiendam, vel deponendam; sed etiam ad approbandum, rectiusque putandum quicquid Superiori placuerit.

20 Atque hæc quæ de obedientia diximus, æque priuatis erga proximos Superiores, atque Rectoribus, Præpositisque localibus erga Prouinciales; Prouincialibus erga Generalem; Generali denique erga illum,quem Deus ipsi præfecit, nempe suum in terris Vicarium, obseruanda sunt; sic ut,& ordinum perfecta distinctio, ac proinde pax retineatur, & caritas; sine qua nec Societatis nostræ, nec alterius cuiuslibet Sodalitij posset recta gubernatio conseruari. Nimirum hoc modo prouidentia illa diuina,disponit omnia suauiter, infima per media; media per summa, suos ad fines cuncta perducens. Hinc illa vi-

deli-

delicet in Angelis vnius Hierarchiæ ad aliam ſubordinata ſeries; hinc & cæleſtium, & aliorum omnium, quæ cientur, corporum certis locis, ac ſedibus inter ſe ſe apta connexio, quorum conuerſiones, ac motus ab vno mouente ſupremo gradatim omnes vſque ad infimos rite proueniunt. Idem in terris, cum in omni ciuitate bonis inſtituta legibus, tum vero in Hierarchia Eccleſiaſtica cernitur, cuius omnia membra, & functiones ab vno generali CHRISTI Domini noſtri Vicario deriuantur; & quo accuratius hęc diſpoſitio, & collocatio cuſtoditur, eo rectior eſt gubernatio, & melior; contra vero huius ordinis negligentia, quam grauia incommoda multis hominum Societatibus importentur: nemo non videt. Atque iccirco in hac, cuius mihi nonnullam procurationem, ac curam Dominus tradidit, tam diligenter hanc virtutem exerceri, vigereque per cupio, quaſi in ea Societatis noſtræ bonum, ac ſalus vniuerſa conſiſtat.

21 Quæ cum ita ſint, vt vnde exorſa eſt, ibidem terminetur epiſtola; vos ego per Chriſtum Dominum Noſtrum obteſtor, qui ſe ſe nobis non modo præceptorem, ſed etiam exemplar præbuit Obe-

dientiæ, vt ad eam virtutem toto pectore incumbatis, & gloriosæ victoriæ appetentes, atque auidi, vosmetipsos superare, idest excelsiorem, & difficiliorem animi partem, voluntatem dico, atque iudicium expugnare, & subiicere studeatis: quo Dei Domini nostri solida veraque cognitio, atque amor vestros ad se animos penitus trahat; totoque vitæ huius, & quasi peregrinationis curriculo vsque eo gubernet, ac regat, dum vos demum aliosque complures, vestra opera exemploque adiutos, ad vltimum & felicissimum finem, nimirum ad beatitudinem sempiternam perducat. Vestris ad Deum precibus me valde commendo. Romæ vij. Kalend. Aprilis. Millesimo quingentesimo quinquagesimo tertio.

FINIS.

INDEX
REGVLARVM.

Re-